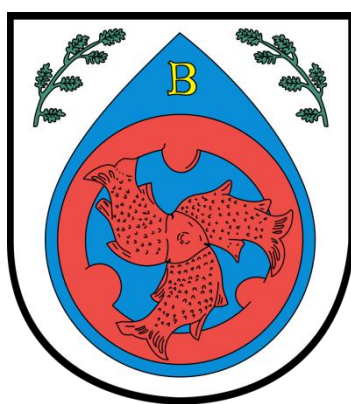

załącznik Nr 1
do Uchwały Rady Gminy Bierzwnik
Nr LXIX/511/23 z dnia 28 września 2023r.

**GMINNA STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
GMINY BIERZWNIK
NA LATA 2023 – 2032**

Bierzwnik, 2023r

Opracowanie

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierzwniku we współpracy z Kierownikami gminnych jednostek organizacyjnych i Radą Gminy Bierzwnik oraz pracownikami Urzędu Gminy Bierzwnik.

Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bierzwnik na lata 2023-2032 opracowano na podstawie materiałów źródłowych gminnych jednostek organizacyjnych oraz referatów Urzędu Gminy Bierzwnik

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bierzwnik zawiera dane według stanu na 31 grudnia 2021 roku, o ile nie wskazano inaczej.

Opracowanie i koordynowanie prac:

Zespół ds. Opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bierzwnik na lata 2023 – 2032

Wykaz skrótów:

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

UG – Urząd Gminy

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

NGO (ang. non-government organization) – organizacja pozarządowa

MŚP – Sektor małych i średnich przedsiębiorstw

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

GUS – Główny Urząd Statystyczny

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

GCK – Gminne Centrum Kultury

GOK – Gminny Ośrodek Kultury

GBP – Gminna Biblioteka Publiczna

GCSiR – Gminne Centrum Sportu i Rekreacji

KP – Komisariat Policji

PP – Posterunek Policji

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

pp. – punkt procentowy

Strategia - Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie gminy Bierzwnik na lata 2023-2032

Spis treści

I. Wprowadzenie.....	6
1. Metodyka opracowania Strategii	7
2. Podstawy prawne	10
3. Uwarunkowania strategiczne i programowe	12
II. Charakterystyka gminy Bierzwnik	12
1. Położenie	12
2. Sytuacja demograficzna	14
3. Rynek pracy i sytuacja gospodarcza	17
4. Edukacja i wychowanie	21
5. Kultura	25
6. Sport i rekreacja	28
7. Opieka zdrowotna	31
8. Bezpieczeństwo publiczne	32
9. Działalność organizacji pozarządowych	32
10. Pomoc społeczna	37
11. Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych	45
III. Diagnoza sytuacji społecznej	46
1. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej	46
1.1. Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych	46
1.2. Diagnoza problemów społecznych (badania społeczne)	53
1.3. Obszary problemowe	55
2. Wsparcie osób z niepełnosprawnością	55
2.1. Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych	55
2.2. Diagnoza problemów społecznych (badania społeczne)	58
2.3. Obszary problemowe	58
3. Zdrowie psychiczne	59
3.1. Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych	59
3.2. Diagnoza problemów społecznych (badania społeczne)	60
3.3. Obszary problemowe	60
4. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych.....	61
4.1. Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych	61
4.2. Diagnoza problemów społecznych (badania społeczne)	68
4.3. Obszary problemowe	69
5. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	69
5.1. Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych	69

5.2. Diagnoza problemów społecznych (badania społeczne)	74
5.3. Obszary problemowe	74
6. Aktywność i integracja społeczna seniorów	75
6.1. Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych	75
6.2. Diagnoza problemów społecznych (badania społeczne)	79
6.3. Obszary problemowe	79
7. Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu	80
7.1. Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych	80
7.2. Diagnoza problemów społecznych (badania społeczne)	84
7.3. Obszary problemowe	85
8. Wsparcie osób z problemem ubóstwa	86
8.1. Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych	86
8.2. Diagnoza problemów społecznych (badania społeczne)	89
8.3. Obszary problemowe	90
9. Problem przestępczości	90
9.1. Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych	90
9.2. Diagnoza problemów społecznych (badania społeczne)	92
9.3. Obszary problemowe	92
IV. Analiza SWOT	93
V. Część programowa	97
1. Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych	97
2. Kierunki rozwiązywania problemów społecznych	98
3. Ramy finansowe Strategii	112
4. System wdrażania Strategii	113
5. System aktualizacji, monitoringu i ewaluacji Strategii	114
VI. Podsumowanie	116
VII. Spis tabel	117
VIII. Spis wykresów	118
IX. Spis rysunków	119

I. Wprowadzenie

Gmina Bierzwnik, dążąc do zapewnienia członkom społeczności lokalnej możliwie jak najlepszych warunków do rozwoju i aktywności społecznej, zawodowej oraz edukacyjnej, a także zachowania dobrostanu zdrowotnego, przygotowała dokument niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Gmina wypełnia przy tym obowiązek ustanowiony w art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

W myśl podanego przepisu jednym z zadań własnych gminy jest opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Ponadto art. 16 b. ust. 1 stanowi, że gmina i powiat opracowują strategię rozwiązywania problemów społecznych, a samorząd województwa strategię w zakresie polityki społecznej. W ust. 2 art. 16b został określony otwarty katalog kluczowych elementów każdej gminnej strategii.

Zgodnie z wymogami ustawowymi niniejsza Strategia zawiera w szczególności:

- diagnozę sytuacji społecznej gminy, w tym określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych,
- prognozę zmian w zakresie objętym strategią,
- określenie:
  - celów strategicznych projektowanych zmian,
  - kierunków niezbędnych działań,
  - sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
  - wskaźników realizacji działań.

W niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bierzwnik uwzględniono nowelizację ustawy o pomocy społecznej, wprowadzoną na podstawie art. 71 Ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz. U. 2022, poz. 1812). Zmianie uległa treść art. 16b i art. 23 ust. 1a ustawy o pomocy społecznej. Prawodawca poszerzył wymóg diagnozy sytuacji społecznej gminy o określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych. Ponadto dodano zasadę, zgodnie z którą strategia opracowana przez gminę i powiat obowiązkowo określa usługi społeczne w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, oraz zadania publiczne, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zlecane w trybach, o których mowa w tej ustawie.

Zmaterializował się obowiązek prawny opracowania nowego dokumentu, ponieważ upłynął termin realizacji poprzedniej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bierzwnik, przewidziany na lata 2016-2022 (uchwała nr XXIII/11/16 Rady Gminy Bierzwnik z 29 grudnia 2016 r.)

Zarządzeniem nr 20/2022 Wójta Gminy Bierzwnik z dnia 28 stycznia 2022r. został powołany Zespół ds. Opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bierzwnik na lata 2023-2032 w skład którego wchodził pracownicy Urzędu Gminy Bierzwnik, jednostek organizacyjnych oraz przedstawiciel Rady Gminy Bierzwnik

1. Anna Nowak – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierzwniku (Przewodnicząca Zespołu),
2. Aleksandra Olszewska Sender - Starszy Specjalista Pracy Socjalnej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bierzwniku (członek Zespołu),
3. Agata Tajanowicz – Pracownik Socjalny w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bierzwniku (członek Zespołu),
4. Małgorzata Świłło – Pracownik Socjalny w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bierzwniku (członek Zespołu),
5. Leszek Waloch – Sekretarz Urzędu Gminy w Bierzwniku (członek Zespołu),
6. Dominika Szymoniak – Podinspektor do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi (członek Zespołu),
7. Violetta Wieczorek – Kierownik Referatu Ogólnoorganizacyjnego Urzędu Gminy w Bierzwniku (członek Zespołu),
8. Ireneusz Kręgowski – Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Bierzwniku (członek Zespołu),
9. Asp. szt. Adrian Przybylak – Kierownik Posterunku Policji w Bierzwniku (członek Zespołu),
10. Władysław Wajda – Dyrektor Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Bierzwniku (członek Zespołu),
11. Kinga Recka Matyjasik – Dyrektor Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Bierzwniku (członek Zespołu),
12. Małgorzata Kowalska – Dyrektor Szkoły Podstawowej w Łasku (członek Zespołu),
13. Barbara Łęt - Dyrektor Szkoły Podstawowej w Zieleniewie (członek Zespołu),
14. Małgorzata Maślak – przedstawiciel NZOZ (członek Zespołu),
15. Sylwia Sudnik – przedstawiciel NZOZ (członek Zespołu),
16. Beata Radziszewicz – Przewodnicząca Rady Gminy Bierzwnik (członek Zespołu).

1. Metodyka opracowywania Strategii

Podstawowe elementy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bierzwnik na lata 2023-2032 są tożsame ze strukturą innych dokumentów określających kierunki lokalnej polityki społecznej. Wskazane w nich cele, zarówno główne jak i szczegółowe, mają za zadanie przybliżyć Gminę do osiągnięcia wskazanego przez lokalne władze i mieszkańców pożądanego jej obrazu w przyszłości. Tym co wyróżnia Strategię od innych wiążących dokumentów i programów jest przede wszystkim jej okres obowiązywania oraz nadrzędność wobec nich. Mimo, iż horyzont czasowy nie został wskazany w Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, powinien precyzować główne działania Gminy w zakresie zaspokajania społecznych potrzeb mieszkańców i niwelowania nierówności społecznych w długim okresie, tj. 5-10 lat. Jest to podejście zgodne z założeniami strategicznego planowania i zarządzania

w administracji publicznej. W naukach o zarządzaniu wyróżnia się trzy główne poziomy planowania:

- planowanie strategiczne (długofalowe), w ramach którego określone zostają priorytetowe kierunki działań Gminy, cele i zasoby umożliwiające ich osiągnięcie;
- planowanie taktyczne (średniookresowe), czyli programy wskazujące zadania niezbędne do osiągnięcia celów głównych;
- planowanie operacyjne (krótkookresowe), które obejmuje jednorazowe lub cykliczne projekty i zadania pozwalające na realizację poszczególnych, mniej złożonych elementów planów taktycznych¹.

Obligatoryjny charakter Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz jej istota i wpływ na kreowanie lokalnej polityki nakłada na jej realizatorów obowiązek tworzenia jej w sposób odpowiedzialny i spójny z zapisami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Zdefiniowane w dokumentach strategicznych problemy oraz kierunki działań skierowanych na rozwój społeczno-gospodarczy Gminy i wsparcie mieszkańców w zaspokajaniu ich potrzeb, mają szczególne znaczenie dla opracowywania i wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Spójna wizja Gminy w przyszłości pozwala podmiotom realizującym zadania z zakresu polityki społecznej na wprowadzanie kompleksowych i adekwatnych do potrzeb mieszkańców działań.

Nadrzędność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nad programami o charakterze taktycznym, takimi jak Program Współpracy Gminy z Organizacjami Pozarządowymi, Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, czy Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi oraz Narkomanii, wymusza na podmiotach odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie Strategii ujęcia w niej określonych elementów. Uwzględnienie ich oraz merytoryczna spójność dokumentów umożliwia pełne wykorzystanie potencjału Gminy w poszczególnych aspektach lokalnej polityki społecznej. Poniżej zawarte zostały elementy wchodzące w skład Strategii oraz poszczególne etapy jej opracowania.

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Lp.	ETAP	Charakterystyka
1	Analiza strategiczna	Analiza bieżącej sytuacji, problemów, barier oraz potencjału umożliwia wskazanie obszarów problemowych występujących w Gminie. Głównym źródłem informacji o sytuacji mieszkańców, ich problemach i głównych potrzebach jest analiza danych zastanych, czyli bieżącej dokumentacji urzędowej, danych demograficzno-gospodarczych, trendów społecznych oraz wnioski z przeprowadzonej na terenie Gminy diagnozy problemów społecznych. Na tym etapie ocenie poddaje się również otoczenie jednostki samorządowej, które wpływa na jej rozwój i wykorzystanie dostępnych zasobów. Dodatkowym sposobem na określenie możliwości i ograniczeń Gminy jest Analiza SWOT, wskazująca na jej mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia.
2	Sformułowanie Misji i Wizji	Wizja zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest swoistym obrazem, do którego dąży Gmina za sprawą realizacji celów w niej

¹ R. W. Gryffin (2004), Podstawy zarządzania organizacjami, Warszawa: PWN., s. 224-225.

	Strategii	wskazanych, natomiast Misja określa nadrzędny powód opracowania Strategii
3	Określenie celów priorytetowych i zadań	W następstwie prawidłowo przeprowadzonej analizy strategicznej możliwe jest wskazanie głównych obszarów problemowych występujących na terenie Gminy. Wskazanie najdotkliwszych trudności mieszkańców i określenie kompleksowych działań minimalizujących ich skalę zapewnia realizację polityki społecznej zgodnej z oczekiwaniami i potrzebami, a także podniesienie jakości życia lokalnej społeczności.
4	Wskazanie sposobu wdrażania i kontroli realizacji Strategii	Ostatnim elementem Strategii jest określenie planu, zgodnie z którym ma zostać zrealizowana podczas okresu jej obowiązywania. Zarówno źródła i ramy finansowe, podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów, sposób komunikacji jak i sprawozdawczość mają niebagatelny wpływ na stopień i jakość jej wdrożenia, dlatego zarówno w trakcie, jak i po jej zakończeniu należy przeprowadzić ewaluację, umożliwiającą ocenę działań w odniesieniu do zamierzonych celów.

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest narzędziem służącym instytucjom samorządowym i innym podmiotom działającym na terenie gminy Bierzwnik w odpowiednim wspieraniu oraz wzmocnieniu potencjału lokalnej społeczności. Z tego powodu proces jej tworzenia i wdrażania nie może pomijać udziału osób szczególnie nią zainteresowanych, czyli mieszkańców. Włączenie lokalnej społeczności w procesy decyzyjne i kreowanie działań nazywa się partycypacją społeczną, a jej najczęściej spotykanymi formami są konsultacje społeczne, warsztaty strategiczne z lokalną społecznością, badania diagnozujące zagrożenia lokalne oraz potrzeby mieszkańców w obszarach ujętych w dokumencie. Uspołecznienie Strategii i powierzenie części odpowiedzialności za jej charakter mieszkańcom daje możliwość zaplanowania działań adekwatnych do rzeczywistych oczekiwań społeczności lokalnej oraz stwarza warunki do pełniejszego wykorzystania jej potencjału.

Przed przystąpieniem do opracowania Strategii, wśród mieszkańców gminy Bierzwnik przeprowadzone zostały badania w 2022 roku, mające na celu: zidentyfikowanie problemów społecznych występujących wśród dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Gminy, rozpoznanie przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe, określenie skali oraz zakresu występujących problemów społecznych, pokazanie rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków. Zakres prac badawczych odnosił się do problemów społecznych, takich jak: uzależnienia, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. Zbadaniu poddane zostały również kwestie związane ze wspieraniem rodziny, problemami osób starszych i osób z niepełnosprawnością oraz bezpieczeństwem publicznym.

2. Podstawy prawne

Tworząc niniejszą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna oraz komplementarna z założeniami polityki państwa. Wśród najistotniejszych ustaw kompetencyjnych, nakładających na administrację rządową i samorządową określone obowiązki, należy wyszczególnić m.in.:

1. Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483, z 2001r. Nr 28, poz.319, z 2006 r. Nr 200, poz. 1471, z 2009 r., Nr 114, poz. 946),
2. ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1550),
3. ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 755 ze zm.)
4. ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 571 ze zm.).

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE WSPARCIA RODZINY I DZIECKA

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 ze zm.),
2. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. z 2023 r. poz. 810 ze zm.),
3. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1329 ze zm.),
4. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1744 ze zm.),
5. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. 2023 r. poz. 390 ze zm.),
6. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U z 2023 r. poz. 1300 ze zm.),
7. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359 ze zm.),
8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.).

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE OCHRONY ZDROWIA ORAZ PRZECIWDZIAŁANIU UZALEŻNIENIOM

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 165, ze zm.),
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 172 ze zm.),
3. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 991 ze zm.),

4. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2022r. poz. 2123.).

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE OŚWIATY, ZATRUDNIENIA ORAZ WSPARCIA SOCJALNEGO

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 100 ze zm.),
2. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 735, ze.zm.),
3. ustawa z dnia 7 września 1991 r. systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2230),
4. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2241 ze zm.),
5. ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 802 ze zm.),
6. ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 788 ze zm.),
7. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1335 ze zm.),
8. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1230 ze zm.),
9. uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023 (M.P. z 2018 r. poz. 1007 ze zm.),

AKTY PRAWNE NORMUJĄCE ASPEKTY FINANSOWE

1. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2267 ze zm.),
2. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.),
3. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 120)

AKTY PRAWNE NORMUJĄCE POBYT CUDZOZIEMCÓW NA TERENIE KRAJU

1. Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 519 ze zm.),
2. ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1105.),
3. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1504 ze zm.).

3. Uwarunkowania strategiczne i programowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Bierzwnik na lata 2023 – 2032 wpisuje się w regionalne dokumenty strategiczne, m.in.:

1. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030,
2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Choszczeńskim na lata 2017 – 2025
3. Strategii Rozwoju Gminy Bierzwnik na lata 2021-2030

II. Charakterystyka gminy Bierzwnik

1. Położenie

Według podziału administracyjnego Polski Gmina Bierzwnik leży w południowej części powiatu choszczeńskiego, położonego w województwie zachodniopomorskim.

Sąsiaduje z gminami:

- od północnego zachodu graniczy z gminą Choszczno (woj. zachodniopomorskie),
- od północnego wschodu z gminą Drawno (woj. zachodniopomorskie),
- od południa z gminami Dobiegniew i Strzelce Krajeńskie (woj. lubuskie),
- od zachodu z gminą Krzęcin (woj. zachodniopomorskie).

Gmina Bierzwnik jest gminą wiejską, jej siedzibą jest największa jednostka osadnicza - Bierzwnik, przez który przebiega wojewódzka trasa nr 160, łącząca się z drogą krajową nr 22 Gorzów - Gdańsk oraz drogą krajową nr 10 Szczecin - Bydgoszcz.

Odległość Bierzwnika od poszczególnych dróg wynosi:

- od drogi nr 22 - 10 km
- od drogi nr 10 - 40 km.

Gmina Bierzwnik położona jest peryferyjnie w stosunku do:

- ✓ głównych obszarów aktywności gospodarczej województwa zachodniopomorskiego - obszaru aglomeracji szczecińskiej, - strefy nadmorskiej i przygranicznej;
- ✓ głównych ośrodków obsługi: metropolitarnych i regionalnych;
- ✓ głównych przejść granicznych (Kołbaskowo - 114 km, Krajnik Dolny - 83 km, Kostrzyn nad Odrą - 103 km);
- ✓ lotniska w Goleniowie - 110 km;
- ✓ portu morskiego w Szczecinie 103 km;
- ✓ portu morskiego w Świnoujściu 182 km;
- ✓ ośrodka wojewódzkiego Szczecina - 95 km,
- ✓ ośrodka powiatowego Choszczna - 25 km

- ✓ innych ośrodków:
  - Gorzowa Wlkp. 54 km,
  - Poznania 146 km,
  - Zielonej Góry 165 km,
  - Berlina 206 km.

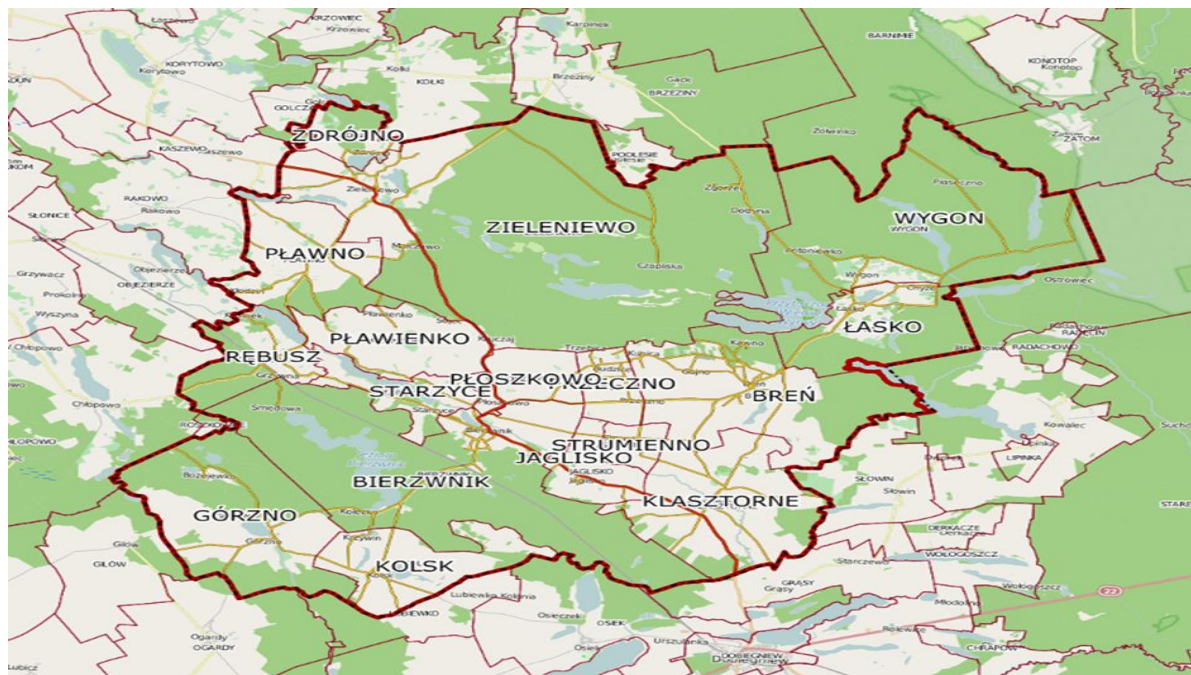
W gminie Bierzwnik wyróżnia się 16 sołectw oraz 42 miejscowości (patrz tabela 2). Obszar gminy zajmuje powierzchnię 240 km².

Tabela 2. Wykaz sołectw i miejscowości w obrębie sołectw w Bierzwnik

Sołectwa	Miejscowości w obrębie sołectw
Bierzwnik	Bierzwnik (wieś), Smędowa (kolonia)
Breń	Breń (wieś), Gajno (kolonia), Kawno (kolonia), Kunica (kolonia)
Górzno	Bożejewko (kolonia), Chełmienko (kolonia), Górzno (wieś)
Jaglisko	Jaglisko (wieś)
Klasztorne	Klasztorne (wieś)
Kolsk	Kolsk (wieś)
Łasko	Chyże (wieś), Łasko (wieś)
Pławno	Bukowie (kolonia), Kłodzin (kolonia), Pławienko (kolonia), Pławno(wieś), Sojec (osada leśna)
Płoszkowo	Budzice (kolonia), Kruczaj (kolonia), Płoszkowo (wieś)
Przeczo	Przeczo (wieś), Trzebicz (kolonia)
Rębusz	Grzywna (kolonia), Kosinek (kolonia), Przykuna (kolonia), Rębusz (wieś)
Starzyce	Starzyce (wieś)
Strumienno	Strumienno (kolonia)
Wygon	Antoniewko (osada leśna), Piaseczno (osada leśna), Wygon (wieś)
Zieleniewo	Czapliska (osada leśna), Dołżyna (osada leśna), Malczewo (przysiółek), Zgorzel (kolonia), Zdrójno (osada.), Zieleniewo (wieś)
Ostromęcko	Krzywin (kolonia), Kołeczko (kolonia), Ostromęcko (kolonia)

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 1. Mapa przedstawiająca położenie gminy Bierznik.

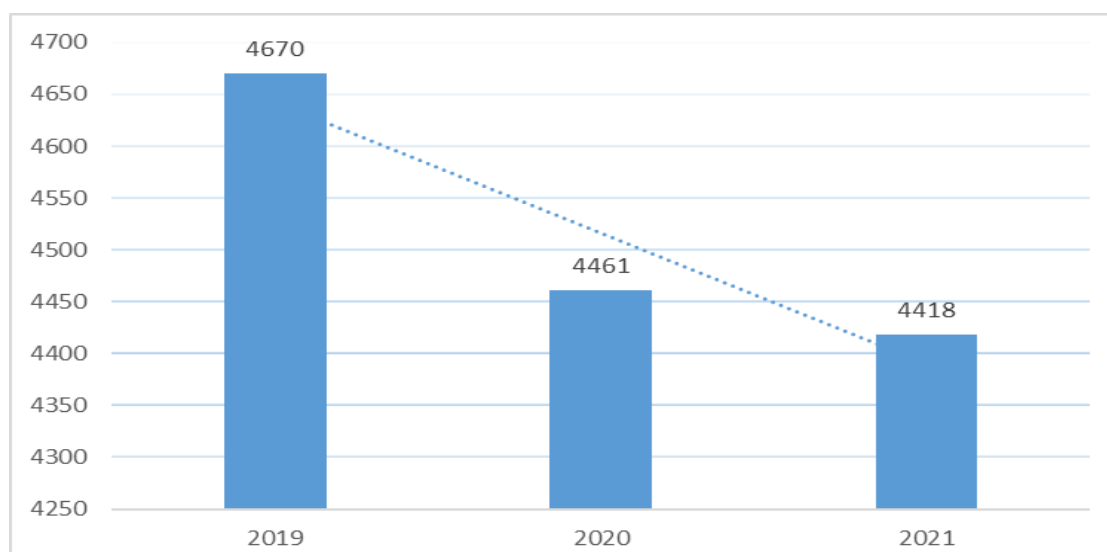
Źródło: <http://www.portal.gison.pl/bierzwnik/>

2. Sytuacja demograficzna

Struktura demograficzna, będąca rezultatem procesów demograficznych w przeszłości, determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości. Rozpoznanie istotnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest także kontekstem dla weryfikacji kierunków dotychczasowych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwia wnioskowanie dotyczące wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju

Gminę Bierznik zamieszkuje 4.703 osób (stan na 31 grudnia 2021 roku). Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba mieszkańców ulegała systematycznemu spadkowi, co obrazuje naniesiona na poniższym wykresie linie trendu. W stosunku do roku 2019 liczba ta zmniejszyła się o 5,40%.

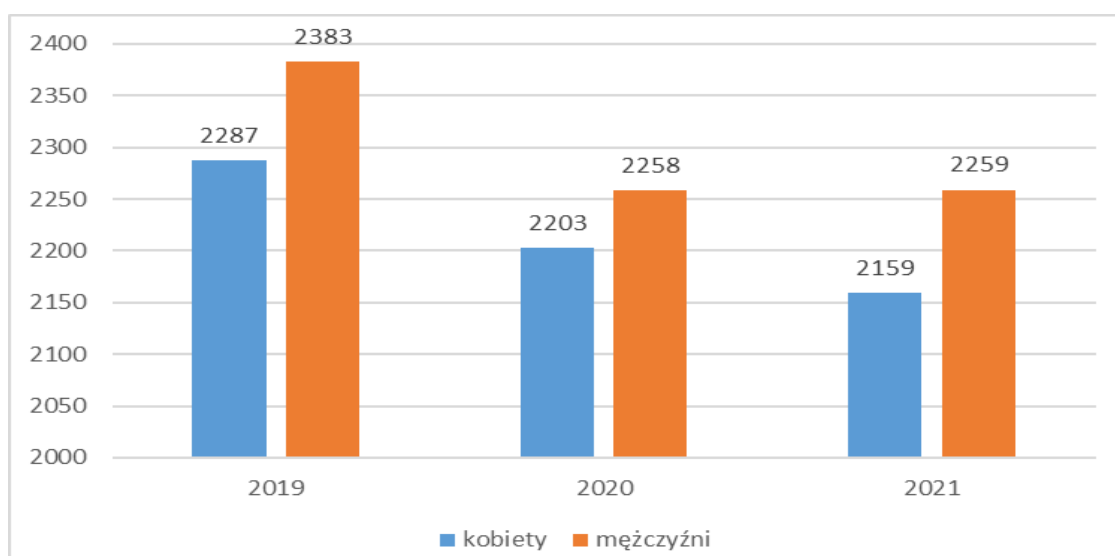
Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Bierzwnik w latach 2019-2021

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Liczba kobiet zamieszkujących gminę Bierzwnik jest nieco mniejsza od liczby mężczyzn – stanowią oni bowiem 48,87% (2.159 kobiety) ogólnej liczby ludności Gminy, natomiast mężczyźni 51,13% (2.259 mężczyzn). Współczynnik feminizacji w Gminie wynosi 96 (dane na dzień 31.12.2021r.), co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypadają 96 kobiety.

Wykres 2. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących gminę Bierzwnik na przestrzeni lat

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kolejną analizowaną kwestią jest przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W gminie Bierzwnik w 2021 roku przyrost naturalny na 1000 ludności kształtował się na poziomie -9,01 co oznacza, że wskaźnik ten przyjmował wyższą wartość niż w powiecie choszczeńskim (-5,96) oraz niższą w porównaniu do całego województwa zachodniopomorskiego (-6,28). W przypadku gminy Bierzwnik i województwa zachodniopomorskiego zauważalny jest trend spadkowy w zakresie przyrostu naturalnego na 1000 ludności

Tabela 3. Przyrost naturalny na 1000 ludności w gminie Bierzwnik w porównaniu do powiatu choszczeńskiego i województwa zachodniopomorskiego na przestrzeni lat 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
gmina Bierzwnik	0,43	-2,47	-9,01
powiat choszczeński	-2,17	-4,67	-5,96
województwo zachodniopomorskie	-2,27	-4,38	-6,28

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura ludności w gminie Bierzwnik według ekonomicznych grup wieku w roku 2021 przedstawia się następująco:

- 18% mieszkańców jest w wieku przedprodukcyjnym – 0-17 lat;
- 57,6% mieszkańców Gminy jest w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64;
- 16,9% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym (65 lat i więcej dla mężczyzn, 60 lat i więcej dla kobiet).

Poniższa tabela prezentuje ekonomiczne grupy wiekowe w gminie Bierzwnik. Na przestrzeni lat 2019-2021 dostrzegalny jest stopniowy wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności. Odsetek osób w wieku produkcyjnym ulega wahaniom, z kolei osób w wieku przedprodukcyjnym – spada. Udział osób w poszczególnych ekonomicznych grupach wiekowych w Gminie prezentuje się na nieco odmiennym poziomie w odniesieniu do wskaźników w całym kraju. W Polsce jest to 18,4% osób w wieku przedprodukcyjnym, 59,01% w wieku produkcyjnym oraz 22,5% w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 4. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2019-2021 (w procentach)

wyszczególnienie	2019	2020	2021
wiek przedprodukcyjny	17,4	18,8	18,0
wiek produkcyjny	60,7	57,7	57,6
wiek poprodukcyjny	21,8	23,5	24,4

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kolejną analizowaną kwestią jest saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych. W 2021 roku saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności wyniosło w gminie Bierzwnik 5,2, natomiast saldo migracji zagranicznych -2,7. Na przestrzeni lat 2019-2021 dostrzegalne są wahania w obu rodzajach sald.

Tabela 5. Saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych na 1000 ludności w gminie Bierzwnik w porównaniu do powiatu choszczeńskiego oraz województwa zachodniopomorskiego w latach 2019-2021

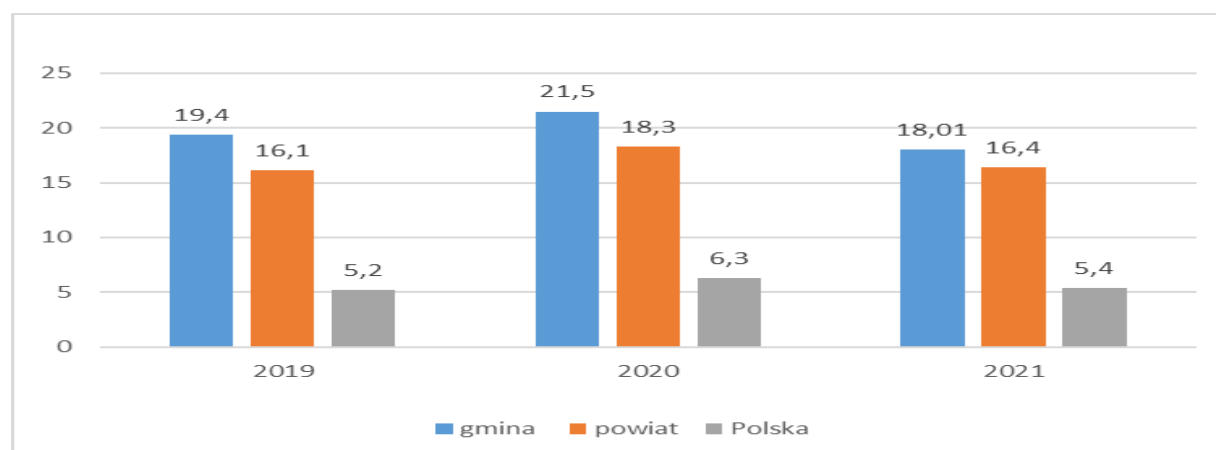
Wyszczególnienie		2019	2020	2021
gmina Bierzwnik	saldo migracji wewnętrznych	-7,3	-0,7	5,2
	saldo migracji zagranicznych	0,4	-0,9	-2,7
powiat choszczeński	saldo migracji wewnętrznych	-5,6	-3,7	-4
	saldo migracji zagranicznych	0,2	0,1	-0,4
województwo zachodniopomorskie	saldo migracji wewnętrznych	-0,5	-0,4	-0,6
	saldo migracji zagranicznych	0,1	0,1	0,1

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/> oraz obliczenia własne

3. Rynek pracy i sytuacja gospodarcza

Ważnym wskaźnikiem w ocenie rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, która jest wyrażonym w procentach stosunkiem liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy, do liczby ludności aktywnej zawodowo (zasobu siły roboczej danej populacji). Szacunkowa stopa bezrobocia w gminie Bierzwnik w 2021 roku wynosiła 18,1%, a więc była znacznie wyższa niż stopa bezrobocia rejestrowana w powiecie choszczeńskim i w całej Polsce. Na przestrzeni lat 2019-2021 stopa bezrobocia w Gminie ulegała wahaniom, jak również w przypadku powiatu jak i całego kraju. W roku 2020 wzrósł wskaźnik szacunkowy stopy bezrobocia rejestrowanego na poziomie gminy, powiatu jak i całego kraju po czym uległ spadkowi w 2021 roku. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje poniższy wykres.

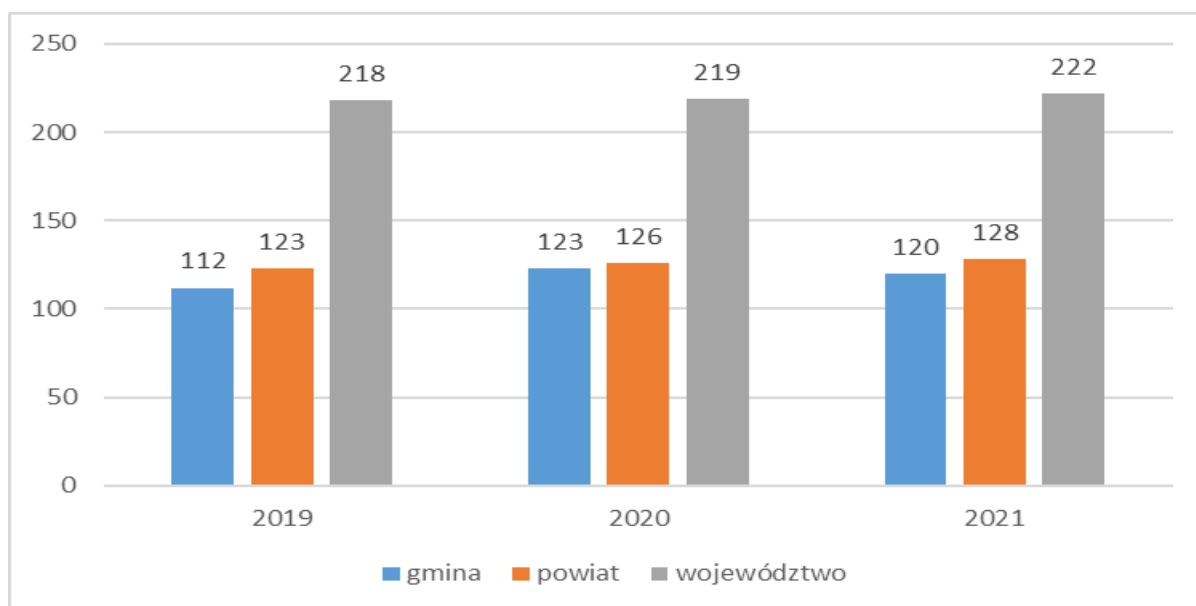
Wykres 3. Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w gminie Bierzwnik w porównaniu do powiatu choszczeńskiego i całej Polski na przestrzeni lat 2019-2021 (stan na koniec roku, w procentach)

Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl/>

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego za 2021 rok, w gminie Bierzwnik na 1000 mieszkańców pracowało 120 osób². Na przestrzeni ostatnich trzech lat wskaźnik ten ulegał systematycznemu wzrostowi. Liczba osób pracujących na 1000 ludności była w Gminie znacznie niższa niż w całym powiecie choszczeńskim oraz województwie zachodniopomorskim

Wykres 4. Liczba osób pracujących na 1000 ludności w gminie Bierzwnik w porównaniu do powiatu choszczeńskiego oraz województwa zachodniopomorskiego na przestrzeni lat 2019-2021

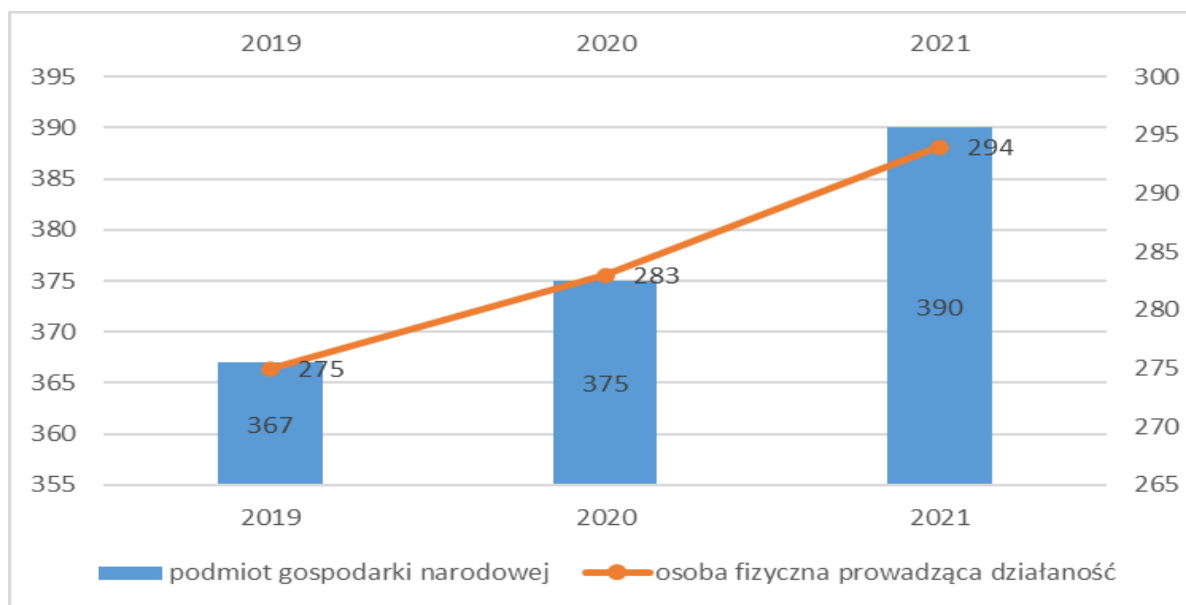

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości, jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W gminie Bierzwnik na koniec 2021 roku w rejestrze REGON zarejestrowane były łącznie 390 podmioty gospodarki narodowej, w tym większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – było ich 294. Podobnie sytuacja wyglądała w latach poprzednich. Na przestrzeni lat 2019-2021 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Bierzwnik ulegała systematycznemu wzrostowi.

² Bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.

Wykres 5. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Zgodnie z poniższą tabelą, prywatna działalność gospodarcza w Gminie koncentruje się głównie na budownictwie (79 podmioty) ale również na handlu hurtowym i detalicznym, naprawie pojazdów samochodowych, w tym motocykli (57 podmioty). Ważnymi sekcjami są również: przetwórstwo przemysłowe (41 podmioty), rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (31 podmiotów), transport i gospodarka magazynowa (23 podmioty) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (13 podmioty). Najmniej zarejestrowanych jest natomiast działalności związanych z działalnością opieka zdrowotna i pomoc społeczna (12 podmiot), działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (10 podmiotów) pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby, Organizacje i zespoły eksterytorialne (9 podmiotów), informacja i komunikacja (4 podmioty) oraz po 3 podmioty - działalność finansowa i ubezpieczeniowa, działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi oraz opieka zdrowotna i pomoc społeczna.

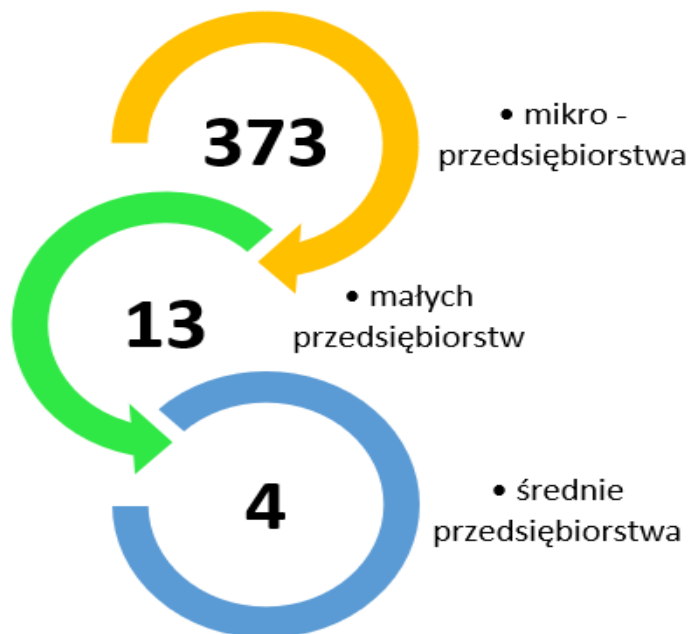
Tabela 6. Rodzaj prowadzonej działalności osób fizycznych w gminie Bierzwnik (stan na koniec 2021 roku)

Sekcja	Liczba
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo - sekcja A	31
Przetwórstwo przemysłowe - sekcja C	41
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją -sekcja E	2
Budownictwo -sekcja F	79
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle - sekcja G	57
Transport i gospodarka magazynowa -sekcja H	23
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi - sekcja I	3
Informacja i komunikacja - sekcja J	4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa - sekcja K	3
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości- sekcja L	1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna sekcja M	13
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca - sekcja N	10
Edukacja -sekcja P	3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna- sekcja Q	12
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją -sekcja R	3
Pozostała działalność usługowa, Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby, Organizacje i zespoły eksterytorialne – sekcja S,T,U	9

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Największa ilość podmiotów gospodarczych działających w gminie Bierzwnik według klas wielkości to mikro-przedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników – jest ich 373 (stan na koniec 2021 roku). Małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników jest w Gminie 13. Działalność prowadzi również 4 średnich przedsiębiorstw zatrudniających 50-249 pracowników.

Rysunek 2. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Bierzwnik według klas wielkości (stan na koniec 2021 roku)

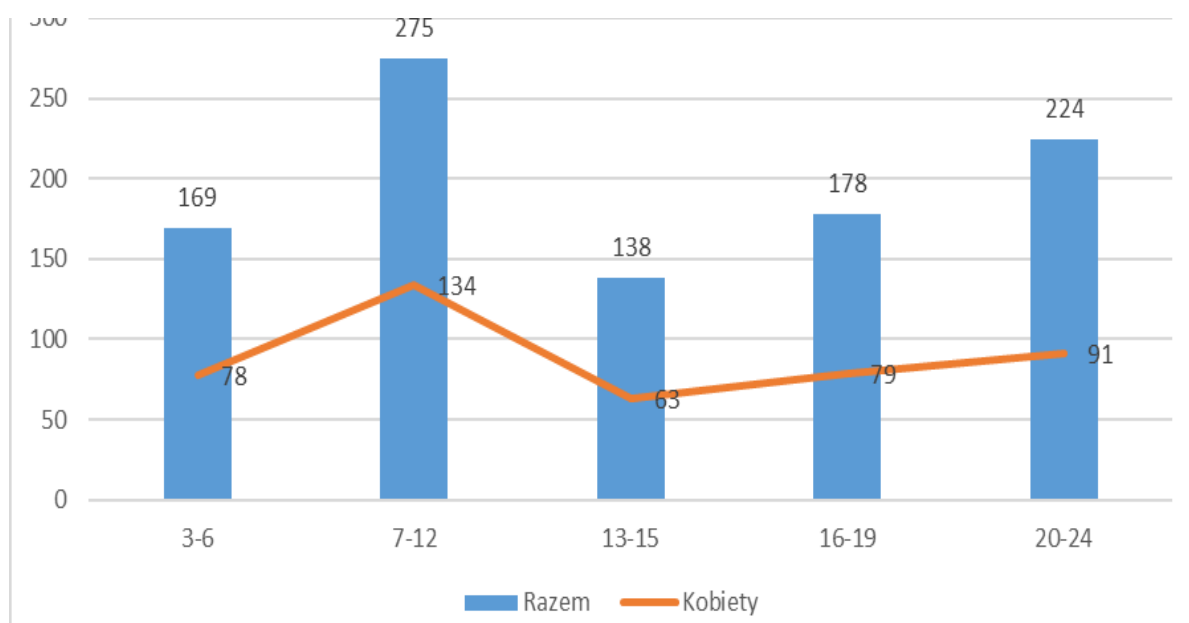

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

4. Edukacja i wychowanie

W wieku potencjalnej nauki (3-24 lat) w 2021 roku było 984 mieszkańców Bierzwnik , w tym 45,22% stanowiły kobiety. Rozpatrując kwestię ludności Gminy z podziałem na poszczególne edukacyjne grupy wiekowe możemy zauważyć, że najczęściej osób miało w przedmiotowym roku 7-12 lat (275osoby). Ludność Gminy według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2021 roku prezentuje wykres nr 6.

Wykres 6. Ludność gminy Bierzwnik według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2021 roku

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Gminna baza oświatowa gminy Bierzwnik składa się z następujących placówek:

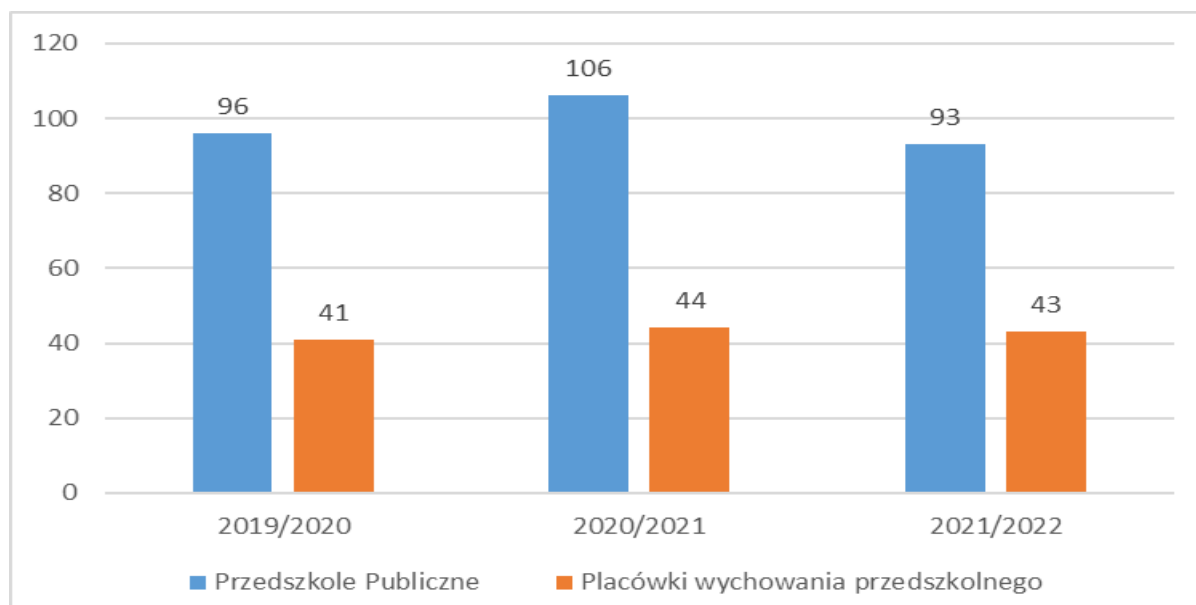
- Zespół Szkolno - Przedszkolny im. Dziedzictwa Cystersów Bierzwnickich w Bierzwniku,
- Szkołę Podstawową im. Janusza Korczaka w Łasku,
- Szkołę Podstawową w Zieleniewie.
- Gminny Żłobek w Bierzwniku „Zaczarowany Żłobek”

Wymienione wyżej gminne przedszkole zapewnia bezpłatną opiekę dla dzieci zamieszkałych na terenie Gminy. Opłaty pobierane są wyłącznie za wyżywienie dzieci. W zasobach infrastruktury społecznej gminy Bierzwnik do tej pory nie znajdował się żłobek, zapewniający opiekę nad dziećmi do lat 3, jednakże w 2020 roku rozpoczęto przebudowę części budynku, w której siedzibę miał Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na żłobek gminny. Inwestycja została oddana w 2021 roku. Obecnie placówka zapewnia opiekę dla 15 dzieci w wieku do 3 lat.

Wydatki całkowite na dział 801 oświata i wychowanie w 2021 roku wyniosły 8.524.737zł

Na terenie gminy Bierzwnik znajduje się 1 przedszkole publiczne wchodzące w strukturę organizacyjną Zespołu Szkolno - Przedszkolny im. Dziedzictwa Cystersów Bierzwnickich w Bierzwniku oraz 2 placówki wychowania przedszkolnego będące w strukturze Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Łasku oraz Szkoły Podstawowej w Zieleniewie.

Wykres 7. Liczba dzieci w przedszkolu publicznym oraz placówkach wychowania przedszkolnego na terenie gminy Bierzwnik na przestrzeni lat 2019-2022

Źródło: dane statystyczne placówek oświatowych z lat 2019 – 2022 oraz Statystyczne Vademecum Samorządowca 2022

Szkoły i przedszkola funkcjonujące na terenie Gminy realizują również zadania dodatkowe, wykraczające poza ich statutowe obowiązki. Organizowane są m.in.: imprezy kulturalne, akcje charytatywne, wycieczki turystyczno-krajoznawcze, konkursy i inne działania mające pozytywny wpływ na nauczanie. Placówki biorą udział w programach edukacyjnych oraz realizują je samodzielnie.

Tabela 7. Liczba uczniów szkół podstawowych, oddziałów i zajęć pozalekcyjnych w gminie Bierzwnik w roku szkolnym 2019/2020 , 2020/2021, 2021/2022

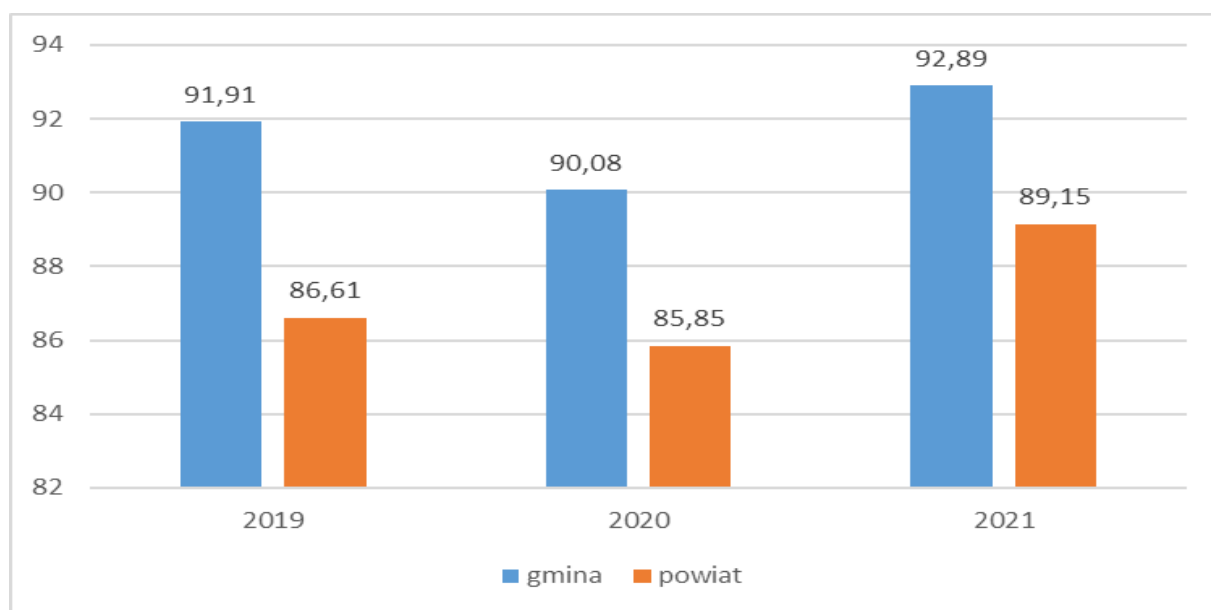
Wyszczególnienie	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Liczba uczniów w szkole	375	367	362
Liczba oddziałów w szkole	29	29	29
Liczba dzieci w placówce wychowania przedszkolnego	41	44	43
Liczba oddziałów w placówce wychowania przedszkolnego	2	2	2
Liczba przedszkoli	1	1	1
Liczba oddziałów w przedszkolu	5	5	5
Liczba dzieci w przedszkolu	96	106	93

Źródło: dane statystyczne placówek oświatowych z lat 2019 - 2022

Współczynnik skolaryzacji netto, definiowany jako relacja liczby osób (w danej grupie wiekowej) uczących się na danym poziomie kształcenia do liczby ludności w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania, w 2021 roku na terenie gminy

Bierzwnik wyniósł 73,69%, co oznacza, że w stosunku do roku poprzedniego uległ zwiększeniu o 2,81 pp. Ten sam współczynnik dla całego powiatu choszczeńskiego, na przestrzeni omawianych trzech lat kształtował się zawsze na niższym poziomie, niż miało to miejsce na terenie Gminy. W przypadku powiatu choszczeńskiego jak i Gminy można zauważyć wahania współczynnika skolaryzacji.

Wykres 8. Współczynnik skolaryzacji netto dla szkolnictwa podstawowego na terenie gminy Bierzwnik (w procentach) na przestrzeni lat 2019-2021

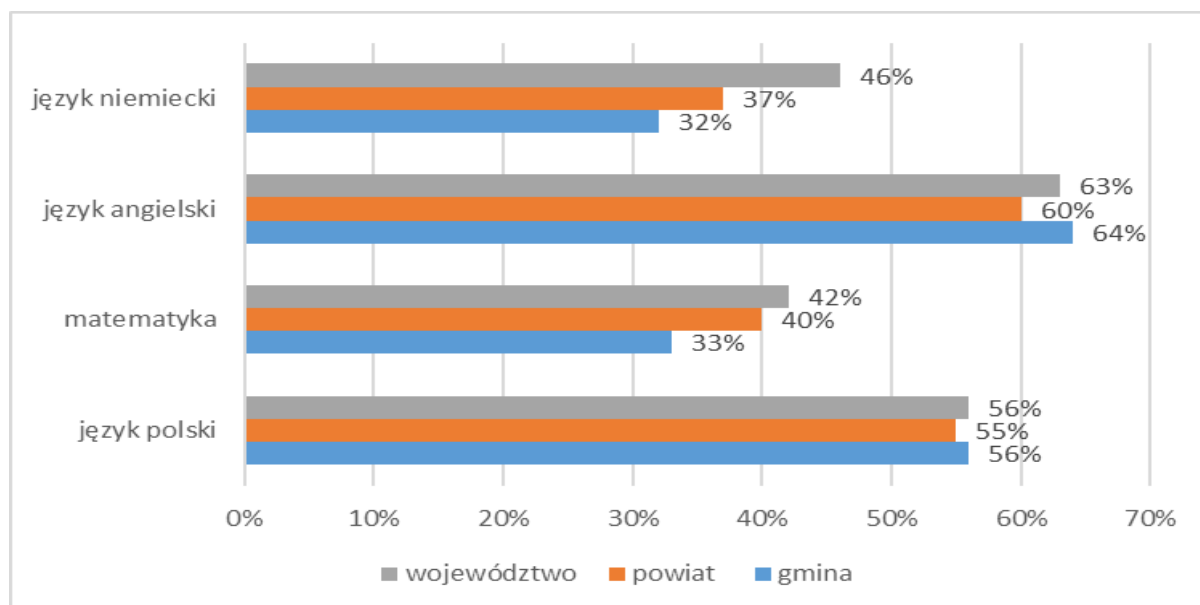

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na poniższym wykresie przedstawione zostały wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z gminy Bierzwnik, w porównaniu do wyników uczniów z całego powiatu choszczeńskiego i województwa zachodniopomorskiego. Z zebranych danych wynika, że uczniowie z Gminy uzyskali z języka angielskiego oraz języka polskiego lepsze wyniki, niż uczniowie z całego powiatu i województwa. Ósmioklasiści z egzaminu z matematyki oraz z języka niemieckiego byli o kilka procent gorsi niż uczniowie w powiecie i województwie.

Wykres 9. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2021 roku uczniów z terenu gminy Bierzwnik, powiatu choszczeńskiego i województwa zachodniopomorskiego

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/>

5. Kultura

Działalność kulturalną na terenie gminy Bierzwnik prowadzi Gminny Ośrodek Kultury (GOK) oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Bierzwniku (GBP).

Zarówno Gminny Ośrodek Kultury, jak i Gminna Biblioteka Publiczna w Bierzwniku wpisane są na listę samorządowych instytucji kultury.

Głównym animatorem działalności kulturalnej w gminie jest Gminny Ośrodek Kultury w Bierzwniku, posiadający osobowość prawną. Siedziba Gminnego Ośrodka Kultury mieści się w budynku przy ul. Dworcowej 11 w Bierzwniku. W skład GOK wchodzi świetlice wiejskie w miejscowościach: Breń, Jaglisko, Klasztorne, Łasko i Pławno.

Oferta GOK skierowana jest do różnych grup wiekowych, z uwzględnieniem możliwości rozwoju wszechstronnych talentów. Jest organizatorem wielu przedsięwzięć integrujących całą lokalną społeczność m.in.: pikniki i festyny rodzinne, koncerty, wystawy, spektakle, konkursy dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz innych form organizacji wolnego czasu.

Gminna Biblioteka Publiczna w Bierzwniku jest główną biblioteką w gminie. Jej nadrzędnym zadaniem jest zaspokojenie potrzeb czytelniczych mieszkańców oraz upowszechnianie wiedzy i kultury regionu, co czyni również poprzez filie biblioteczne w miejscowościach: Breń, Klasztorne, Łasko, Pławno i Zieleniewo.

Kierunkiem działania GOK i GBP w Bierzwniku jest współtworzenie i rozwijanie kultury w lokalnej społeczności, kształtowanie i zaspokajanie potrzeb, pasji i umiejętności w zakresie wszelkich działań i inicjatyw kulturalnych. Kreowanie postaw aktywnego uczestnictwa w kulturze, przekazywanie wartości i umiejętności oraz zachowanie wielokulturowego dziedzictwa i tradycji, pobudzanie w ludziach chęci do działania i obcowania z kulturą. Instytucja Kultury to miejsce na atrakcyjne spędzenie wolnego czasu. Od lat głównym

zadaniem GOK i GBP jest organizowanie zróżnicowanych form działalności kulturalno-oświatowej i rekreacyjnej, mającej na celu atrakcyjne i pożyteczne zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, młodzieży i dorosłych.

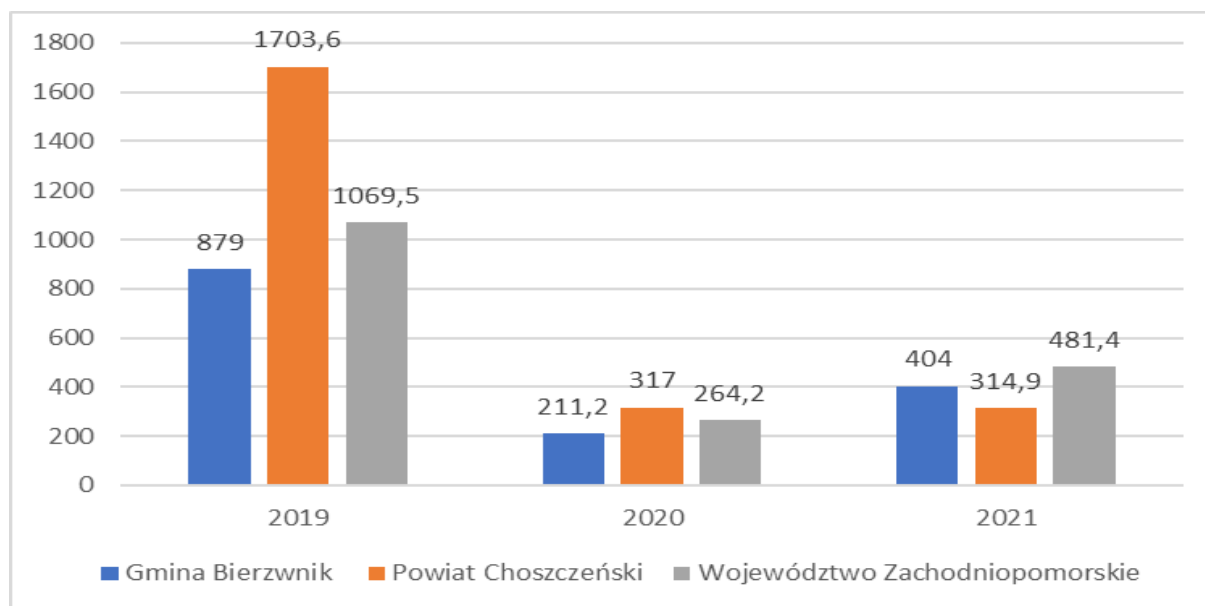
Należy podkreślić, że GOK i GBP w Bierzwniku cały czas aktywnie uczestniczy we wspieraniu oddolnych inicjatyw społeczności lokalnej. W tym celu utrzymywana jest mi wspierana działalność stowarzyszeń, kół gospodyń wiejskich, grup nieformalnych czy też osób niepełnosprawnych. Przy realizacji wielu zadań ww. placówki korzystają ze wsparcia wolontariuszy, którymi są uczniowie szkół podstawowych, średnich oraz dorośli. Przyczynia się to często do głębszego pobudzenia zainteresowania kulturą i aktywnego rozwijania artystycznych talentów wśród młodzieży.

Do najważniejszych zadań kulturalnych organizowanych w gminie Bierzwnik można zaliczyć:

- ✓ Przegląd Amatorskiego Ruchu Artystycznego (PARA) - Ogólnopolski konkurs recytatorski oraz Przegląd Piosenki Dziecięcej;
- ✓ koncerty i występy z okazji Dnia Kobiet;
- ✓ piknik majowy „Podajmy sobie ręce”- rodzinne spotkania, występy dziecięce, gry i zabawy plenerowe;
- ✓ koncerty i występy z okazji Dnia Matki;
- ✓ 3 Dni na Cysterskim Szlaku oraz Międzynarodowe Targi WYROBÓW KLASZTORNICH
- ✓ wydarzenie rangi ogólnopolskiej, a także zagranicznej;
- ✓ Święto Plonów „Dożynki Gminne” - konkursy kulturalne, występy estradowe, gry i zabawy dla dzieci, wydarzenia plenerowe;
- ✓ Europejskie Dni Dziedzictwa- zajęcia etnograficzne i warsztaty w „Lamusie” stałej ekspozycji etnograficznej;
- ✓ Narodowe Czytanie;
- ✓ Tydzień bibliotek- spotkania autorskie, warsztaty z książką;
- ✓ obchody Światowych Dni Poezji, Książki, Pluszowego Misia;
- ✓ Inauguracja Roku Kulturalnego;
- ✓ Festiwal Piosenki Patriotycznej i Żołnierskiej;
- ✓ Grudniowy wieczór kolęd;
- ✓ Jarmarki rękodzieła artystycznego

Dane Głównego Urzędu Statystycznego wskazują na to, że w 2020 oraz 2021 roku liczba uczestników imprez kulturalnych na 1000 ludności w gminie Bierzwnik była znacznie niższa od ich liczby na terenie całego powiatu oraz województwa. W tym samym czasie nastąpił drastyczny spadek tego wskaźnika co ma związek z trwającą pandemią i wynikającymi z niej obostrzeniami. Obrazuje to poniższy wykres.

Wykres 10. Liczba uczestników imprez kulturalnych na 1000 ludności w gminie Bierzwnik powiecie choszczeńskim oraz województwie zachodniopomorskim w latach 2019-2021

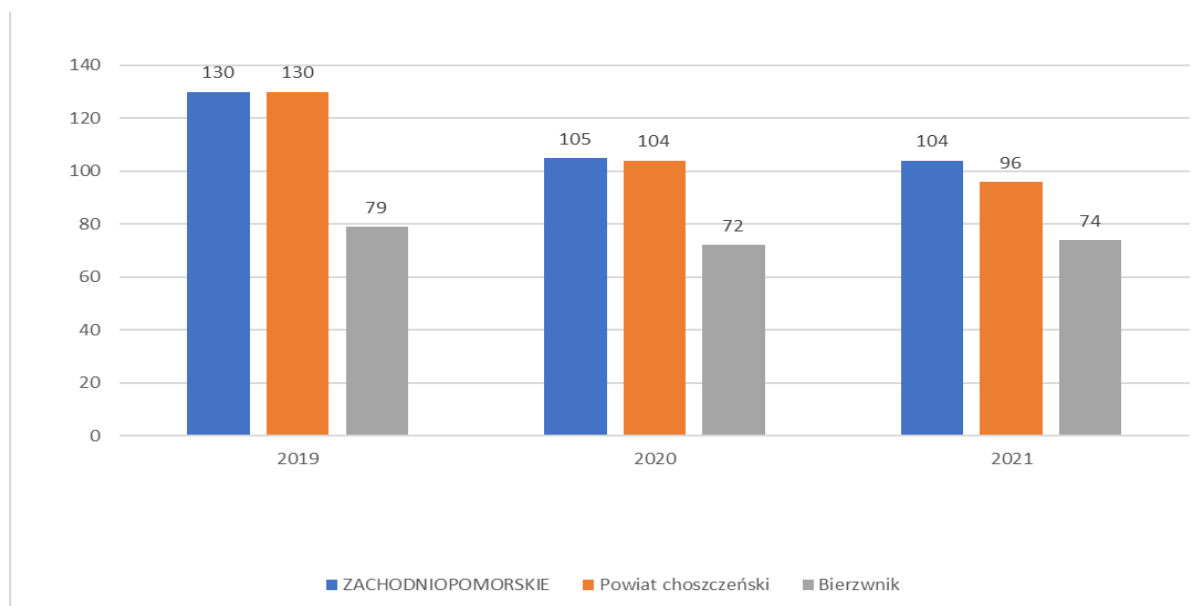

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Poniższy wykres prezentuje dostępne dane w zakresie liczby czytelników bibliotek publicznych na 1000 ludności w gminie Bierzwnik, powiecie choszczeńskim oraz województwie zachodniopomorskim w latach 2019-2021. Na podstawie danych statystycznych widać, że wskaźnik ten przyjmuje w Gminie niższe wartości niż w województwie, czy w powiecie.

W 2021 roku w Gminie było to 74 czytelników, w powiecie 96, natomiast w całym województwie 104. Jednocześnie w gminie Bierzwnik jak i w powiecie choszczeńskim i województwie zachodniopomorskim widoczny jest trend spadkowy w zakresie liczby czytelników na 1000 ludności.

Wykres 11. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności w gminie Bierzwnik, powiecie choszczeńskim oraz województwie zachodniopomorskim w latach 2019-2021

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

6. Sport i rekreacja

W ciągu ostatnich lat na terenie gminy Bierzwnik bardzo poprawiły się warunki do rozwoju i sportu i rekreacji, głównie za sprawą wzrostu ilości obiektów sportowo – rekreacyjnych, które umożliwiają organizowanie zawodów sportowych o zasięgu krajowym włącznie. W celu pełnego wykorzystania możliwości organizacyjnych zawodów i imprez sportowo - rekreacyjnych uchwałą Rada Gminy powołano Gminne Centrum Sportu i Rekreacji.

Tabela 8. Obiekty sportowo – rekreacyjne na terenie gminy

L.P.	Obiekty sportowe	Miejscowość	Uwagi
1.	Hala Sportowa	Bierzwnik	
2.	Boisko wielofunkcyjne	Bierzwnik	
3.	Stadion piłkarski	Bierzwnik	
4.	Place zabaw przy szkole i przedszkolu.	Bierzwnik	
5.	Plac zabaw w parku	Bierzwnik	
6.	Boisko „Orlik” z terenem rekreacyjnym przy szkole	Łasko	
7.	Boisko do piłki siatkowej z terenem rekreacyjnym	Górzno	

8.	Boisko do piłki siatkowej z terenem rekreacyjnym	Klasztorne	
9.	Boisko do piłki siatkowej z terenem rekreacyjnym	Pławno	
10.	Boisko do piłki siatkowej i piłki ręcznej z terenem rekreacyjnym i placem zabaw	Zieleniewo	
11.	Boisko trawiaste do piłki ręcznej z terenem rekreacyjnym i placem zabaw	Rębusz	
12.	Plac zabaw z terenem rekreacyjnym	Starzyce	
13.	Plac zabaw	Kolsk	
14.	Boisko trawiaste do piłki ręcznej z terenem rekreacyjnym i placem zabaw	Płoszkowo	
15.	Trawiaste boiska piłkarskie	Klasztorne, Breń, Bierzwnik, Pławno, Zieleniewo, Kolsk	
16.	Boisko do piłki plażowej, boisko trawiaste do piki siatkowej, teren rekreacyjny, bole biwakowe i plac zabaw	Ostromęccko – plaża nad J. Bierzwnik	
17.	<u>Piłkarskie boisko trawiaste, boiska do piłki plażowej, teren rekreacyjny z zapleczem turystycznym</u>	Wygon	<u>Własność ośrodka FARMA KALINA</u>
18.	Boisko do piłki siatkowej	Breń	
19.	Boisko do piłki siatkowej z terenem rekreacyjnym i placem zabaw	Jaglisko	

Źródło: opracowanie własne

Kluby sportowe

- **Młodzieżowo – Uczniowski – Ludowy – Klub - Sportowy „Orzeł” Bierzwnik.** Forma prawna: rejestracja w starostwie powiatowym. Klub zrzeszony jest w pionie Ludowych Zespołów Sportowych. Jest członkiem Zachodniopomorskiego Zrzeszenia LZS w Szczecinie oraz Zachodniopomorskiego Związku Piłki Nożnej w Szczecinie. Liczy 72 członków trenujących w trzech kategoriach wiekowych: żacy, juniorzy i seniorzy. Klub powstał w wyniku przekształcenia Klubu Sportowego Zjednoczeni Zieleniewo. Dyscypliną wiodącą jest piłka nożna.
- **Szkolny Klub sportowy „Orzeł” Bierzwnik.** Forma prawna: rejestracja w Wojewódzkim Szkolnym Związku Sportowym w Szczecinie. W swojej działalności skupia blisko 40 dziewcząt i chłopców ze Szkoły Podstawowej w Bierzwniku. Dyscypliną wiodącą jest unihokej.

- ✚ Ludowo Parafialny Uczniowski Klub Sportowy „Wiktoria” Zieleniewo.** Forma prawna: rejestracja w starostwie powiatowym. Klub zrzeszony jest w pionie Ludowych Zespołów Sportowych. Jest członkiem Zachodniopomorskiego Zrzeszenia LZSw Szczecinie. Siedzibą jest Szkoła Podstawowa w Zieleniewie, zrzesza głównie dzieci i młodzież szkolną i ich rodziców łącznie 45 członków. Pomysłodawcą powstania „Wiktorii” był ówczesny proboszcz Parafii Zieleniewo. Klub jest organizatorem wielu imprez sportowo-rekreacyjnych o zasięgu gminnym, powiatowym i wojewódzkim
- ✚ Ludowo-Uczniowski Klub Sportowy „Arabeska” Pławno.** Forma prawna: rejestracja w starostwie powiatowym. Klub zrzeszony jest w pionie Ludowych Zespołów Sportowych. Jest członkiem Zachodniopomorskiego Zrzeszenia LZS w Szczecinie. Siedzibą świetlica w Pławnie. Klub skupia 26 członków, głównie dzieci i młodzież szkolną. Ścisłe współpracuje ze Szkołą Podstawową w Zieleniewie. Działalność sportową Klub opiera na sekcji tenisa stołowego i piłki siatkowej. Tenisiści stołowi z powodzeniem uczestniczą w turniejach na szczeblu województwa. Drużyna piłki siatkowej uczestniczy głównie w okazjonalnych turniejach na szczeblu lokalnym.
- ✚ Uczniowski Klub Sportowy „ISKRA” Łasko.** Forma prawna: rejestracja w starostwie powiatowym. Klub zrzeszony jest Polskim Związku Tenisa Stołowego. Jest członkiem Zachodniopomorskiego Związku Tenisa Stołowego w Koszalinie. Siedzibą Klubu jest Szkoła Podstawowa w Łasku. Prowadzi systematyczne szkolenie w sekcji tenisa stołowego, piłki nożnej i unihokeja.

Tabela 9. Główne imprezy sportowo - rekreacyjne organizowane i współorganizowane przez GCSiR.

L.P.	Nazwa imprezy/zawodów	Termin realizacji
1.	Finał Regionalny w Tenisie Stołowym – drużyny dziewcząt i chłopców	luty/marzec
	Zimowy Powiatowy Turniej Szachów Szybkich – Mistrzostwa	luty/marzec
2.	Gminy	
3.	Mistrzostwa powiatu w tenisie stołowym szkół podstawowych	marzec/kwiecień
4.	XIII Europejski Tydzień Sportu Dla Wszystkich	maj/czerwiec
5.	Finał Regionalny Turnieju BRD	maj
6.	Drużynowe i Indywidualne Mistrzostwa Województwa w Szachach Błyskawicznych	maj/czerwiec
7.	Letnie turnieje piłki siatkowej	czerwiec/sierpień
8.	Ogólnopolski Festiwal Szachowy „Na Leśnej Polanie” im. R. Szymoniaka	lipiec
9.	Turniej Tenisa Stołowego Nocą	lipiec
10.	Letni turniej piłki nożnej dla dzieci	lipiec

11.	Dożynkowy Turniej Sołectw	sierpień/wrzesień
12.	Bierzwnicka Liga Tenisa Stołowego	wrzesień/czerwiec
13.	Mistrzostwa Powiatu w Warcabach – 100 Polowych	październik/listopad
14.	Mistrzostwa Gminy w Tenisie Stołowym im. Bogdana Wydmuch	listopad/grudzień
15.	Mistrzostwa Gminy w Unihokeju – dziewcząt i chłopców	listopad/ grudzień
16.	Mistrzostwa Powiatu w Unihokeju – dziewcząt i chłopców	listopad/grudzień
17.	Szachowy Turniej Mikołajkowo – Świąteczny	grudzień

Źródło: opracowanie własne

7. Opieka zdrowotna

W zakresie podstawowej opieki zdrowotnej dla mieszkańców gminy Bierzwnik usługi świadczą 2 placówki:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Lancet” Barbara Biesiada
- Naszyński Jacek, lek. med. Praktyka lekarska

Każda wyżej wymieniona placówka zapewnia opiekę lekarza rodzinnego oraz dostęp do gabinetu zabiegowego.

Z danych GUS wynika, iż w gminie Bierzwnik w 2021 roku na 1 przychodnię przypadało 2 209 mieszkańców. Jest to wartość znacznie większa od liczby mieszkańców przypadających na 1 przychodnię w całym powiecie, która wynosiła w omawianym roku 2 155. W ramach POZ w przedmiotowym roku udzielono 4,86 porad w przeliczeniu na 1 mieszkańca, co jest wartością wyższą od tej dla całego powiatu choszczeńskiego (4,55).

Tabela 10. Dane statystyczne dotyczące publicznej opieki zdrowotnej w gminie Bierzwnik w porównaniu do powiatu choszczeńskiego w 2021 roku

Wyszczególnienie	Powiat choszczeński	Gmina Bierzwnik
Przychodnie ogółem	21	2
liczba osób przypadających na 1 przychodnię	2 155	2 209
Porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone przez przychodnie	205 900	21 491
porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielona na 1 mieszkańca	4,55	4,86

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/> i Statystyczne Vademecum Samorządowca 2021

Ponadto w gminie Bierzwnik znajduje się Punkt apteczny.

8. Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa.

Teren administracyjny gminy Bierzwnik wchodzi w skład rejonu służbowego Posterunku Policji w Bierzwniku, który jest jednym z 5 posterunków podległych Komendzie Powiatowej Policji w Choszczynie.

Ochronę przeciwpożarową w Gminie zapewnia 6 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w miejscowościach: Bierzwnik, Pławno, Zieleniewo, Breń, Klasztorne i Łasko. Nad pracą jednostek czuwa Zarząd Oddziału Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Bierzwniku. Poza podstawową działalnością, czyli ochroną przeciwpożarową i usuwaniem skutków klęsk żywiołowych, OSP w gminie Bierzwnik prowadzą aktywną działalność na rzecz społeczności lokalnej.

9. Działalność organizacji pozarządowych

W 2022 r. na terenie Gminy Bierzwnik działają następujące organizacje pozarządowe:

1. Stowarzyszenie Morsy Bierzwnik ul. Słoneczna 20, 73-240 Bierzwnik
2. Stowarzyszenie Przyjaciół Ekspozycji Etnograficznej Lamus w Bierzwniku ul. Dworcowa 16, 73-240 Bierzwnik
3. Green 4 LIFE - żyję odpowiedzialnie Łasko 29E, 73-240 Bierzwnik
4. Klub Miłośników Strzelectwa "Dragon" Zdrójno 1, 73-240 Bierzwnik
5. Stowarzyszenie Kobiet Wiejskich "Nadzieja" Breń 30A, 73-240 Bierzwnik
6. Stowarzyszenie Ochrony Dziedzictwa Pocysterskiego w Bierzwniku /Marienwalde/ ul. Cystersów 1, 73-240 Bierzwnik
7. Stowarzyszenie Społeczno Kulturalne Miłośników Bierzwnika ul. Kopernika 2, 73-240 Bierzwnik
8. Ochotnicza Straż Pożarna w Łasku, Łasko 50, 73-240 Bierzwnik
9. Ochotnicza Straż Pożarna w Pławnie
10. Ochotnicza Straż Pożarna w Klasztorne
11. Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju i Promocji Gminy Bierzwnik ul. Dworcowa 16, 73-240 Bierzwnik
12. Ochotnicza Straż Pożarna w Bierzwniku ul. Kopernika 1, 73-240 Bierzwnik
13. Uczniowski Klub Sportowy "Iskra" Łasko, Łasko 14a, 73-240 Bierzwnik
14. Bierzwnickie Stowarzyszenie na rzecz Dzieci i Młodzieży ul. Sienkiewicza 17, 73-240 Bierzwnik
15. Fundacja Uroczysko Wygon 34C, 73-240 Bierzwnik
16. Ochotnicza Straż Pożarna w Breniu
17. Ochotnicza Straż Pożarna w Zieleniewie
18. Młodzieżowy Uczniowski Klub Sportowy "Orzeł" Bierzwnik

19. Ludowo-Parafialny Uczniowski Klub Sportowy "Victoria" w Zieleniewie³

Na terenie Gminy Bierzwnik nie prowadzą działań inne podmioty ekonomii społecznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 Ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej niż wyżej wspomniane organizacje pozarządowe.

Na potrzeby niniejszego dokumentu dokonano analizy pozwalającej określić zdolność organizacji pozarządowych do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust.1 pkt. 1 – 14 ustawy z dnia 19 lipca 2019r. o realizacji usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Badanie organizacji pozarządowych przeprowadzono za pośrednictwem kwestionariusza ankiety. Ankieta została wysłana do 20 organizacji będących w rejestrach organizacji pozarządowych działających na terenie gminy Bierzwnik. Wypełniło ją 50% organizacji pozarządowych (10 organizacji).

Z przedstawionych ankiet wynika, że organizacje pozarządowe działające na terenie podejmują różnorodne działania kierowane nie tylko do swoich członków, ale również do zainteresowanych mieszkańców gminy, w szczególności w sferze edukacji i wychowania, ochrony zdrowia, aktywizacji i rozwoju społeczności lokalnej, kultury fizycznej, sportu, rekreacji, ochrony przeciwpożarowej, kultury i sztuki oraz dziedzictwa narodowego i lokalnego wykorzystując wyłącznie środki finansowe pochodzące z projektów ministerialnych, rządowych.

Ankietowani określili, że w ostatnich 3 latach realizowali usługi z zakresu :

- + wspierania rodziny,
- + wspierania osób niepełnosprawnych,
- + edukacji publicznej,
- + promocji i ochrony zdrowia,
- + kultury,
- + kultury fizycznej i turystyki,
- + pobudzenia aktywności obywatelskiej,
- + ochrony środowiska,
- + integracji i aktywizacji mieszkańców.

2 organizacje określiły, że nie realizują żadnych usług społecznych.

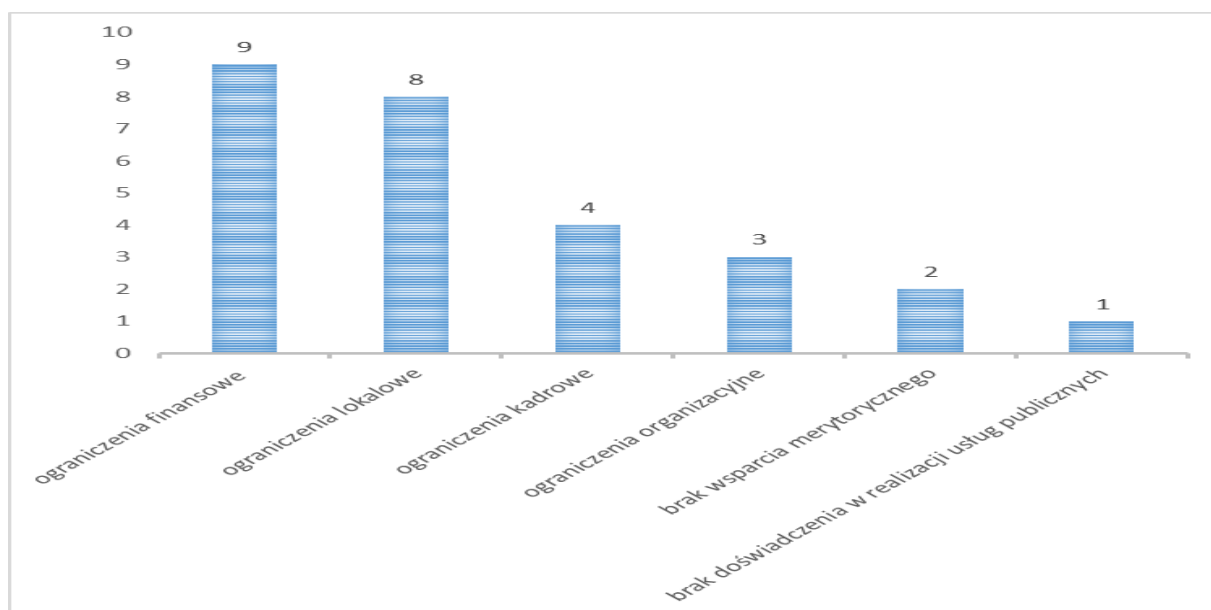
90% organizacji pozarządowych wyraziło chęć współpracy z gminą Bierzwnik na realizację usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust.1 pkt. 1 – 14 ustawy z dnia 19 lipca 2019r. o realizacji usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Główną barierą dotyczącą możliwości rozwoju organizacji pozarządowych i świadczenia szerszego zakresu usług społecznych są w opinii badanych ograniczenia finansowe, kadrowe i organizacyjne.

---

³ <https://ekrs.ms.gov.pl/>, <https://spis.ngo.pl/zachodniopomorskie-bierzwnik-320201>

Wykres 12. Główne ograniczenia dotyczące możliwości rozwoju organizacji pozarządowych i świadczenia usług społecznych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych danych ankietowanych

W 2022 roku współpraca Gminy Bierzwnik z organizacjami pozarządowymi odbywała się na podstawie rocznego programu współpracy.

W trybie otwartego konkursu ofert zlecono realizację zadań publicznych w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego pod nazwą: „Fundusz wkładów własnych” organizacji - Stowarzyszenie Przyjaciół Ekspozycji Etnograficznej Lamus w Bierzwniku – w kwocie dotacji 25.177,58zł oraz w zakresie upowszechniania kultury fizycznej pod nazwą „Upowszechnianie piłki nożnej wśród dzieci i młodzieży w 2022” organizacji Młodzieżowy Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „ORZEŁ” Bierzwnik w kwocie dotacji – 60.000,00zł

Działania na rzecz kooperacji władz samorządu z sektorem pozarządowym są kontynuowane w roku 2023 w oparciu o Uchwałę Nr LIX/437/22 Rady Gminy Bierzwnik z dnia 24 listopada 2022 r. w sprawie: Programu współpracy Gminy Bierzwnik z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2023.

Głównym celem Programu jest określenie zasad i obszarów współpracy Gminy Bierzwnik z Organizacjami, a tym samym budowanie partnerstwa, pobudzanie inicjatyw i aktywności społecznej w zaspokajaniu potrzeb mieszkańców Gminy oraz wspieranie Organizacji w realizacji ważnych celów społecznych.

Szczegółowymi celami programu są:

1. określenie priorytetowych obszarów i zadań współpracy,
2. kształtowanie warunków sprzyjających powstawaniu więzi społecznych poprzez wzrost zaangażowania mieszkańców w życie publiczne Gminy,

3. zwiększenie aktywności mieszkańców oraz ich świadomości obywatelskiej,
4. stworzenie warunków do powstania inicjatyw i przedsięwzięć na rzecz społeczności lokalnej,
5. budowanie partnerstwa na rzecz rozwoju Gminy, obejmującego swym zakresem sferę zadań publicznych, wymienionych w art. 4 Ustawy,
6. wsparcie i promowanie postaw prospołecznych,
7. kultywowanie tradycji i aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym,
8. wzmocnienie wsparcia dla inicjatyw, zarówno indywidualnych mieszkańców, jak i Organizacji, podejmowanych w celu eliminowania negatywnych zjawisk dotyczących społeczności lokalną.

W ramach Programu wyodrębniono następujące priorytetowe zadania publiczne będące przedmiotem współpracy gminy z organizacjami w 2023 roku., wspierane będą działania w następujących obszarach:

1. wspierania i upowszechniania kultury fizycznej,
2. działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży,
3. działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych,
4. kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
5. ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego,
6. działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
7. przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym,
8. turystyki i krajoznawstwa.

Na uwagę zasługują trzy stowarzyszenia:

- Stowarzyszenie Ochrony Dziedzictwa Pocysterskiego w Bierzwniku (Marienwalde);
- Stowarzyszenie Przyjaciół Ekspozycji Etnograficznej Lamus w Bierzwniku;
- Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju i Promocji Gminy Bierzwnik.

Stowarzyszenia Ochrony Dziedzictwa Pocysterskiego w Bierzwniku (Marienwalde), które zostało powołane w 2001 roku z inicjatywy ks. Zygmunta Kraszewskiego ówczesnego proboszcza Parafii Rzymskokatolickiej p.w. MB Szkaplerznej w Bierzwniku. Celem działań Stowarzyszenia miała być rewitalizacja kompleksu pocysterskiego oraz ochrona i zachowanie dla przyszłych pokoleń dziedzictwa duchowego i materialnego zakonu cystersów zamieszkujących w średniowieczu te tereny. Realizacja tych działań zakładała tworzenie lokalnej wspólnoty opartej na europejskim dziedzictwie kulturowym. W trakcie swej wieloletniej działalności Stowarzyszenie prowadziło szerokie działania promocyjne przybliżające mieszkańcom Bierzwnika wiedzę o pocysterskich zabytkach i ich znaczeniu dla kultury regionu oraz Polski. Oprócz wydawnictw rozpowszechnianych wśród mieszkańców istotną rolę odgrywały wystawy eksponowane w pomieszczeniach poklasztornych. Ich tematyka dotyczyła rezultatów badań archeologiczno-architektonicznych prowadzonych na terenie klasztoru a także ukazania innych obiektów znajdujących się na szlaku cysterskim w Polsce jak i w Europie. Sprowadzano także wystawy dotyczące ważnych wydarzeń jak np. Polonia Christiana z okazji 1050 rocznicy Chrztu Polski. Działania adresowane do społeczności

lokalnej w znacznej mierze adresowane były do dzieci i młodzieży szkolnej. Stowarzyszenie od początku swego istnienia współpracowało ze szkołą w Bierzwniku organizując warsztaty archeologiczne, prelekcje, wykłady (zapraszając także pracowników naukowych z uniwersytetu w Poznaniu i Toruniu), konkursy oraz przygotowując wspólną publikację dla dzieci. Ważną rolę w działalności Stowarzyszenia na rzecz mieszkańców odgrywa współpraca z Urzędem Gminy Bierzwnik przy realizacji cyklicznej imprezy „3 dni na szlaku cysterskim” oraz Międzynarodowych Targów Wyrobów Klasztornych. Organizując seminaria tematyczne popularyzowane są tradycje kulturowe i gospodarcze różnych regionów i ich produktów co jest zachętą do rozwijania tradycji lokalnej. Stowarzyszenie poprzez współpracę międzynarodową umożliwia swym członkom i lokalnej społeczności kontakty i wymianę doświadczeń z przedstawicielami zagranicznych stowarzyszeń.

Stowarzyszenie Przyjaciół Ekspozycji Etnograficznej Lamus w Bierzwniku istnieje od 2019 r. Powstało z potrzeby wsparcia lokalnej ekspozycji etnograficznej LAMUS, której początki sięgają 2008 r. Członkami stowarzyszenia są osoby, którym bliskie są działania związane z ochroną lokalnego dziedzictwa kulturowego tj. gromadzeniem zbiorów, popularyzowaniem lokalnej historii itp.

Głównymi celami stowarzyszenia zawartymi w regulaminie są:

- organizowanie działań mających na celu ochronę dóbr kultury i dziedzictwa narodowego
- wspieranie działań związanych ze zbiorem etnograficznym Lamus
- integracja i aktywizacja społeczna mieszkańców
- podejmowanie działań na rzecz wyrównywania szans osób z niepełnosprawnością

Członkowie stowarzyszenia działają wolontaryjnie. Od 2019 roku aktywnie włączyli się w pozyskiwanie funduszy na rzecz lokalnego środowiska organizując: wystawy, warsztaty oraz wydarzenia kulturalne tj. wrześniowe obchody Europejskich Dni Dziedzictwa (5 edycji lokalnych), wystawę stałą dotyczącą powojennej historii mieszkańców Gminy Bierzwnik, wystawy fotograficzne dotyczące ekspozycji etnograficznej Lamus w starym spichlerzu, oraz biorąc „pod swoje skrzydła” członków grup nieformalnych przystępujących do konkursów grantowych. Nasze przedsięwzięcia powstają najczęściej we współpracy z lokalnymi jednostkami samorządowymi i stowarzyszeniami. Bliska jest nam idea Wspólnej Pracy dla Wspólnego Dobra.

Członkowie stowarzyszenia otrzymali dyplom uznania przyznawany przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego za szczególne zasługi w ochronie dziedzictwa kulturowego województwa zachodniopomorskiego.

Stowarzyszenie na rzecz rozwoju i promocji gminy Bierzwniku funkcjonuje na terenie gminy Bierzwnik od 2012 roku. Jest organizacją, która zgodnie ze statutem :

- Wspiera rozwój kulturalno - sportowo - rekreacyjno - integracyjno - oświatowy mieszkańców gminy Bierzwnik.
- Organizuje wypoczynki oraz czas wolny dzieci i młodzieży, w tym różnego rodzaju koła zainteresowań.

- ✚ Inicjuje i wspiera działania na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów społecznych. Pozyskuje środki na działalność z dostępnych środków pomocowych, Funduszy europejskich.
- ✚ Promuje gminę Bierzwnik.
- ✚ Prowadzi inicjatywy mające na celu aktywizację społeczności lokalnej
- ✚ Dbą o dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe gminy.
- ✚ Propaguje wiedzę dotyczącą wszystkich istotnych aspektów życia społecznego i gospodarczego gminy.
- ✚ Wspiera działania pomocy społecznej, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnych sytuacjach życiowych.
- ✚ Wspiera rodziny zagrożone patologią w środowisku lokalnym.
- ✚ Poprawa sytuacji dziecka oraz osób niepełnosprawnych w środowisku szkolnym i lokalnym
- ✚ Poprawa stanu bezpieczeństwa rodzin, dzieci i młodzieży oraz osób starszych

Ponadto stowarzyszenie razem z gminą Bierzwnik w okresie od maja 2021r. do grudnia 2022r realizowało projekt pn. „Rozwój usług transportu indywidualnego osób z ograniczoną mobilnością na terenie gminy Bierzwnik” realizowanego w ramach Osi Priorytetowej II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji Działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

Gmina Bierzwnik jest członkiem następujących organizacji :

- Ogólnopolskie Stowarzyszenie Gmin Cysterskich
- Stowarzyszenie Lider Pojezierza
- Lider Pojezierzy
- Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Pomerania

10. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.⁴

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Bierzwnik jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Zadania Ośrodka z zakresu ustawy o pomocy społecznej polegają w szczególności na:

1. przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
2. pracy socjalnej;
3. prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;

---

⁴ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

4. analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
5. realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
6. rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym z zakresu pomocy społecznej, realizowanych przez Ośrodek należą:

1. opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
2. sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej;
3. udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
4. przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
5. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
6. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
7. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
8. przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
9. opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
10. praca socjalna;
11. organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
12. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
13. dożywianie dzieci;
14. sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
15. kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
16. pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
17. sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;

18. utworzenie i utrzymanie ośrodka, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
19. przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
20. opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do zadań własnych gminy realizowanych przez „Ośrodek”, należą:

1. przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
2. przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
3. prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
4. podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
5. współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechnianie informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez „Ośrodek” należą:

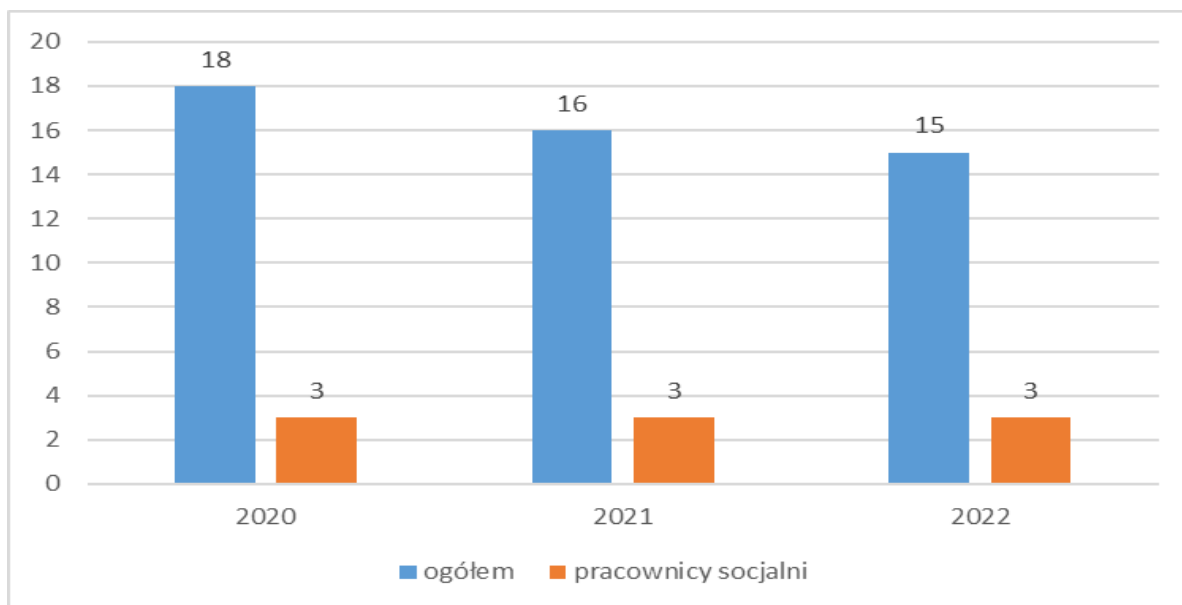
1. organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
2. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłęską żywnościową lub ekologiczną;
3. prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
4. realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
5. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom;
6. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
7. wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Ośrodek realizuje zadania własne Gminy, zadania zlecone Gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznaczonych potrzeb Gminy, bądź z rządowych programów pomocowych na podstawie i w granicach obowiązujących aktów prawnych. „Ośrodek” realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę. Wykonując zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej kieruje się natomiast ustaleniami Wójta oraz uchwałami Rady Gminy.

Na koniec 2022 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bierzwniku

zatrudnionych było 15 pracowników, w tym 1 kierownik, 3 pracowników socjalnych oraz 11 pozostałych pracowników. Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba pracowników socjalnych utrzymuje się na tym samym poziomie. Ośrodek spełnia ustawowy warunek co do liczby zatrudnionych osób – 1 pracownik na 2000 osób lub 1 pracownik socjalny na 50 rodzin tj. minimum 3 zatrudnionych pracowników socjalnych. Ogólna liczba pracowników GOPS Bierzwnik ulega zmianie ze względu na potrzebę zatrudniania w okresie zimowym palaczy oraz pracowników na zastępstwa w związku z urlopem macierzyńskim .

Wykres 13. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierzwnik na przestrzeni lat 2020-2022

Źródło: opracowanie własne

Pandemia znacząco wpłynęła na funkcjonowanie instytucji pomocy społecznej, a przede wszystkim na charakter pracy pracowników socjalnych. Nowe przepisy w dobie pandemii umożliwiły tzw. pracę zdalną, z wyłączeniem bezpośredniej obsługi interesantów. W instytucjach pomocy społecznej jako, że kontakt z klientem jest kluczowy, często stosuje się jednak rotacyjny system pracy. Nowe rozwiązania wprowadzone na mocy specustawy COVID-19 (art. 107 ust. 1a u.p.s.) zezwalają również na przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, bądź ich aktualizację przez kontakt telefoniczny z beneficjentem, wykorzystując przy tym materiały przesyłane za pomocą komunikatorów elektronicznych⁵.

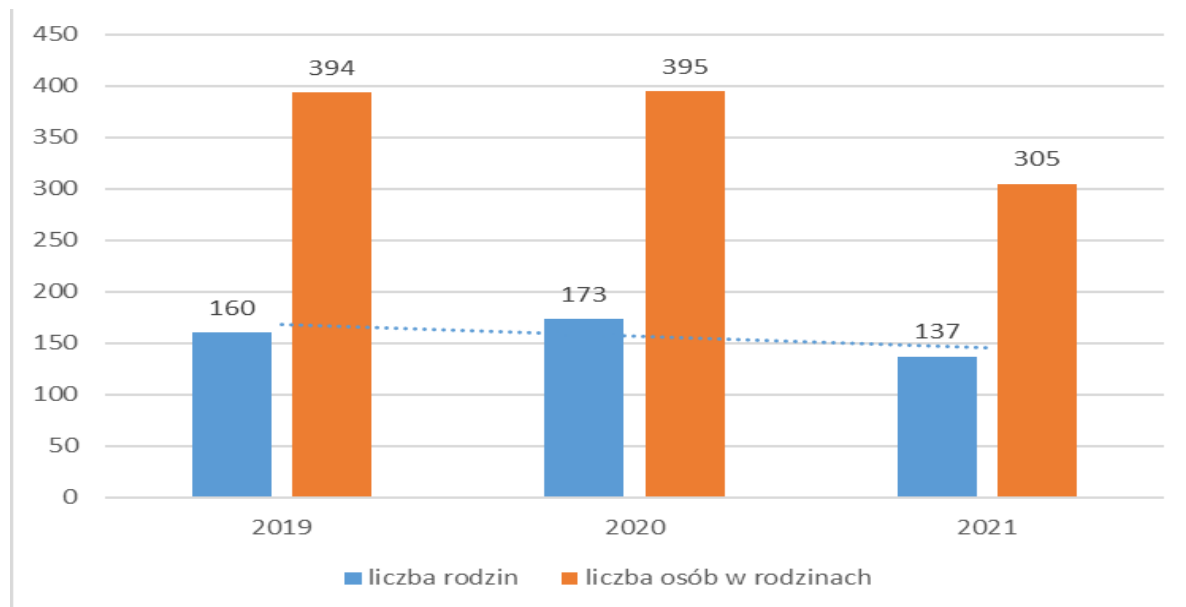
Na przestrzeni lat 2019-2021 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminie Bierzwnik ulegała systematycznemu spadkowi. W 2021 roku z pomocy skorzystały 137 rodziny – to o 20,80% mniej niż w roku ubiegłym i jednocześnie o 14,38 %mniej niż w 2019 roku. W stosunku do 2019 roku zmniejszyła się również liczba osób w rodzinach

⁵ N. G. Pikuła, M. Grewiński, E. Zdebska, W. Glanc, Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa, Kraków 2020, s. 53-59

korzystających z pomocy społecznej. Dynamikę zmian obrazuje naniesiona na wykres linia trendu.

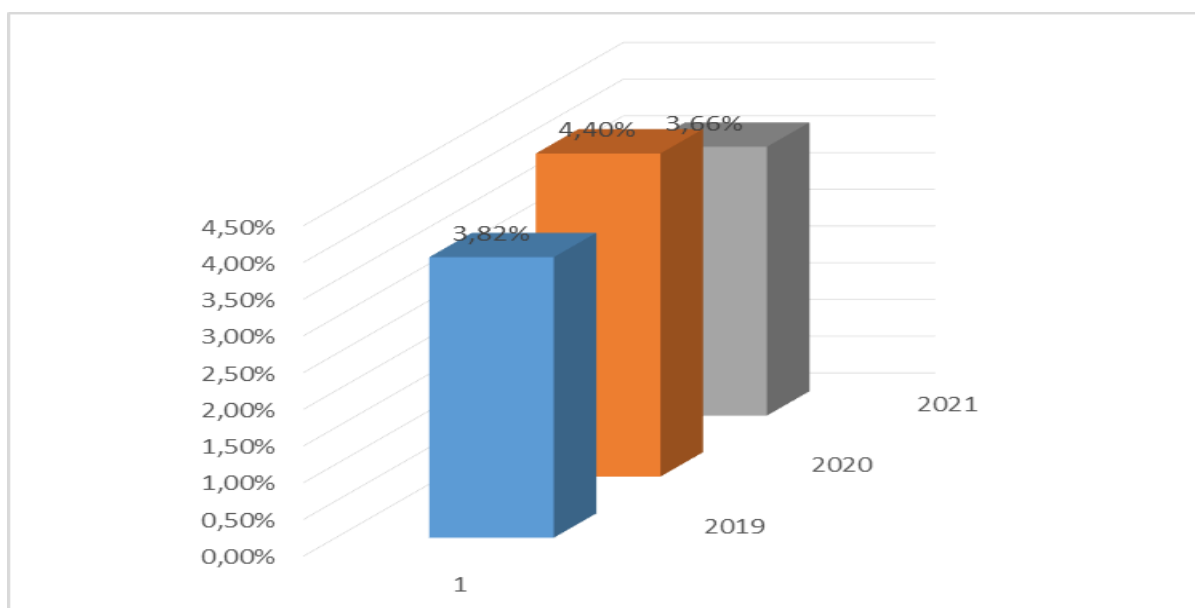
Wykres 14. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Bierzwnik w latach 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

Liczba pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1 tysiąc mieszkańców określana jest jako wskaźnik deprivacji lokalnej. Na przestrzeni lat 2019-2021 wartość tego wskaźnika ulegała wahaniom. W 2021 roku wyniosła 3,66%, w 2020 roku – 4,40%, natomiast w 2019 roku – 3,82%. Dane w tym zakresie zaprezentowane zostały na poniższym wykresie.

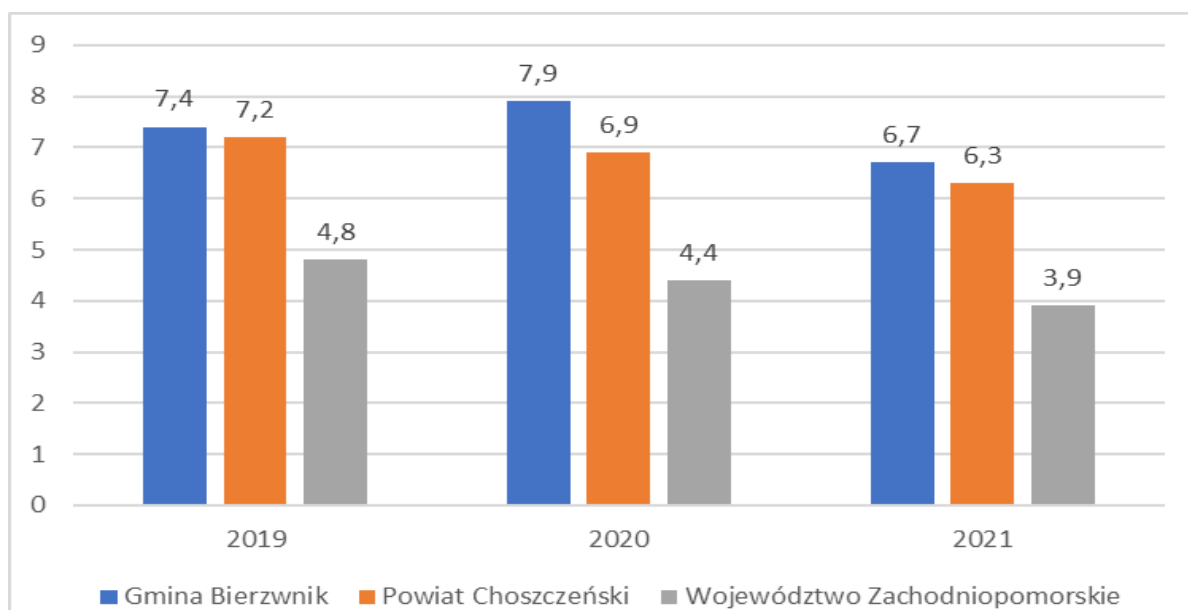
Wykres 15. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w 2021 roku kształtował się w gminie Bierzwnik na poziomie 6,7% co oznacza, że był wyższy niż w całym powiecie oraz województwie. Na przestrzeni lat 2019-2021 wskaźnik ten ulegał systematycznemu spadkowi zarówno w przypadku Gminy, jak i powiatu oraz województwa.

Wykres 16. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w gminie Bierzwnik, powiecie choszczeńskim i województwie zachodniopomorskim na przestrzeni lat 2017-2019 (w procentach)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na ekonomiczne grupy wieku i płeć. Z danych tych wynika, iż w 2021 roku korzystających z tego typu pomocy było 74 osób w wieku przedprodukcyjnym, 141 osób w wieku produkcyjnym oraz 28 osób w wieku poprodukcyjnym. Analizując dynamikę zmian, dostrzec można wahania liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym, jak i poprodukcyjnym.

Tabela 11. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2019-2021

Wiek	2019		2020		2021	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
0-17	86	49	90	47	74	36
produkcyjny	191	78	171	69	141	53
poprodukcyjny	38	27	37	27	28	20
ogółem	315	154	388	143	243	109

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

W 2021 roku świadczenia pieniężne zostały udzielone 107 mieszkańcom gminy Bierzwnik, natomiast świadczenie niepieniężne 77 osobom. Na przestrzeni omawianych lat widoczne są wahania w zakresie liczby osób otrzymujących świadczenia niepieniężne oraz spadek liczby osób korzystających ze świadczeń niepieniężnych. Dane statystyczne w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2019-2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Świadczenia niepieniężne	48	104	77
Świadczenia pieniężne	131	129	107

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej to te, które w ciągu ostatnich 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. Na przestrzeni omawianych lat widoczne są wahania w zakresie liczby osób długotrwale pobierających świadczenie. W 2019 roku było ich 65 osób, w 2020 wzrosło o 12 osób a w roku 2021 spadło o 6 osób.

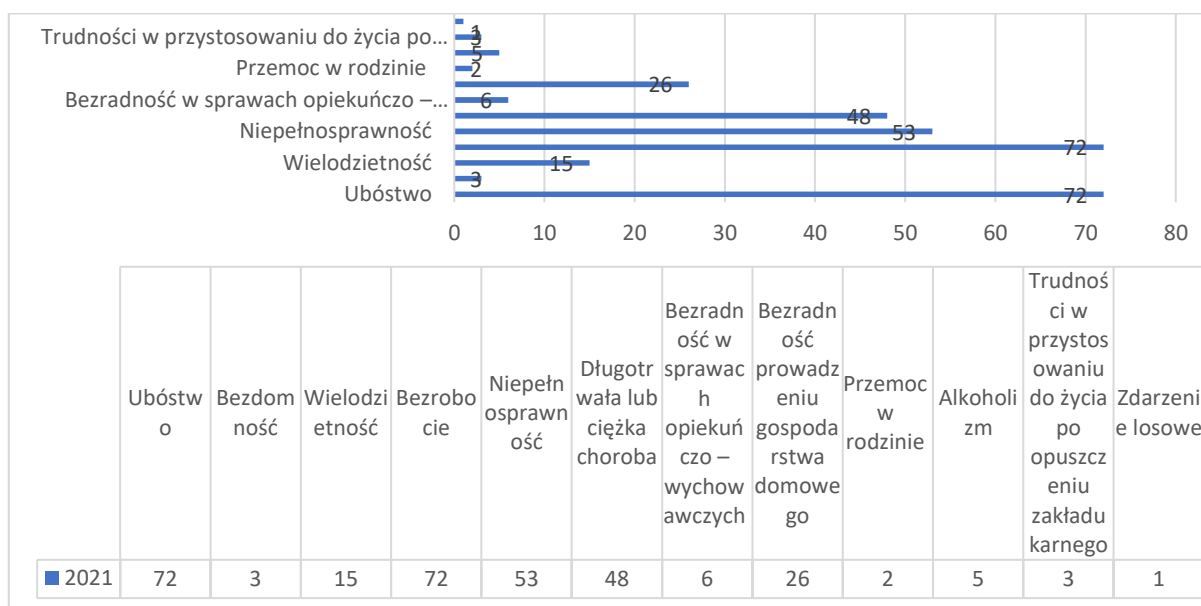
Tabela 13. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2019-2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Kobiety	30	45	36
Mężczyźni	35	32	35
Ogółem	65	77	71

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

W 2021 roku najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie Bierzwnik była bezrobocie – z tego powodu pomoc otrzymało 72 rodzin. Na drugim miejscu pod względem liczby rodzin, którym udzielono pomocy społecznej znajduje się długotrwała lub ciężka choroba (48 rodzin), natomiast na trzecim – niepełnosprawność (41 rodzin). Wśród powodów udzielania świadczeń charakteryzujących się znaczną ilością rodzin je otrzymujących, znajduje się także bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (38 rodzin).

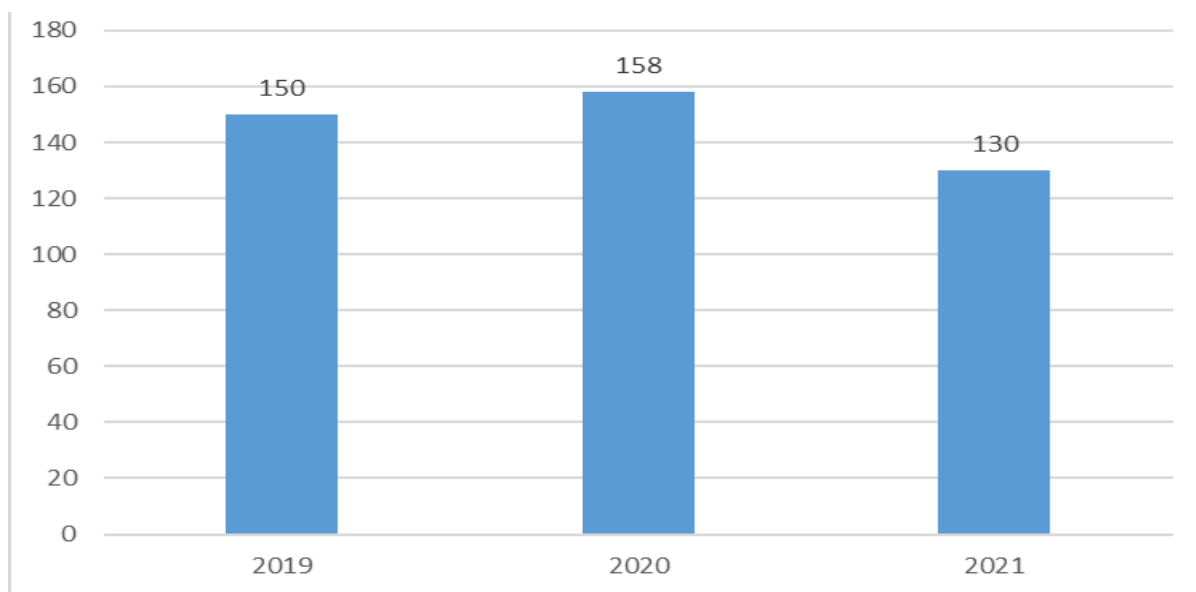
Wykres 17. Powody udzielania świadczeń w 2021 roku (liczba rodzin)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe w okresie ostatnich trzech lat. W 2021 roku przeprowadzono je z 130 rodzinami, w 2020 roku z 158, a w 2019 roku z 150. Na przestrzeni ostatnich lat liczba rodzin ulegała wahaniom. Dynamikę zmian obrazuje poniższy wykres.

Wykres 18. Liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

11. Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Poniżej przedstawione zostały zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujące na terenie gminy Bierzwnik. Należą do nich:

- ✚ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- ✚ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ✚ Zespół Interdyscyplinarny,
- ✚ placówki oświatowe,
- ✚ Posterunek Policji w Bierzwniku ,
- ✚ Gminny Ośrodek Kultury w Bierzwniku ,
- ✚ Gminna Biblioteka Publiczna w Bierzwniku,
- ✚ Gminne Centrum Sportu i Rekreacji w Bierzwniku
- ✚ placówki ochrony zdrowia,
- ✚ organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO).

III. Diagnoza sytuacji społecznej

Na podstawie danych empirycznych przekazanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku, danych Głównego Urzędu Statystycznego, Powiatowego Urzędu Pracy, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Policji, do każdego z obszarów wymienionych we wprowadzeniu do Strategii przeprowadzono analizy diagnostyczne (diagnoza sytuacji społecznej), w skład których wchodzi charakterystyka i skala problemu oraz podejmowane działania interwencyjne. W części diagnostycznej przedstawiona została również analiza SWOT⁶.

1. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

1.1. Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania. Prowadzony jest on za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka

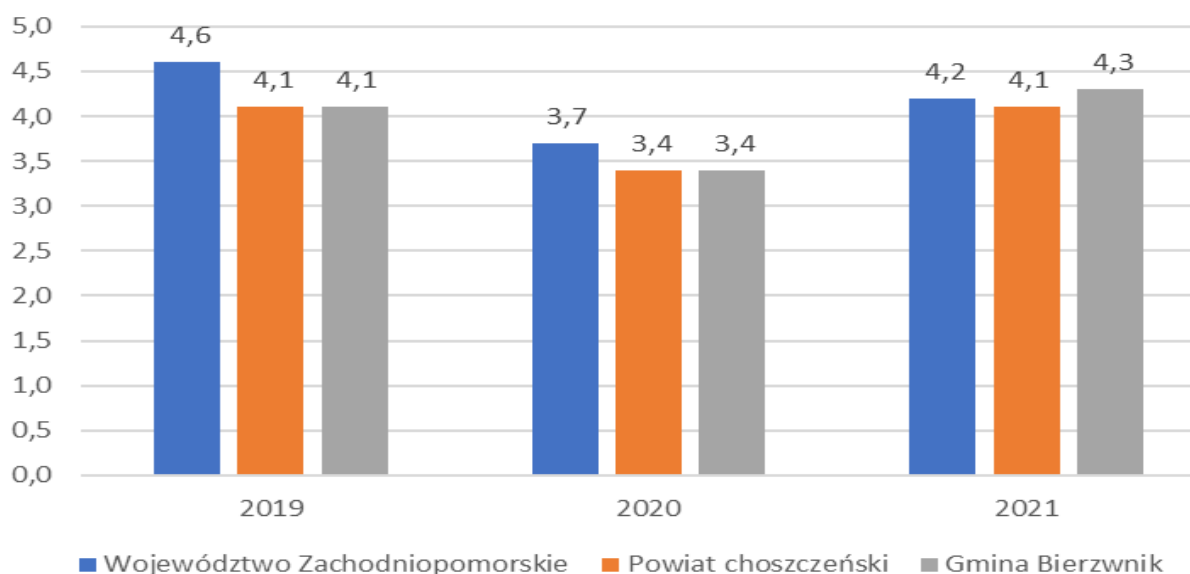
Analiza obszaru jakim jest wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej została rozpoczęta od przedstawienia wskaźnika dotyczącego małżeństw mieszkańców gminy Bierzwnik, w porównaniu do wartości w całym województwie zachodniopomorskim oraz powiecie choszczeńskim.

Na przestrzeni lat 2019-2020 liczba małżeństw na 1000 ludności ulegała wahaniom zarówno w Gminie, powiecie, jak i całym województwie. W 2021 roku na terenie Gminy wskaźnik małżeństw kształtował się na wyższym poziomie niż w województwie i powiecie.

---

⁶ Analiza SWOT wskazuje czynniki mające wpływ na możliwości interwencji, w podziale na mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia. Mocne i słabe strony to czynniki wewnętrzne (GMK), takie na które mamy wpływ i takie które odnoszą się do teraźniejszości; szanse i zagrożenia to czynniki zewnętrzne (województwo, kraj, Europa), takie na które mamy niewielki wpływ i takie które mogą odnosić się do przyszłości.

Wykres 19. Liczba małżeństw na 1000 ludności w gminie Bierzwnik w porównaniu do powiatu choszczeńskiego i województwa zachodniopomorskiego w latach 2019-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wszystkie jednostki pomocowe działające na terenie Gminy w określony sposób zajmują się wspieraniem rodziny w różnych obszarach jej funkcjonowania, a ich integralne, holistyczne oddziaływania pozwalają uzyskać zamierzone efekty i wprowadzić istotne zmiany w zakresie funkcjonowania instytucji rodziny. Główną jednostką organizacyjną zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który służy pomocą rodzinom z Gminy znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi działania zmierzające do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb i umożliwiające życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. W dalszej części dokumentu przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz podejmowane przez te instytucje działania.

W 2021 roku zostało przyznanych łącznie 4 689 świadczeń rodzinom bezdzietnym, 702 świadczeń rodzinom posiadającym jedno dziecko, 928 świadczeń rodzinom z dwójką dzieci, 1020 świadczeń rodzinom z trójką dzieci oraz 1093 świadczeń rodzinom z czwórką lub większą liczbą dzieci. Szczegółowe dane w zakresie liczby przyznanych świadczeń niepieniężnych oraz pieniężnych przedstawia poniższa tabela. Na jej podstawie można zauważyć, że zdecydowaną przewagę w liczbie otrzymywanych świadczeń miały w 2021 roku rodziny nie posiadające dzieci, z kolei na drugim miejscu znajdowały się rodziny z czworo i więcej dzieci.

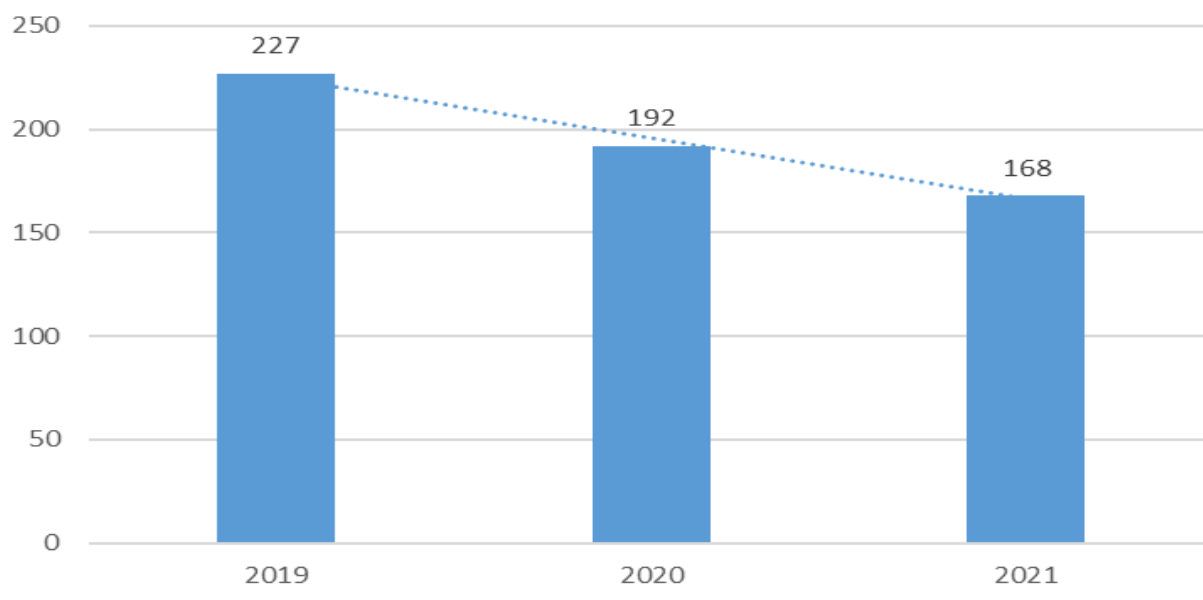
Tabela 14. Rodzaje świadczeń, z których korzystały poszczególne typy rodzin z dziećmi w 2021 roku

Typ rodziny	Ogółem	Świadczenia pieniężne	Świadczenia niepieniężne
bez dzieci	4689	720	3969
jedno dziecko	702	67	635
dwoje dzieci	928	40	888
troje dzieci	1020	27	993
czworo i więcej dzieci	1093	45	1048

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

Na kolejnym wykresie zaprezentowana została średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2019-2021. Możemy zauważyć, że ze świadczeń tych w 2021 roku korzystało średnio 168 rodzin, czyli o 13% rodzin mniej niż w roku 2020 oraz o 26% mniej niż w roku 2019. W latach 2019-2021 dostrzegalny jest zatem spadek średniomiesięcznej liczby rodzin korzystających z tego typu świadczeń, co ma związek ze spadkiem liczby urodzeń na przestrzeni ostatnich lat.

Wykres 20. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

Dodatkowym świadczeniem wspierającym rodzinę jest „świadczenie wychowawcze 500+”. Program Rodzina 500+ został wprowadzony ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci i funkcjonuje od 1 kwietnia 2016 roku. Świadczenie wychowawcze

przysługuje rodzicom bądź opiekunom dziecka do dnia ukończenia przez nie 18. roku życia w wysokości 500 zł miesięcznie. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Szczegółowe zestawienie liczby rodzin i świadczeń w latach 2019-2021 prezentuje poniższa tabela. W 2019 roku ze świadczenia wychowawczego 500+ korzystało 557 rodzin na łączną kwotę 3 823 292,00zł, w 2020 roku – 507 rodzin, a wydatkowano na to 4 698 420,00zł, natomiast w 2021 roku – 457 rodzin, na co przeznaczone zostało 4 574 108,00zł.

Tabela 15. Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2019-2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Liczba rodzin	557	507	457
Kwota świadczeń	3 823 292,00	4 698 420,00	4 574 108,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

Od 1 maja 2022r. wypłatę świadczeń wychowawczych realizuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

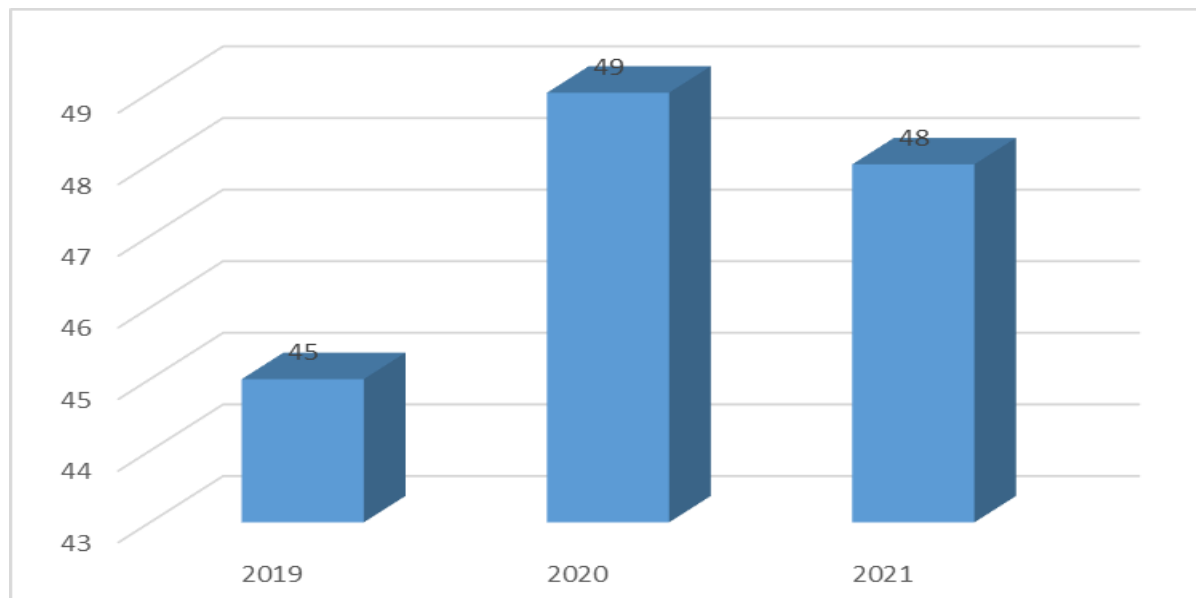
Rodziny z terenu gminy Bierzwnik mogły korzystać również z rządowego programu „Dobry start”, zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 roku. Ośrodki Pomocy Społecznej otrzymały do realizacji nowe zadanie z dniem 01.07.2018 roku, którym było ustalenie prawa i wypłata świadczeń „Dobry start”, które przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego dzieciom lub osobom uczącym się do 20. roku życia oraz dzieciom lub osobom uczącym się do 24. roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się i legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

W 2020 z programu wypłacono 526 świadczeń na łączną kwotę 157 800,00zł .

Na rok szkolny 2021/2022 świadczenie (tzw. 300+) w ramach programu Dobry Start przyznawał i wypłacał Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. Na przestrzeni ostatnich trzech lat widoczne są wahania liczby osób korzystających z omawianego świadczenia. W roku 2021 były to 48 osoby, w 2020 roku – 49 osób, z kolei w 2019 roku – 45. Dane w tym zakresie przedstawione zostały na poniższym wykresie.

Wykres 21. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2019-2021

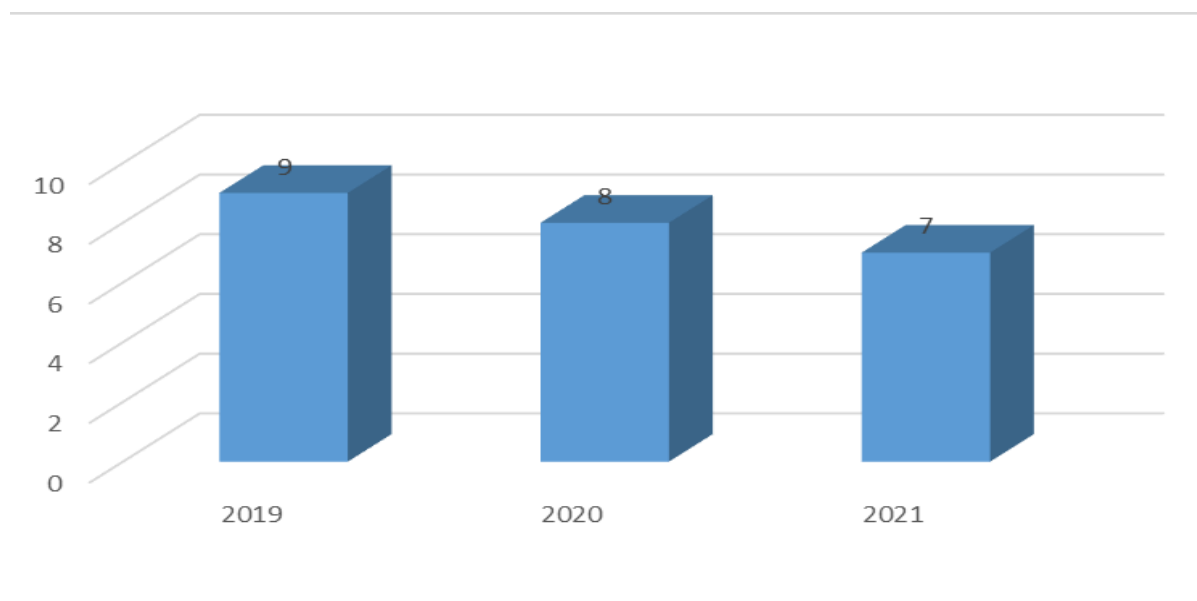

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w 2021 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowała się na szóstym miejscu pod względem ogólnej liczby rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia.

Na przestrzeni lat 2019-2021 liczba rodzin, którym udzielona została pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych ulegała systematycznemu spadkowi. Wśród rodzin, którym zostało udzielone wsparcie z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej w 2021 roku znajdowało się 2 rodziny niepełne w tym jedna wielodzietna oraz 5 rodziny wielodzietne.

Wykres 22. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2019-2021

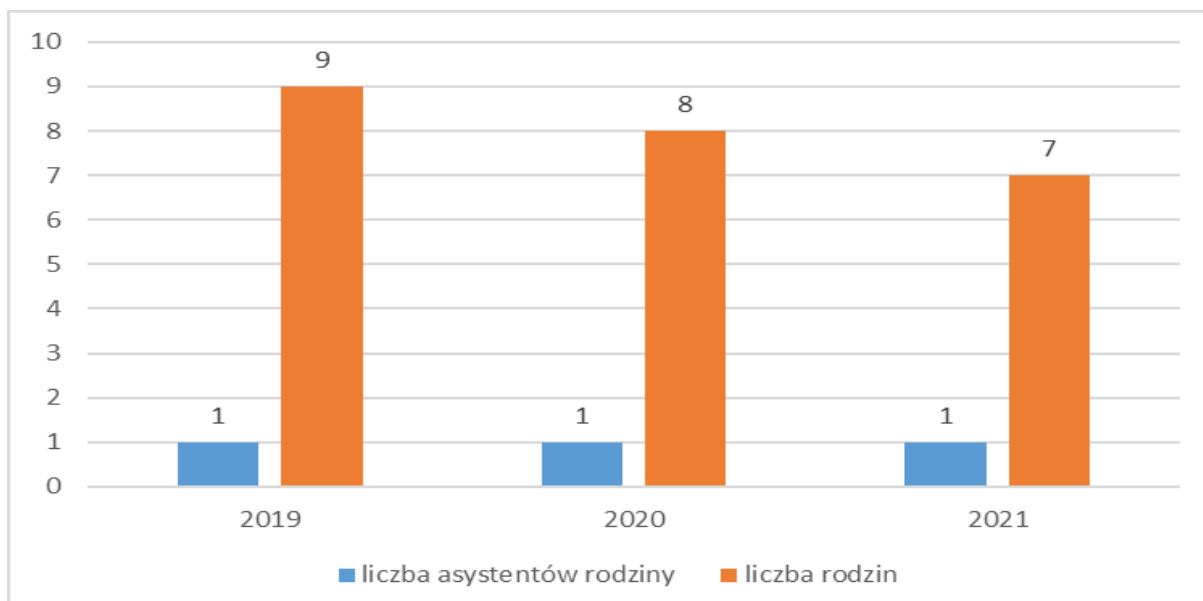

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 447). Ustawa kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została instytucja asystenta rodziny, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy też ekonomicznym.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bierzwniku zatrudniony jest 1 asystent rodziny. W 2021 roku w ramach realizacji ustawowego zadania prowadził on pracę w 7 rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczej. Od 2018 roku zauważalny jest niewielki, ale systematyczny spadek w zakresie liczby rodzin korzystających z tej formy pomocy. Na przestrzeni ostatnich lat liczba zatrudnionych asystentów rodziny nie uległa zmianie.

Wykres 23. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2019-2021

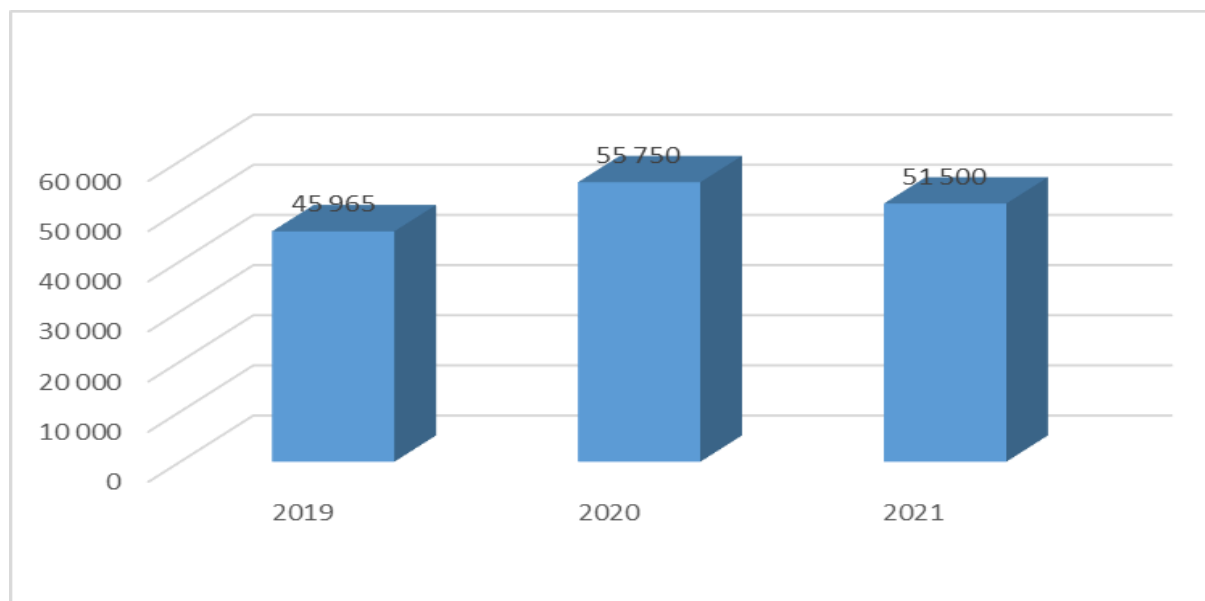

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

W roku 2020 w gminie Bierzwnik nie było rodzin wspierających, to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych (zakres działania obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego prowadzenia budżetu domowego oraz prowadzenia gospodarstwa domowego). Jednakże w latach 2020-2021 roku przez GOPS w Bierzwnik prowadzone były działania mające na celu zachęcenie rodzin z terenu Gminy do zostania rodziną wspierającą.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2021 roku poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na łączną kwotę 51 500,00 zł. Można zauważyć, że kwota przekazana na pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2019-2021 ulegała wahanom.

Wykres 24. Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2019-2021 (w złotych)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

Rodzinom zamieszkałym na terenie gminy Bierzwnik, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej udzielane jest wsparcie w postaci usług asystenta rodziny, poradnictwa rodzinnego, terapii i mediacji. Organizacją czasu wolnego dzieci i młodzieży zajmują się świetlice wiejskie działające na terenie każdego sołectwa, a także organizacje pozarządowe, w tym kluby sportowe realizujące m.in. zajęcia i przedsięwzięcia sportowo-rekreacyjne. Duży udział w prowadzeniu działań na rzecz dzieci i młodzieży z gminy Bierzwnik mają również Biblioteka Gminna oraz Gminny Ośrodek Kultury. Samorząd zabezpiecza także dowozy uczniów do szkół w Łasku, Bierzwniku i Zieleniewie.

1.2. Diagnoza problemów społecznych (badania społeczne)

W roku 2021 w gminie Bierzwnik przeprowadzona została diagnoza problemów społecznych. W badaniu wzięli udział mieszkańcy Gminy, którzy wypełniali ankiety w postaci papierowej, jak i elektronicznej. Wnioski z badania ankietowego dotyczące funkcjonowania i wsparcia rodzin z terenu Gminy przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 16. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców gminy Bierzwnik w 2021 roku dotyczące rodzin

Obszar tematyczny	Wnioski
Wychowanie i edukacja	<ul style="list-style-type: none"> ✚ zdecydowana większość badanych deklaruje zadowolenie z jakości edukacyjnej, dostępnej na terenie gminy; ✚ 48% badanych mieszkańców gminy Bierzwnik jest zadowolonych z poziomu dostępności przedszkoli;

- ✚ co trzeci badany mieszkaniec gminy Bierzwnik zadowolony jest z dostępności do żłobka;
- ✚ z zebranych danych wynika, że zdaniem badanych mieszkańców gminy Bierzwnik najczęstszymi problemami społecznymi w obszarze edukacji jest : brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki – 46,8%, niewystarczająca oferta zajęć pozalekcyjnych – 45,2%, ograniczona możliwość korzystania z placówki zapewniającą opiekę nad dziećmi do lat 3 – 41,9%;

Kultura i rekreacja

- ✚ co trzeci badany mieszkaniec gminy Bierzwnik zadowolony jest z organizacji czasu wolnego na terenie gminy Bierzwnik;
- ✚ zdecydowana większość badanych deklaruje zadowolenie z jakości dostępności oferty kulturalnej, organizacji imprez cyklicznych oraz dostępności informacji o wydarzeniach kulturalnych na terenie gminy Bierzwnik;
- ✚ 37% ankietowanych określiło, że atrakcyjność oferty kulturalnej w gminie Bierzwnik jest na dobrym poziomie, 17% nie miało zdania na ten temat;
- ✚ 44% badanych mieszkańców określiło, że dostępność w gminie Bierzwnik ofert w zakresie sportu i rekreacji jest dobra, 16% nie miało zdania na ten temat;
- ✚ 32% badanych mieszkańców gminy Bierzwnik zadowolonych jest z ilości i jakości miejsc rekreacji na terenie gminy Bierzwnik;

Dysfunkcyjność rodzin

- ✚ 48% ankietowanych określiło, że wspierania rodzin w sprawowaniu jej funkcji jest bardzo ważne;
- ✚ 19% badanych ankietowanych z terenu gminy Bierzwnik określiło, że rodziny i osoby zmagające się z problemami opiekuńczo - wychowawczymi, w tym rodziny wielodzietne i niepełną zagrożone są marginalizacją i wykluczeniem społecznym;
- ✚ 75% badanych mieszkańców gminy Bierzwnik uważa , że największym problemem rodzin jest alkoholizm a bezrobocie – 40%;

Problemy dzieci i młodzieży

- ✚ Z zebranych danych wynika, że zdaniem badanych mieszkańców gminy Bierzwnik najczęstszymi negatywnymi zjawiskami dotyczącymi dzieci i młodzieży z terenu gminy są : uzależnienia

---

behawioralne (gry komputerowe, telefon, sieć internetowa) - 50%, brak zorganizowanych form spędzania czasu wolnego – 41,9%, zaniedbywanie wychowawcę ze strony rodziców – 36,3%, brak pozytywnych wzorców i autorytetów – 36,3%, sięganie po substancje uzależniające (alkohol, narkotyki, dopalacze, papierosy) - 33,1%;

 połowa badanych ankietowanych określiła, że profilaktyka uzależnień skierowana do dzieci i młodzieży jest bardzo ważna;

Źródło: Analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego w 2021 roku wśród mieszkańców gminy Bierzwnik

1.3. Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy i przeprowadzonej na terenie Gminy diagnozy problemów społecznych, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego:

- niewydolność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wynikająca z niskich kompetencji rodzicielskich,
- zaniedbanie wychowawcze dzieci i młodzieży oraz rozpad więzi rodzinnych (samotne rodzicielstwo),
- wzrost liczby rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny, przy jednoczesnym spadku liczby asystentów,
- brak funkcjonowania rodzin wspierających na terenie Gminy

2. Wsparcie osób z niepełnosprawnością

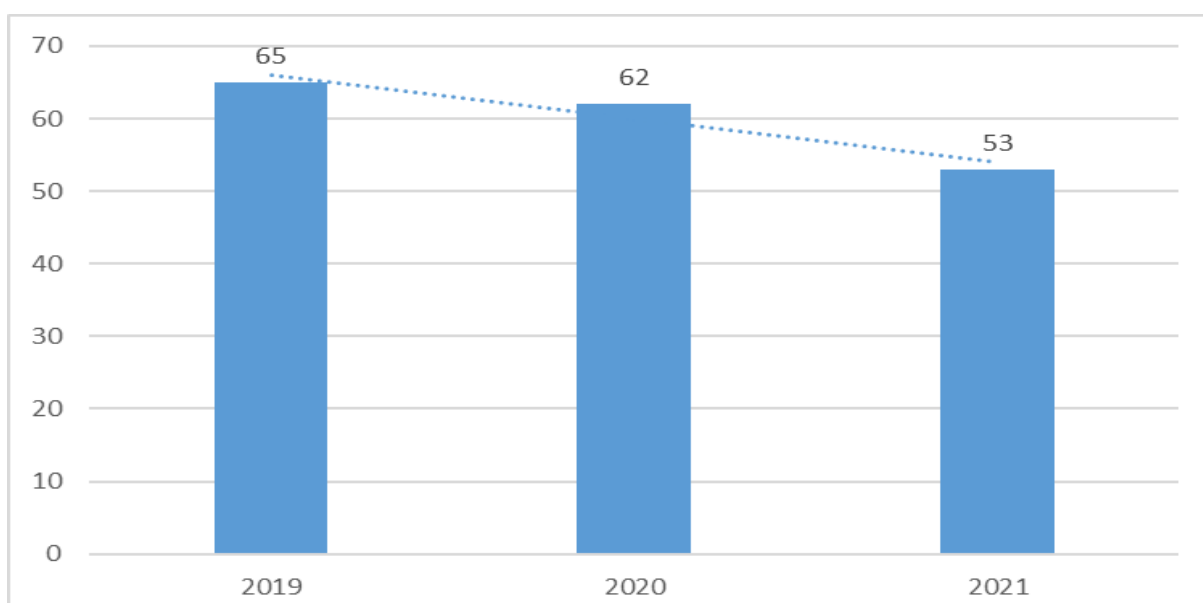
2.1. Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Dla potrzeb Strategii wykorzystano elementy definicji osoby z niepełnosprawnością z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że: osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności do wykonywania pracy zawodowej. Osoby z niepełnosprawnością dzieli się według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności. Warty podkreślenia jest fakt, że osoby z niepełnosprawnością tworzą bardzo niejednorodną grupę, w związku z czym działania na ich rzecz powinny być adresowane z uwzględnieniem specyfiki występujących schorzeń i dysfunkcji.

Niepełnosprawność w 2021 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowała się na drugim miejscu pod względem ogólnej liczby rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia

W 2021 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności kształtowała się na poziomie 53. Z prezentowanych danych wynika, że w latach 2019-2021 liczba rodzin, którym udzielono pomocy społecznej z tego powodu ulegał spadkowi.

Wykres 25. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2019-2021. W 2019 roku przyznano 260 świadczeń na łączną kwotę 49 080,00 zł, w 2020 roku liczba świadczeń wyniosła 220 na kwotę 47 360,00 zł, z kolei w 2021 roku kształtowała się na poziomie 207 świadczeń na kwotę 44 679,00 zł. W omawianym okresie liczba przyznanych świadczeń oraz kwot wydatkowanych na powyższe świadczenie ulegała spadkowi.

Tabela 17. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2019-2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba świadczeń	260	220	207
kwota świadczeń	49 080,00	47 360,00	44 679,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

Liczba przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności od 2019 roku ulegała wahaniom. W 2019 roku przyznano 832 świadczeń, w 2020 roku – 711, natomiast w 2021 roku – 772. Kwota przeznaczana na ten cel sukcesywnie wzrastała.

Tabela 18. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2019-2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba świadczeń	832	711	772
kwota świadczeń	157 585,00	153 089,00	166 629,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

W 2019 roku przyznano 620 świadczenia dla osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia, natomiast w 2020 roku wypłacono 605 świadczeń a 2021 roku wypłacono 595 świadczeń. W omawianym okresie liczba przyznanych świadczeń oraz kwot wydatkowanych na powyższe świadczenie ulegała wahaniom

Tabela 19. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2019-2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba świadczeń	620	605	595
kwota świadczeń	117 545,00	130 583,00	128 425,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

Poniższa tabela zawiera dane dotyczące przyznawanego na przestrzeni ostatnich lat specjalnego zasiłku opiekuńczego (liczba i kwota świadczeń). Zasiłek ten przysługuje w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. W 2021 roku w ramach tego zasiłku wypłacono 102 świadczeń, a więc o 1,92% mniej niż w roku ubiegłym oraz o 23,88% mniej niż w roku 2019. Na przestrzeni ostatnich lat kwota przyznanych świadczeń ulegał spadkowi.

Tabela 20. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2019-2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba świadczeń	134	104	102
kwota świadczeń	82 978,00	63 920,00	63 240,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

Istotnym zasobem w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnościami na terenie Gminy jest zawarcie z gminą Choszczno i Krzęcin oraz gminą Strzelce Krajeńskie porozumienia w sprawie objęcia mieszkańców gminy Bierzwnik opieką i usługami świadczonymi przez Środowiskowe Domy Samopomocy.

2.2. Diagnoza problemów społecznych (badania społeczne)

Wnioski z badania ankietowego obejmującego między innymi temat funkcjonowania osób z niepełnosprawnością z terenu gminy Bierzwnik, przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 21. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców gminy Bierzwnik w 2022 roku dotyczące osób z niepełnosprawnością

Obszar tematyczny	Wnioski
Poziom natężenia problemu niepełnosprawności	<ul style="list-style-type: none"> 36% badanych ankietowanych z terenu gminy Bierzwnik określiło, że osoby chore i niepełnosprawne i ich rodziny zagrożone są marginalizacją i wykluczeniem społecznym; tylko 7% ankietowanych określiło, że niepełnosprawność jest najważniejszym problemem rodzin na terenie gminy Bierzwnik;
Problemy osób z niepełnosprawnością	<ul style="list-style-type: none"> osoby niepełnosprawne na terenie gminy Bierzwnik spotykają się najczęściej z problemami: ograniczony dostęp do placówek rehabilitacyjnych- 60%, ograniczony dostęp do usług opiekuńczych, bariery architektoniczne – 41%, utrudniona możliwość korzystania ze środków transportu publicznego – 31%, brak miejsc pracy dla osób z orzeczoną niepełnosprawnością – 24%; 77% badanych ankietowanych mieszkańców gminy Bierzwnik uważa, że poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych jest bardzo ważna;

Źródło: Analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego w 2021 roku wśród mieszkańców gminy Bierzwnik

2.3. Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji oraz diagnozy problemów społecznych wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- stosunkowo wysoka liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności,

- niepełnosprawność jako druga z kolei powód korzystania z pomocy GOPS na terenie Gminy,
- utrudniony dostęp do rehabilitacji i usług opiekuńczych dla osób z niepełnosprawnością,
- trudności w funkcjonowaniu osób z niepełnosprawnością ze względu na występowanie barier osobistych, społecznych i funkcjonalnych,
- problemy finansowe, utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych oraz bariery architektoniczne jako główne problemy osób z niepełnosprawnością z terenu Gminy, zdaniem mieszkańców

3. Zdrowie psychiczne

3.1. Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zdrowie psychiczne jest dynamicznym stanem wewnętrznej równowagi, która umożliwia osobom wykorzystywanie ich umiejętności w harmonii z uniwersalnymi wartościami społecznymi. Podstawowe umiejętności poznawcze i społeczne, zdolność rozpoznawania, wyrażania i modulowania własnych emocji, a także współczucia dla innych, elastyczność i zdolność radzenia sobie z niekorzystnymi zdarzeniami w życiu i pełnienia funkcji w rolach społecznych, a także harmonijny związek między ciałem, a umysłem to istotne składniki zdrowia psychicznego, które przyczyniają się w różnym stopniu do stanu równowagi wewnętrznej. Według tej definicji równowaga wewnętrzna jest uważana za „stan dynamiczny” głównie w celu odzwierciedlenia faktu, że różne okresy życia człowieka (dojrzewanie, rodzicielstwo, przejście na emeryturę) naruszają ową równowagę i mogą wymagać zmian.⁷ Dotarcie do wiarygodnych danych dotyczących zdrowia psychicznego zazwyczaj stwarza wiele problemów. Dzieje się tak ponieważ termin „zdrowie psychiczne” jest bardzo płynny i zawierają się w nim inne problemy społeczne. Dla mieszkańców Gminy świadczone są specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi te przeznaczone są dla osób dorosłych, wykazujących zaburzenia wymienione w art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego: chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychiatryczne), upośledzonych umysłowo, osób wykazujących inne poważne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga takiej formy pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby objętych wsparciem w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na przestrzeni lat 2019-2021. W 2019 roku objęto wsparciem 6 osób, w 2020 roku -11 osób a w 2021 roku – 8 osób. W omawianym okresie liczba osób objęta wsparciem specjalistyczne usługi opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi ulegała wahaniom.

---

⁷ www.psychiatriapolska.pl

Tabela 22. Liczba osób korzystających ze specjalistyczne usługi opiekuńczych dla osób

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba osób	6	11	8
kwota świadczeń	40 130,00	48 690,00	51 499,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

Mieszkańcy Gminy Bierzwnik wykazujący zaburzenia natury psychicznej kierowani są do środowiskowych domów samopomocy w gminach ościennych, na podstawie zawartych porozumień, m.in. z gminą Choszczno, Krzęcin i Strzelce Krajeńskie.

3.2. Diagnoza problemów społecznych (badania społeczne)

Wnioski z badania ankietowego obejmującego między innymi temat zdrowia psychicznego mieszkańców z terenu gminy Bierzwnik, przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 23. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców gminy Bierzwnik w 2022 roku dotyczące zdrowia psychicznego

Obszar tematyczny	Wnioski
Zdrowie psychiczne obszary problemowe	<ul style="list-style-type: none"> co trzeci badany mieszkaniec gminy Bierzwnik niezadowolony jest z dostępności do opieki zdrowotnej (lekarze specjaliści, ośrodki zdrowia); w obszarze opieki zdrowotnej za najważniejsze problemy społeczne ankietowanie określili: ograniczona liczba lekarzy specjalistów (37%), długi okres oczekiwania na usługi medyczne (36%) oraz niewystarczająca profilaktyka i edukacja zdrowotna (15%)

Źródło: Analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego w 2022 roku wśród mieszkańców gminy Bierzwnik

3.3. Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- zagrożenie wykluczeniem społecznym i zawodowym osób z zaburzeniami psychicznymi,

4. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych

4.1. Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę spełniając trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Trzecim wskaźnikiem choroby są zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny⁸ Posługując się wskaźnikami europejskimi oraz bazując na danych szacunkowych KCPU, można szacować, iż liczba uzależnionych od alkoholu w Polsce wynosi 600-800 tys., z czego 80% stanowią mężczyźni. Z kolei populacja osób pijących ryzykownie i szkodliwie szacowana jest w Polsce na około 2-3 mln osób. Dorośli członkowie rodzin alkoholowych tj. takich gdzie nadużywanie alkoholu zaburza życie rodzinne, stanowią w Polsce populację liczącą 1,5-2 mln osób. Dzieci i młodzież w rodzinach alkoholowych to w Polsce populacja licząca również 1,5-2 mln osób. Działaniami określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zadania przez nią podejmowane wynikają między innymi z przyjętego uchwałą Nr XXXVI/200/21 Rady Gminy Bierzwnik z dnia 18 lutego 2021 roku Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok.

Do głównych zadań Programu na 2021 roku i latach następnych należą:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy dotyczące uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych;
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Poniżej przedstawione zostały miejsca, w których na terenie gminy Bierzwnik mieszkańcy mogą uzyskać pomoc w przypadku problemu uzależnień.

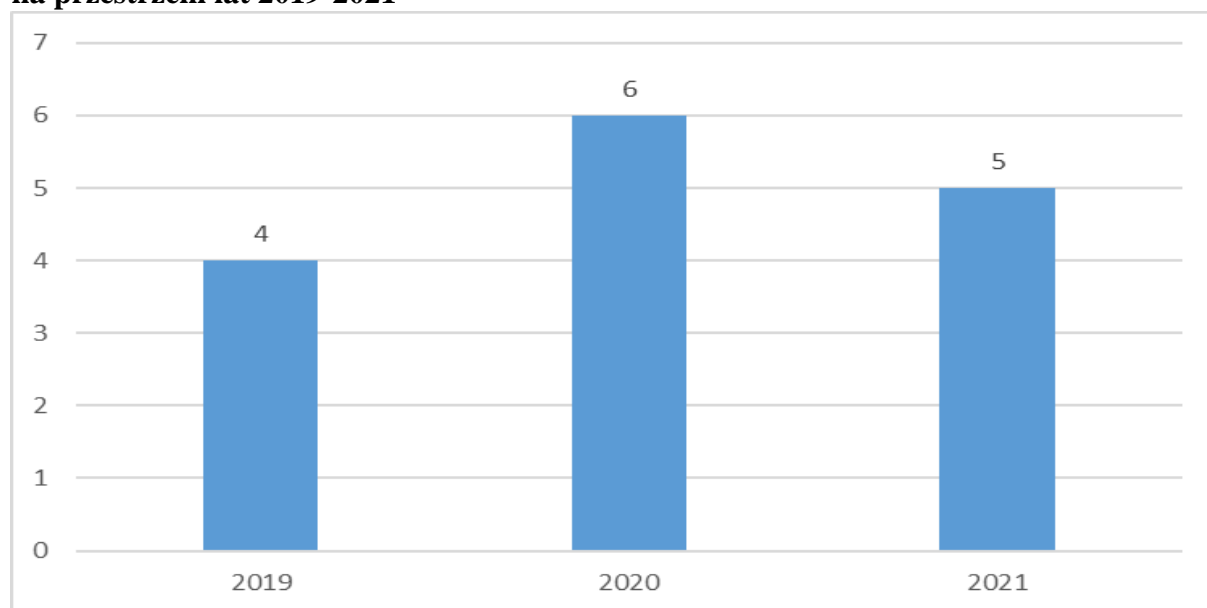
---

⁸ Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r

W 2021 roku z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu uzależnienia od alkoholu skorzystało 5 rodzin. Alkoholizm jako powód udzielania pomocy i wsparcia w omawianym roku znajdował się na siódmym miejscu pod względem liczby rodzin otrzymujących z tego powodu pomoc. Możemy zauważyć, że na przestrzeni lat 2019-2021 liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu ulegała niewielkim wahaniom i kształtowała się na względnie niskim poziomie. Na przestrzeni ostatnich lat żadna z rodzin na terenie Gminy nie korzystała z pomocy i wsparcia z powodu narkomanii.

Wykres 26. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019,2020 i 2021 rok

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie, w ramach przysługujących jej uprawnień. Według stanu na koniec 2021 roku Komisja liczyła 5 członków. W 2021 roku przeprowadzili oni rozmowy z 15 osobami uzależnionymi od alkoholu. Na przestrzeni lat 2019-2021 zauważalne jest znaczne zwiększenie się liczby osób uzależnionych, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy. Dane dotyczące działań GKRPA w Bierzwnik w latach 2019-2021 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Bierzwnik wobec osób uzależnionych w latach 2019-2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Liczba wniosków zmierzających do skierowania na leczenie odwykowe	8	11	33
Liczba osób wobec których wszczęto postępowanie zmierzające do skierowania na leczenie odwykowe	6	10	24
Liczba osób z którymi GKRPA przeprowadzała rozmowy motywujące	5	8	15

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2020 i 2021 rok

Funkcjonująca na terenie gminy Bierzwnik Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pełni funkcję nie tylko organu powołanego przez wójta do pracy z osobami uzależnionymi, ale również jest swoistą grupą wsparcia dla osób borykających się głównie z problemem alkoholowym. Członkowie Komisji to przedstawiciele różnych grup zawodowych, posiadających doświadczenie i zasób wiedzy niezbędny do pracy z obciążonym klientem. GKRPA z ramienia Gminy współpracuje na stałe z psychologiem oraz specjalistą ds. uzależnień, kierując podopiecznych na konsultacje lub poradnictwo w ramach Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego.

GKRPA zajmuje się także profilaktyką zachowań ryzykownych. W ostatnich latach wśród uczniów prowadzone były liczne nieustrukturyzowane programy profilaktyczne. W 2021 roku w ramach profilaktyki uniwersalnej skierowanej do dzieci i młodzieży skorzystało 142 uczniów.

Tabela 25. Liczba uczestników nieustrukturyzowanych działań profilaktycznych w gminie Bierzwnik na przestrzeni lat 2019-2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
jednorazowe prelekcje, pogadanki	200	150	0
Spektakle	446	470	470
festyny i inne imprezy plenerowe (poza sportowymi)	680	300	500
imprezy sportowe	390	200	200
Konkursy	170	150	180

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2020 i 2021 rok

Na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2021 roku wydano łączną kwotę 82 261,46 zł oraz 900,00 zł na realizację gminnego programu przeciwdziałania narkomanii.

W placówkach oświatowych funkcjonujących na terenie Gminy w 2021 roku również realizowano zadania z zakresu profilaktyki i ochrony zdrowia. Do działań tych zaliczyć można:

- ❖ Bezpieczny przedszkolak;
- ❖ Dopalacze – niebezpieczeństwo i zagrożenie;
- ❖ Dzień Numeru Alarmowego 112;
- ❖ Nie pal przy mnie proszę;
- ❖ Profilaktyka Problemu Alkoholowego;
- ❖ Profilaktyka zażywania środków psychoaktywnych.

W dalszej części przedstawione zostały dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie Bierzwnik . W roku 2021 wartość alkoholu sprzedanego na terenie Gminy wyniosła łącznie 3 219 778,26 zł, w tym 1 431 629,00zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa), 217 510,23zł o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) oraz 1 570 639,03 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%. W stosunku 2019 roku łączna wartość sprzedanego na terenie Gminy alkoholu uległa zwiększeniu o 568 786,79 zł

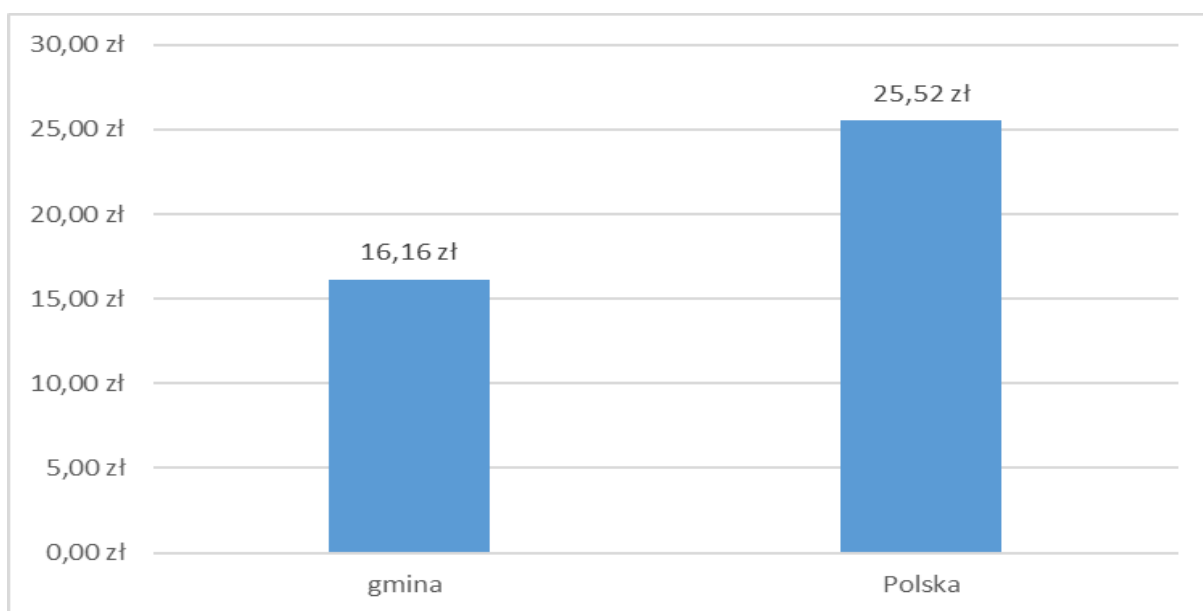
Rysunek 3. Łączna wartość sprzedanego na terenie gminy Bierzwnik alkoholu w latach 2019 - 2021

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2020 i 2021 rok

Średni dochód otrzymany z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przypadający na 1 mieszkańca w gminie Bierzwnik kształtuje się na niższym poziomie niż ma to miejsce w całym kraju. Różnica wynosi 9,36 zł.

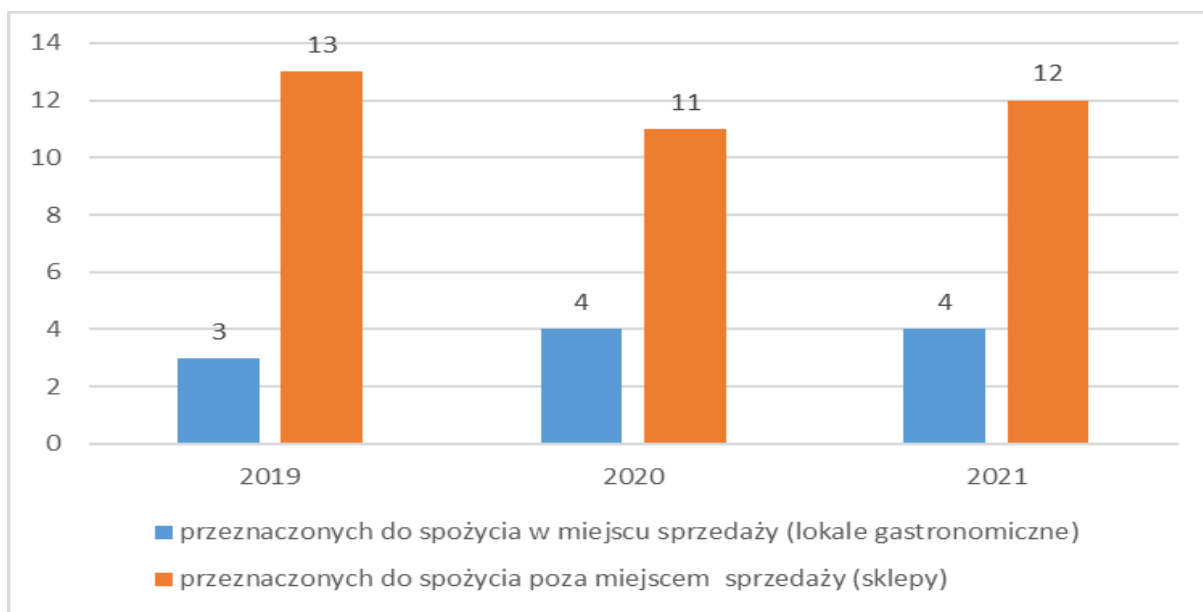
Wykres 27. Średni dochód otrzymany z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przypadający na jednego mieszkańca w gminie Bierzwnik i całej Polsce w 2021 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1

W 2021 roku na terenie gminy Bierzwnik znajdowało się łącznie 16 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 12 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) oraz 4 przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne). Na przestrzeni lat 2019-2021 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Bierzwnik utrzymywała się ona na stałym poziomie.

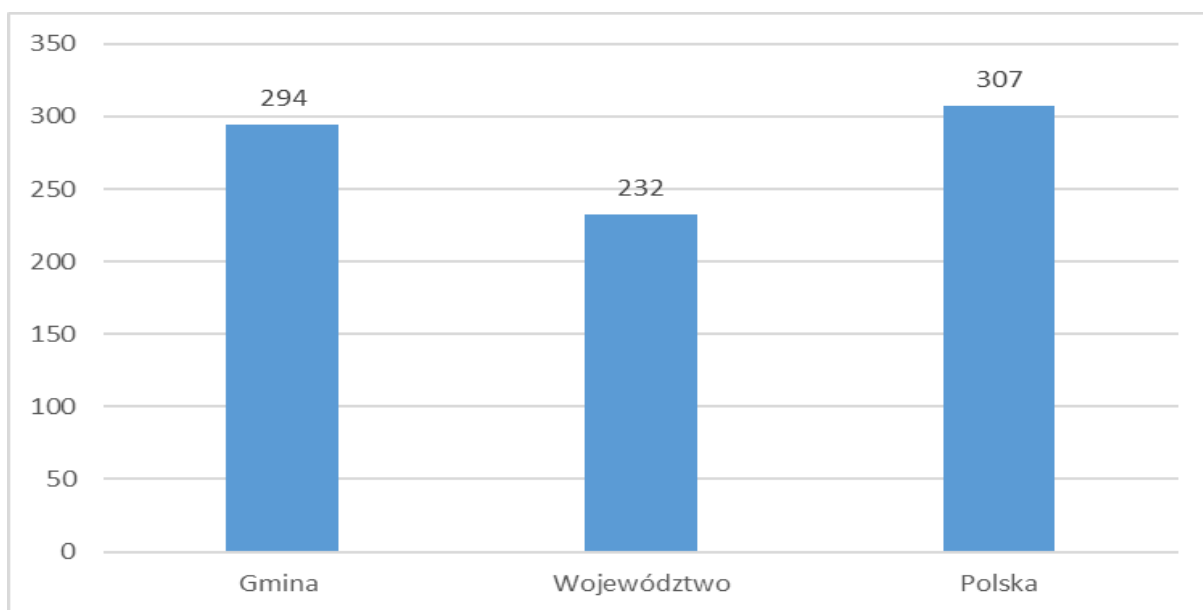
Wykres 28. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Bierzwnik na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2020 i 2021 rok

Kolejną analizowaną kwestią dotyczącą rynku napojów alkoholowych jest liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Bierzwnik, w porównaniu do województwa zachodniopomorskiego oraz do całej Polski. Jak wynika z dostępnych danych, przedstawionych na poniższym wykresie, liczba mieszkańców w Gminie przypadająca na jeden punkt jest znacznie większa niż ma to miejsce w województwie zachodniopomorskim. Natomiast o 4,2% jest mniejsza wartość liczby mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Bierzwnik w stosunku do całej Polski.

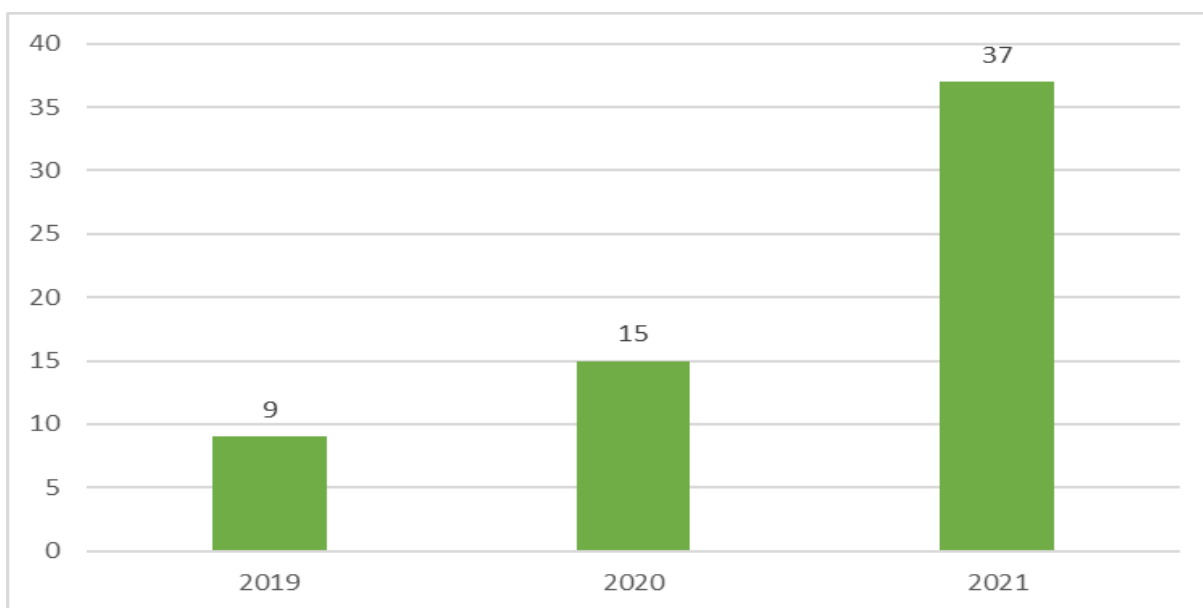
Wykres 29. Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Bierzwnik, województwie zachodniopomorskim i całej Polsce

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1

W 2021 roku na terenie gminy Bierzwnik funkcjonariusze policji z Komendy Powiatowej Policji w Choszcznie - Posterunek Policji w Bierzwnik zatrzymali 37 nietrzeźwych kierujących, co stanowiło 44,57% ogółu stwierdzonych przestępstw. Na przestrzeni lat 2019-2021 poziom liczby zatrzymanych nietrzeźwych kierowców w Gminie co roku wzrastał.

Wykres 30. Liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierowców pojazdów mechanicznych oraz innych niż mechaniczne w Gminie na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego w roku 2019, 2020 i 2021 na terenie Gminy Bierzwnik

Na terenie gminy Bierzwnik nie funkcjonuje placówka specjalizująca się w leczeniu uzależnień, wobec tego osoby uzależnione zamieszkujące Gminę kierowane są do Ośrodka Terapii Uzależnień „Zmiana” w Choszczynie . Kadra Ośrodka oferuje wsparcie osobom z problemem uzależnień chemicznych jak i behawioralnych, osobom współuzależnionym oraz DDA/DDD.

Gmina Bierzwnik co roku dofinansowuje warsztaty terapeutyczne, które prowadzone są w ramach ponadpodstawowych specjalistycznych świadczeń zdrowotnych i rehabilitacyjnych prowadzonych w ramach programu „Rozwinąć skrzydła”

4.2. Diagnoza problemów społecznych (badania społeczne)

Wnioski z badania ankietowego obejmującego temat uzależnień na terenie gminy Bierzwnik, przedstawione zostały w tabeli poniżej. Dotyczą one skali problemu uzależnienia od alkoholu, a także działań skierowanych na jego ograniczenie.

Tabela 26. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2021 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Bierzwnik dotyczące problemu uzależnień

Obszar tematyczny	Wnioski
<p>Problem spożywania alkoholu</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="691 969 1391 1137">✚ Z badania ankietowego wynika, że zdaniem blisko co trzeciego respondenta osoby i rodziny dotknięte problemem uzależnień jest głównym problemem społecznym mieszkańców; <li data-bbox="691 1144 1391 1267">✚ Zdecydowana większość badanych mieszkańców stwierdziła, że skala problemu uzależnień w Gminie jest średnia (40%); <li data-bbox="691 1274 1391 1397">✚ Blisko co czwarty badany zaliczył alkoholizm do negatywnych zjawisk dotyczących dzieci i młodzieży z terenu Gminy; <li data-bbox="691 1404 1391 1648">✚ Przyczyny występowania uzależnień upatrywane są przez ankietowanych przede wszystkim w niezradności życiowej (61%) indywidualnych skłonnościach do popadania w nałogi (53%) konflikty w rodzinie/rozpad rodziny (46%), bezrobociu, utraty pracy (41%);

Wsparcie osób z problemem Alkoholowym

- ✚ 49% ankietowanych mieszkańców gminy Bierzwnik uważa, że profilaktyka uzależnień skierowana do dzieci i młodzieży jest bardzo ważna;
- ✚ Co drugi respondent uważa, że należy skutecznie egzekwować zakaz spożywania napojów alkoholowych dzieciom, młodzieży i osobom nietrzeźwym;
- ✚ Blisko co czwarty badany zadowolony jest z dostępu na terenie gminy Bierzwnik do doradztwa psychologiczno – prawnego oraz terapeuty ds. uzależnień;

Źródło: Analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego w 2021 roku wśród mieszkańców gminy Bierzwnik

4.3. Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy i diagnozy przeprowadzonej na terenie Gminy, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ryzyko wystąpienia przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym,
- zagrożenie wzrostem liczby osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
- alkoholizm jako najważniejszy problem społeczny Gminy zdaniem większości jej mieszkańców,
- wzrost wartości sprzedanego alkoholu w Gminie.

5. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

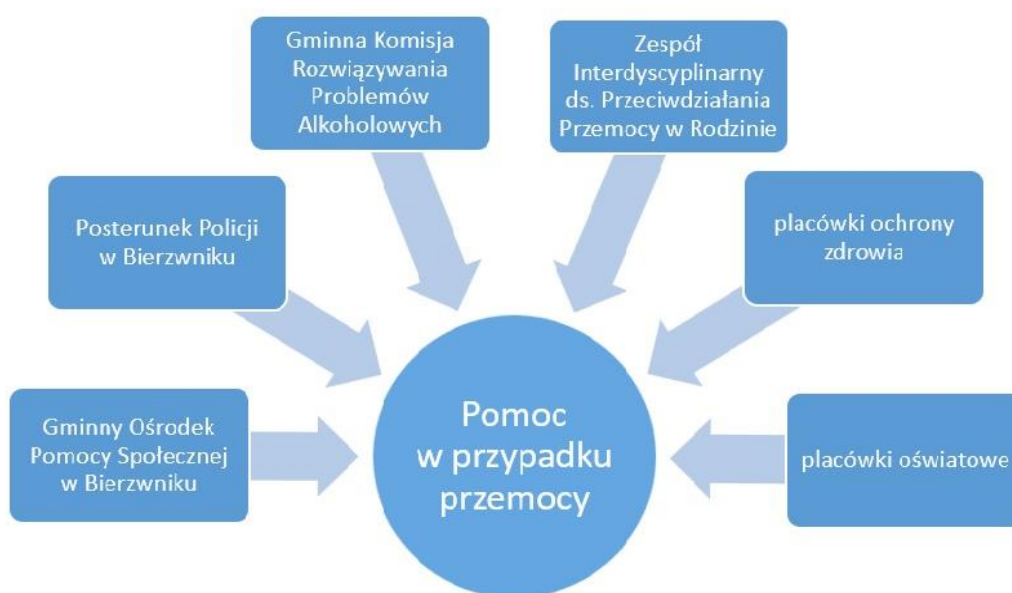
5.1. Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Definicja przemocy w rodzinie wg ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie mówi, że: „*przemoc w rodzinie należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa albo dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą*”.

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy jest potrzeba podejmowania

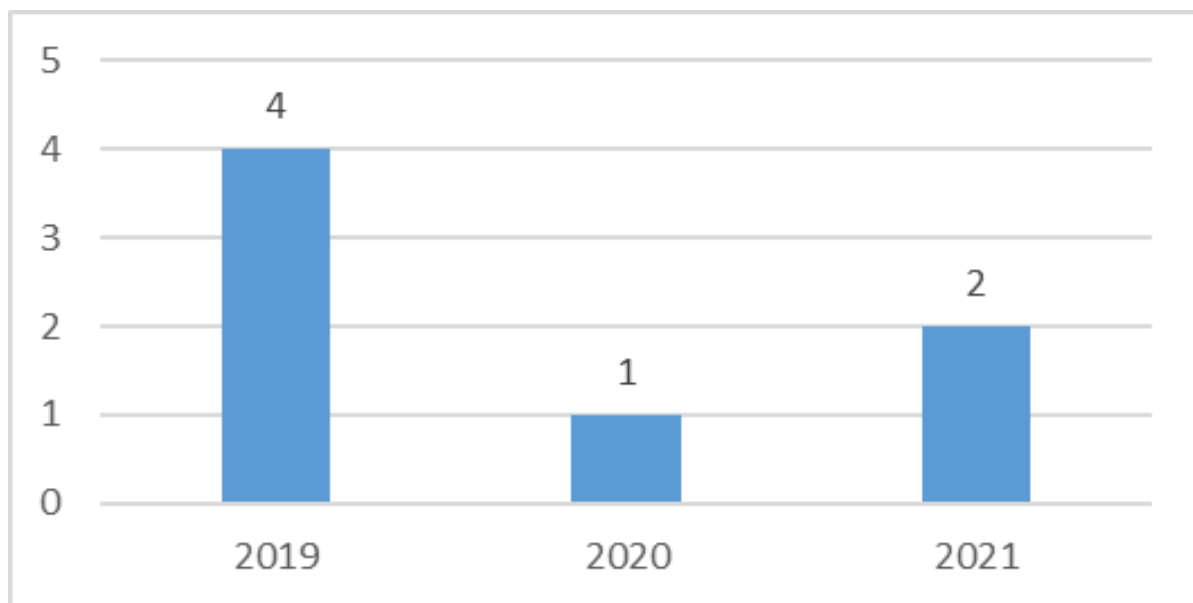
interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości podejmowania czynności prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w gminie Bierzwnik zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Celem funkcjonowania Zespołu jest skoordynowanie wszystkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Bierzwnik na lata 2021–2024. Poniżej przedstawione zostały miejsca, gdzie na terenie gminy Bierzwnik mieszkańcy mogą uzyskać pomoc i wsparcie w przypadku doświadczania przemocy w rodzinie.

W 2021 roku w gminie Bierzwnik z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu przemocy w rodzinie korzystała 2 rodziny, w 2020r. – 1 rodzina a w 2019r. – 4 rodziny. Liczba rodzin na przestrzeni ostatnich trzech lat utrzymywała się na względnie niskim poziomie.

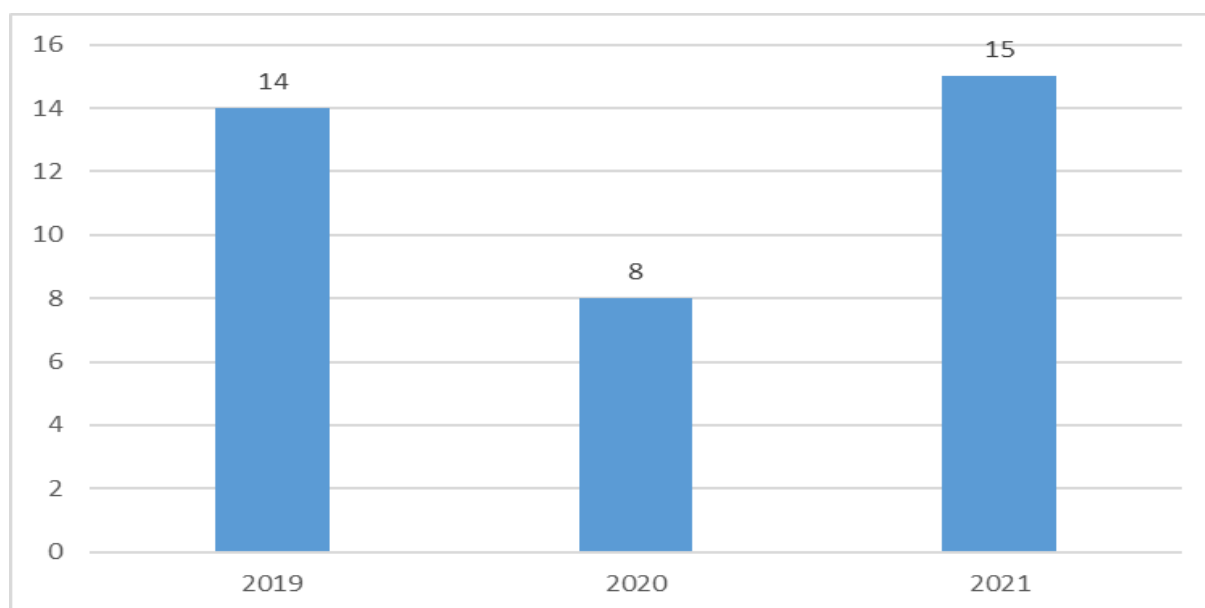
Wykres 31. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z powodu przemocy w rodzinie na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: opracowanie własne z danych statystycznych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie za rok 2019, 2020 i 2021

Kolejną analizowaną kwestią są dane statystyczne dotyczące grup roboczych na przestrzeni ostatnich trzech lat. W 2021 roku liczba powołanych grup roboczych wyniosła 15, co oznacza, że w stosunku do lat poprzednich przyjęła najwyższą wartość. Dane w tym zakresie przedstawione zostały na poniższym wykresie

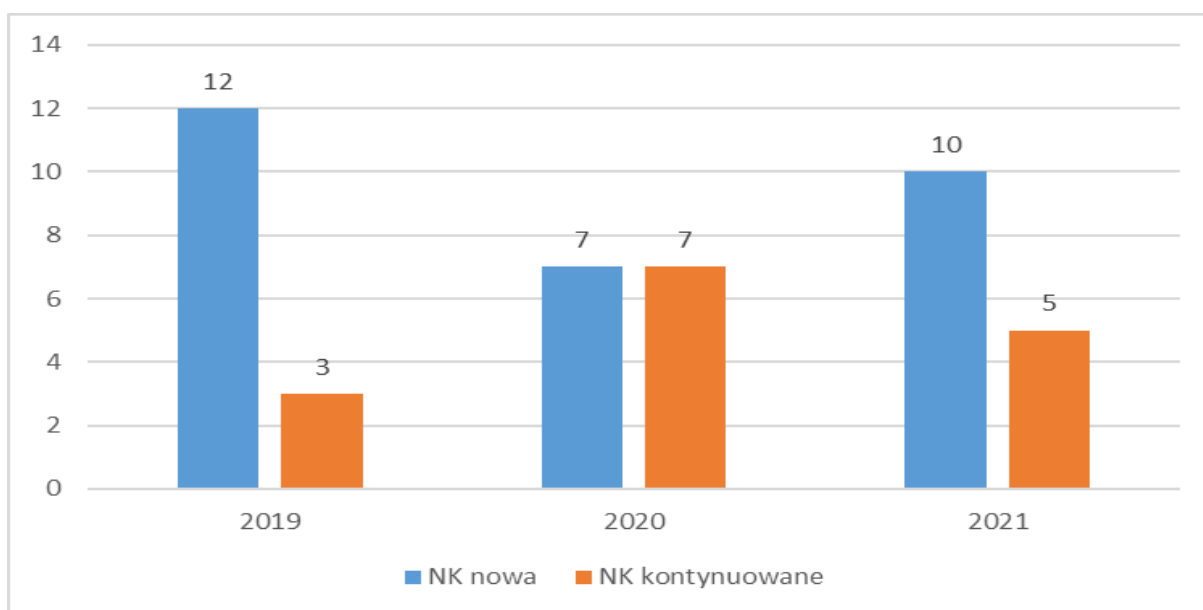
Wykres 32. Dane statystyczne dotyczące grup roboczych w latach 2019-2021

Źródło: opracowanie własne z danych statystycznych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie za rok 2019, 2020 i 2021

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A” w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny, bądź przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie. Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba podjętych procedur „Niebieskie Karty” ulegała wahaniom – w 2019 roku było to 12 nowych procedur, w 2020 roku – 7, natomiast w 2021 roku – 10. Liczba kontynuowanych procedur również przyjmowała zróżnicowane wartości. Dane te obrazuje wykres nr 31.

Wykres 33. Liczba podjętych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2019-2021

Źródło: opracowanie własne z danych statystycznych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie za rok 2019, 2020 i 2021

W 2021 roku procedurą „Niebieskie Karty” objętych było łącznie 15 rodzin, w tym kontynuowane były 2 procedury z 2019 roku oraz 3 z 2020 roku. Ponadto w omawianym roku sporządzono 10 formularzy „Niebieska Karta – A”, zakończono z kolei 12 spraw w ramach procedury – 9 z powodu ustania przemocy w rodzinie i zrealizowania planu pomocy, a 1 z braku zasadności podejmowanych działań.

Dynamika zmian w zakresie procedury „Niebieskie Karty” jest następująca: liczba rodzin objętych procedurą, liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – A”, jak i liczba zakończonych procedur na przestrzeni lat 2019-2021 ulegała wahaniom – w 2020 roku nastąpił

spadek w porównaniu do roku poprzedniego, natomiast w 2021 roku zauważalny jest ponowny wzrost w tym zakresie.

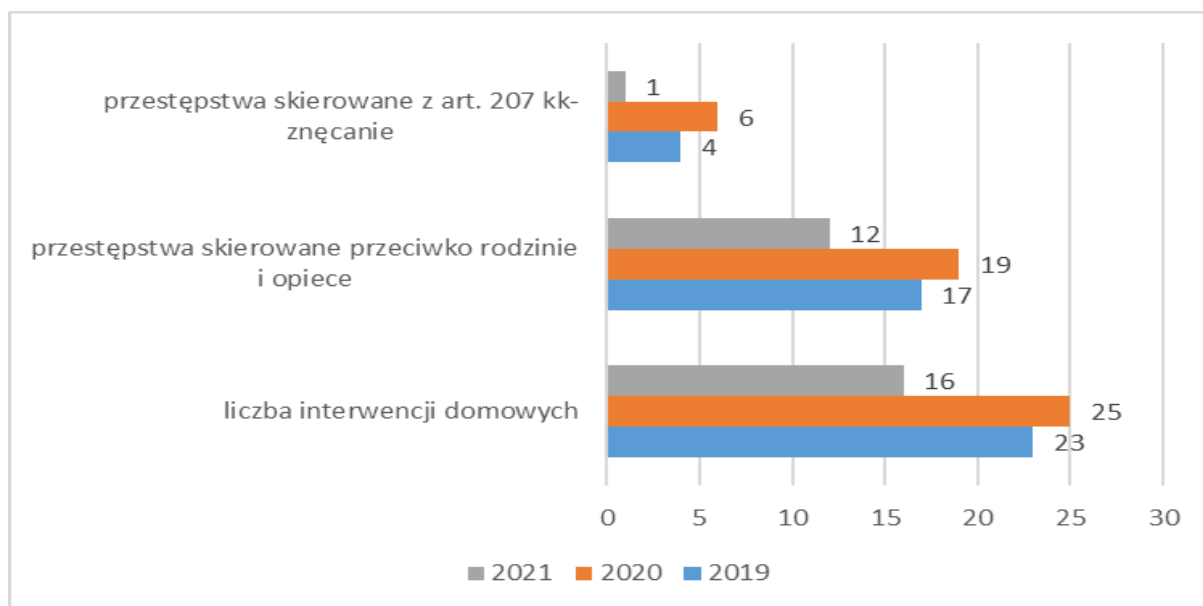
Tabela 27. Dane statystyczne dotyczące procedury „Niebieskie Karty” w latach 2019-2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	12	11	15
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – A”	12	7	10
Liczba zakończonych procedur „Niebieskie karty”	8	9	12

Źródło: opracowanie własne z danych statystycznych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie za rok 2019, 2020 i 2021

Z dostępnych danych wynika, że w 2021 roku w gminie Bierzwnik popełniono 13 przestępstw w związku z przemocą w rodzinie oraz przeprowadzono 16 interwencji domowych. Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba interwencji domowych w zakresie przemocy w rodzinie oraz liczba przestępstw w związku z przemocą w rodzinie ulegała wahaniom.

Wykres 34. Liczba stwierdzonych przestępstw oraz interwencji domowych związanych z przemocą w rodzinie na terenie gminy Bierzwnik na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gminy Bierzwnik za rok 2019, 2020 i 2021.

5.2. Diagnoza problemów społecznych (badania społeczne)

Poniższa tabela przedstawia najważniejsze wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2022 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Bierzwnik dotyczące przemocy w rodzinie.

Tabela 28. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2022 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Bierzwnik dotyczące przemocy

Obszar tematyczne	Wnioski
Skala przemocy	<ul style="list-style-type: none"> + przemoc w rodzinie do głównych problemów społecznych występujących na terenie gminy Bierzwnik zaliczyło 9% badanych; + co czwarty badany stwierdził, że słyszał o rodzinach w swoim otoczeniu, w których istnieje zjawisko przemocy domowej; + Co trzeci respondent zna nieliczne takie rodziny z terenu Gminy, natomiast 11% badanych zna wiele rodzin z problemem przemocy;
Przyczyny przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> + większość badanych mieszkańców Gminy wskazała na uzależnienia jako najczęstszą przyczynę występowania przemocy domowej (80%); + co drugi respondent stwierdził, że nieumiejętność radzenia sobie z problemami wychowawczymi stanowi powód stosowania przemocy domowej, a co trzeci wskazał na wzorce pokoleniowe.

Źródło: Analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego w 2022 roku wśród mieszkańców gminy Bierzwnik

5.3. Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy oraz diagnozy problemów społecznych wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- wzrost w zakresie procedury „Niebieskie Karty”,
- stosunkowo wysoka liczba przestępstw oraz interwencji domowych związanych z przemocą w rodzinie,
- funkcjonowanie rodzin w otoczeniu co czwartego badanego, w których występuje zjawisko przemocy,
- możliwość wystąpienia przemocy domowej w rodzinach z problemem uzależnień,
- ryzyko funkcjonowania w społeczeństwie zmyślenia, powodującej ukrywanie aktów przemocy domowej w społeczności lokalnej.

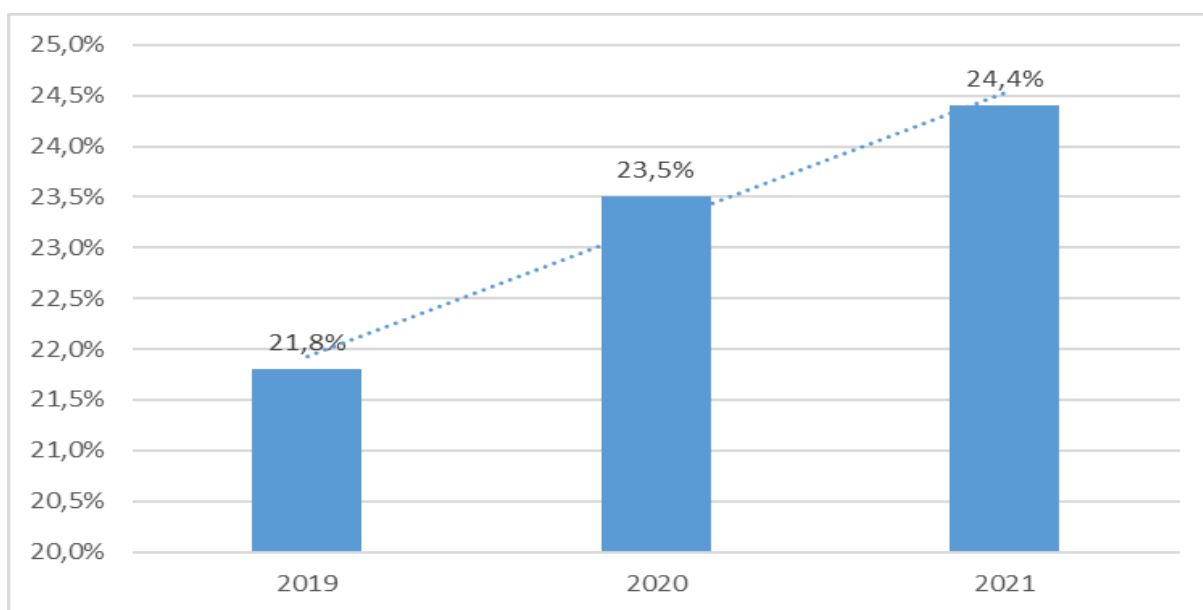
6. Aktywność i integracja społeczna seniorów

6.1. Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej, należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich samopoczucie, a co za tym idzie – na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. Należy kreować zupełnie nowy wizerunek osoby starszej – jako osoby aktywnej, sprawnej i będącej pełnoprawnym obywatelem Gminy.

Na przestrzeni ostatnich lat możemy zauważyć wzrost udziału osób, które ukończyły 60 lat w populacji ogólnej. Zjawisko to nazywane starzejącym się społeczeństwem ma miejsce zarówno w Polsce, jak i w większości uprzemysłowionych krajów. Niesie to za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę wsparcia i integracji seniorów. Z danych przekazanych przez gminę Bierzwnik wynika, że odsetek osób będących w wieku poprodukcyjnym w 2021 roku wyniósł 24,4%, co oznacza wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 0,9 pp. Na przestrzeni lat 2019-2021 udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców Gminy ulegał systematycznemu zwiększeniu. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 35. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Bierzwnik na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Wśród ogółu mieszkańców gminy Bierzwnik znajdują się osoby, które ukończyły 80 rok życia. Są oni tzn. „sędziwymi starcami”, a ich udział w ogóle lokalnej społeczności zmniejszył się nieznacznie na przestrzeni ostatnich trzech lat. W 2019 roku Gminę zamieszkiwało 209 osób mających więcej niż 80 lat, spośród których 71 były mężczyznami, a 138 kobietami. W 2020 roku zauważalny jest niewielki wzrost liczby osób starszych do 210, w tym 68 mężczyzn i 142 kobiet. Grupa seniorów po 80 roku życia stanowiła w 2021 roku 4,4% ogólnej liczby ludności Gminy, co oznacza spadek w stosunku do 2020 roku o 0,3 pp. Warto zwrócić uwagę na znaczną dysproporcję między liczbą kobiet i mężczyzn w tej grupie wiekowej – w omawianym okresie liczba kobiet była ponad dwukrotnie wyższa od liczby mężczyzn

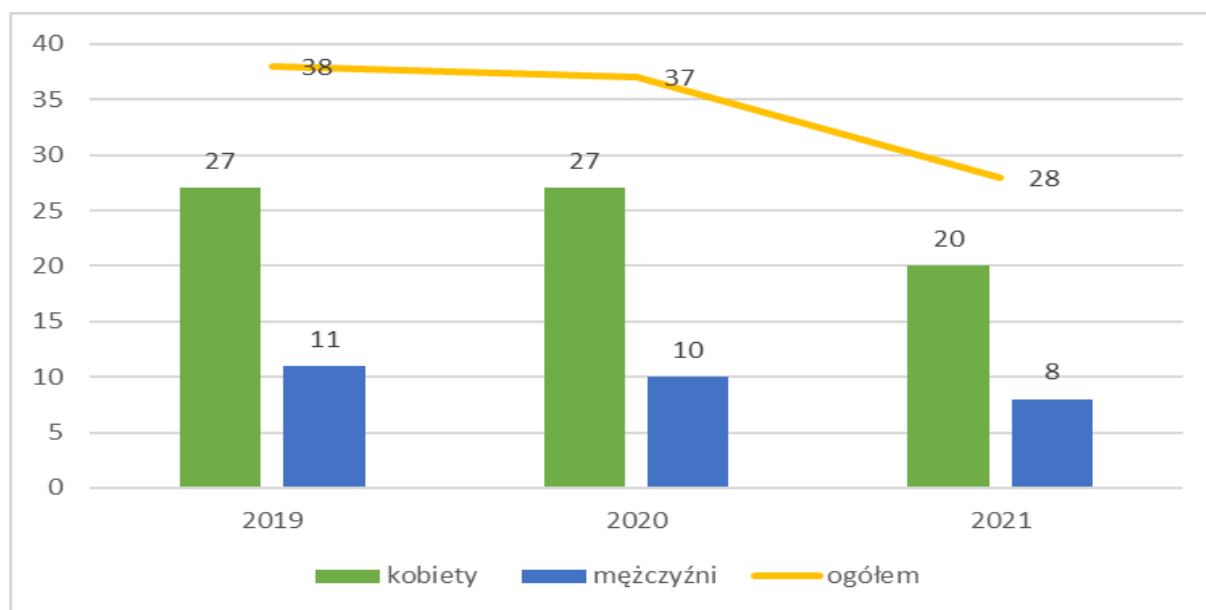
Tabela 29. Liczba sędziwych starców, tj. osób powyżej 80 roku życia w gminie Bierzwnik

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba kobiet	138	142	131
liczba mężczyzn	71	68	65
Ogółem	209	210	196
udział w populacji Gminy	4,4	4,7	4,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Bierzwnik

Ogólna liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy i wsparcia z pomocy społecznej wyniosła w 2021 roku 28. Zdecydowaną większość stanowiły kobiety – było ich 20, natomiast korzystających ze wsparcia mężczyzn – 8. W stosunku do 2019 roku dostrzec można znaczny spadek liczby korzystających z pomocy społecznej mieszkańców Gminy będących w wieku poprodukcyjnym.

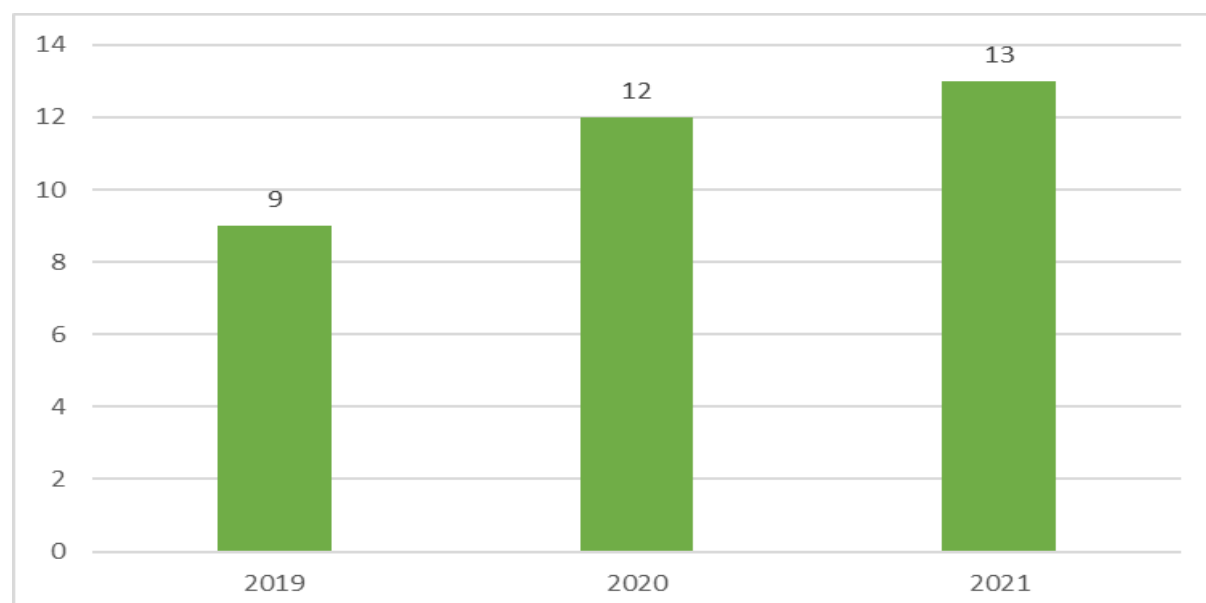
Wykres 36. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w latach 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku realizuje usługi opiekuńcze dla osób, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione lub pomoc świadczona przez rodzinę jest niewystarczająca. W 2021 roku z tego rodzaju usług skorzystały 13 osoby. Na przestrzeni lat 2019-2021 liczba osób korzystających ze wsparcia w tym zakresie kształtowała się na zróżnicowanym, ale zbliżonym poziomie.

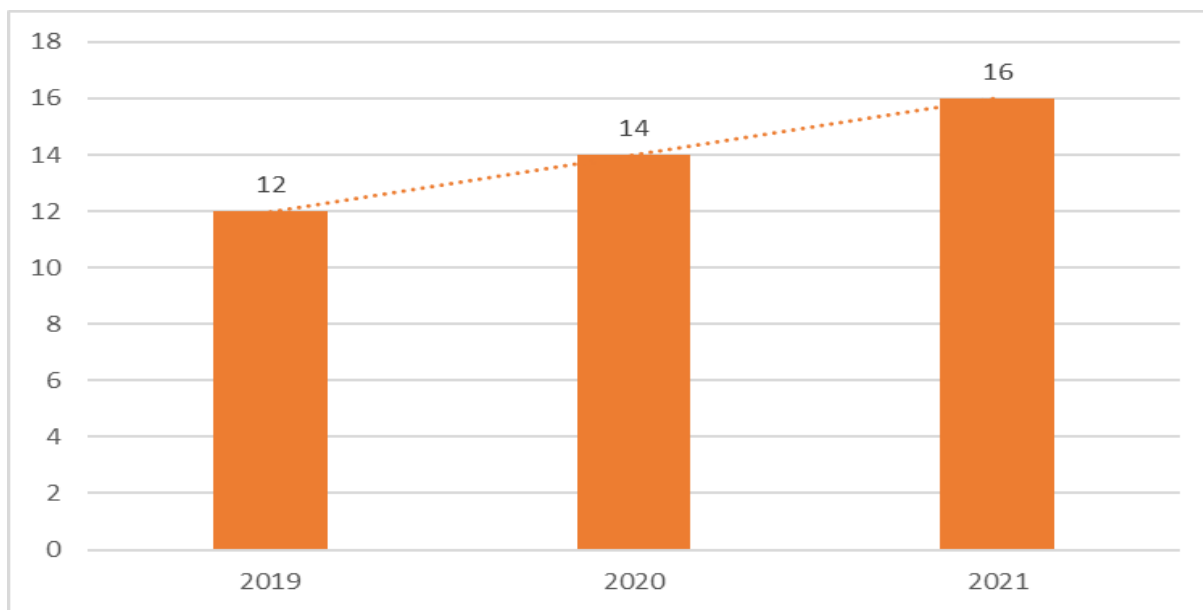
Wykres 37. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

Osoba, która ukończyła 75 rok życia, jest uprawniona do dodatku pielęgnacyjnego bez potrzeby weryfikowania jej stanu zdrowia w drodze badania lekarza orzecznika ZUS, jak ma to miejsce wobec pozostałej grupy uprawnionych. W 2021 roku z zasiłku pielęgnacyjnego z GOPS skorzystał 16 osób po 75 roku życia, zamieszkujące gminę Bierzwnik . Na przestrzeni lat 2019-2021 zauważalny jest wzrost w tym zakresie, co ma związek ze zjawiskiem starzejącego się społeczeństwa na terenie Gminy, jak i całego kraju.

Wykres 38. Liczba osób korzystających z zasiłku pielęgnacyjnego przysługującego osobie, która ukończyła 75 lat na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

Liczbę osób, którym opłacono pobyt w domach pomocy społecznej oraz przeznaczone na to środki prezentuje poniższa tabela. Domy pomocy społecznej świadczą usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności i nie są zdolne do samodzielnej egzystencji. Kierowanie do DPS i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym Domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. W latach 2019-2021 liczba mieszkańców Gminy, za których pobyt w DPS poniosła odpłatność Gmina, sukcesywnie wzrastała. W 2019 było to 6 osób, w 2020 – 8 osób, z kolei w 2021 roku – 9. Z roku na rok systematycznie zwiększała się również przeznaczana na ten cel kwota świadczeń.

Tabela 30. Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2019-2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Liczba osób	6	8	9
Kwota świadczeń (zł)	211 910	235 979	323 654

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych MRiPS - 03 oraz Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

Na terenie gminy Bierzwnik funkcjonują nieformalne Kluby Senior w Bierzwniku. Oferują one swoim uczestnikom możliwość wspólnego spędzania wolnego czasu, rozwijania swoich pasji i zainteresowań, brania udziału w ciekawych zajęciach, a także integrowania się w swoim środowisku, ale również ze społecznością lokalną.

6.2. Diagnoza problemów społecznych (badania społeczne)

Poniższa tabela przedstawia najważniejsze wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2022 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Bierzwnik, dotyczące sytuacji osób starszych.

Tabela 31. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2022 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Bierzwnik dotyczące osób starszych

Obszar tematyczne	Wnioski
Problemy osób Starszych	<ul style="list-style-type: none"> Zdaniem co drugi respondenta problemy osób starszych są główną trudnością, z którą powinna się zmierzyć Gmina; Do problemów tej grupy mieszkańców zaliczono przede wszystkim problemy finansowe (70%) problemy wieku podeszłego/izolacja osób starszych oraz ograniczony dostęp do długotrwałej opieki medycznej (41%), oraz co trzeci respondent określił że według niego najważniejszym problemem jest ograniczona oferta spędzania czasu wolnego;
Działania na rzecz osób starszych	<ul style="list-style-type: none"> Ponad połowa badanych stwierdziła, że pełniejszy udział w życiu społecznym na terenie gminy Bierzwnik umożliwiłby utworzenie Klubu Seniora i Dziennego Domu Pobytu; 98% badanych ankietowanych mieszkańców uważa, że bardzo ważne są świadczone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku usługi opiekuńcze dla osób starszych i niepełnosprawnych;

Źródło: Analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego w 2022 roku wśród mieszkańców gminy Bierzwnik

6.3. Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych,
- wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, korzystających z pomocy społecznej,

- stałe zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze,
- wzrost liczby osób po 75 roku życia, korzystających z zasiłku pielęgnacyjnego,
- wzrost liczby osób kierowanych przez Gminę do DPS,
- brak mieszkań chronionych dla osób starszych na terenie Gminy

7. Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu

7.1. Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej znajduje się bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy), jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy). Czynniki te bardzo często skutkują wzrostem ubóstwa, pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego (np. zanik posiadanych kwalifikacji zawodowych i trudności w przystosowaniu się do zmieniających się zasad funkcjonowania rynku pracy), a także mogą prowadzić do pojawienia się patologicznych zjawisk takich jak: nadużywanie alkoholu i przestępczość. Negatywne skutki bezrobocia odciskają również piętno na funkcjonowaniu rodziny osoby pozostającej bez pracy. W szczególności dotyczy to dzieci osoby bezrobotnej, które odczuwając własną sytuację materialną jako gorszą, w porównaniu do swoich rówieśników, stopniowo mogą izolować się, co jest dotkliwym ograniczeniem naturalnych potrzeb związanych z rozwojem intelektualnym i społecznym. Bezrobocie jest również przyczyną zaniechania uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym

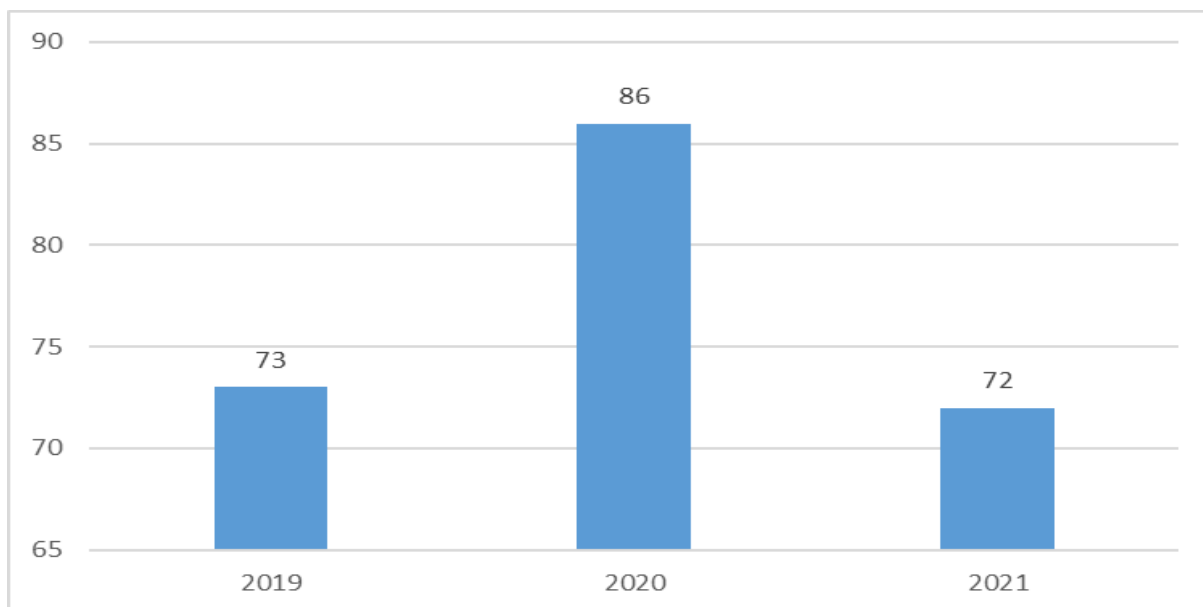
Bezrobocie

w 2021 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowało się na pierwszym miejscu pod względem ogólnej liczby rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia.

W 2021 roku liczba rodzin korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierzwniku z powodu bezrobocia kształtowała się na poziomie 72, co oznacza, że w stosunku do 2020 roku liczba ta spadła o 16%.

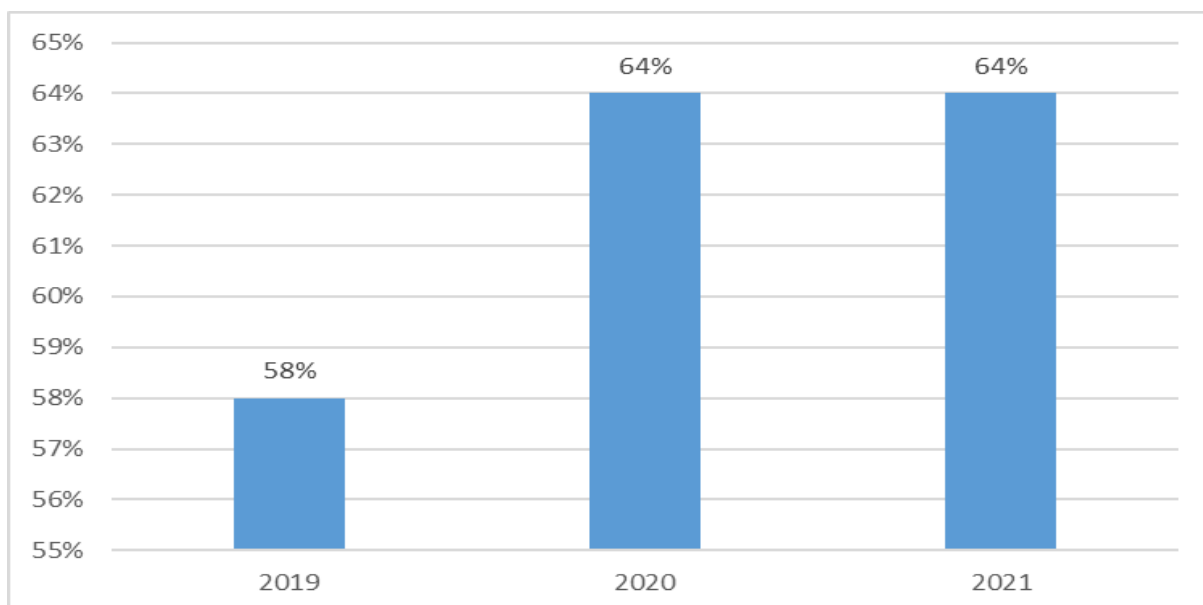
Wykres 39. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2021 i 2021 rok

Dostrzegalna jest negatywną tendencją jeśli chodzi o zmianę wskaźnika bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik ten obliczany jest jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. W porównaniu do lat poprzednich obserwowany jest jego wysoki wzrost – z 58% w 2019 roku do 64% w 2020 i 2021 roku.

Wykres 40. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

W 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Choszcznie zarejestrowanych było 5,3% mieszkańców gminy Bierzwnik przy czym udział kobiet był nieznacznie większy (3,0%) niż mężczyzn (2,3%). Na przestrzeni ostatnich trzech lat dostrzec można wahania w tym zakresie. Udział bezrobotnych mieszkańców Gminy w stosunku do 2020 roku zmniejszył się o 1 pp. W całym powiecie choszczeńskim osoby bezrobotne stanowiły w 2021 roku 4,8% wszystkich mieszkańców (stan na 31.12.2021 roku).

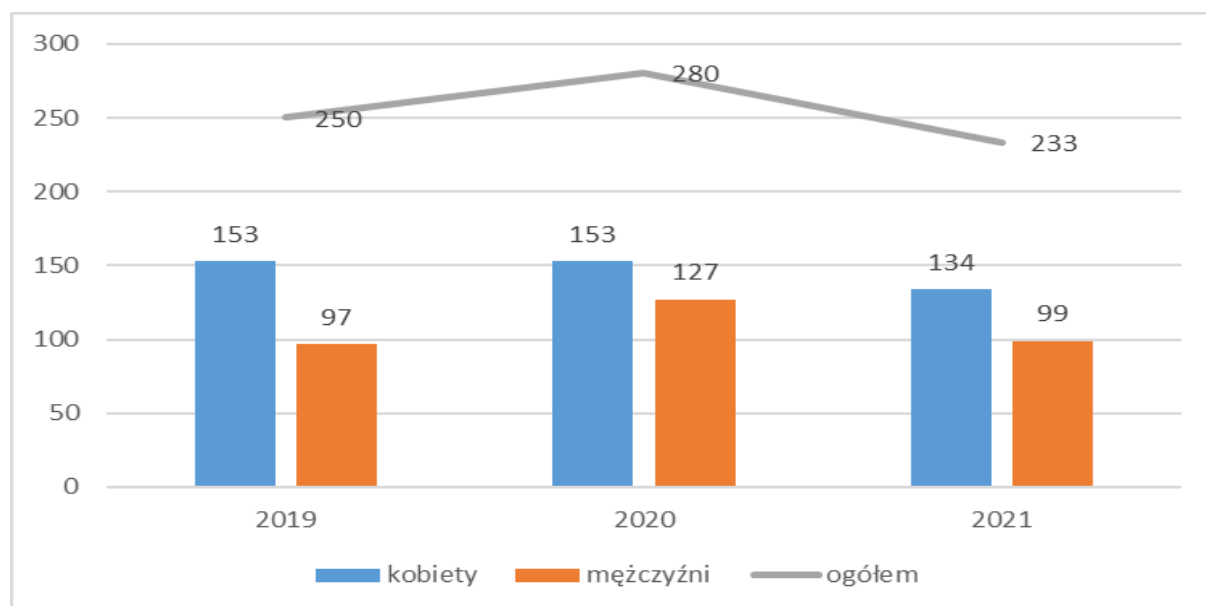
Tabela 32. Udział bezrobotnych mieszkańców gminy Bierzwnik zarejestrowanych w PUP w ogólnej liczbie ludności wg płci w latach 2019-2021 (w procentach), w porównaniu do powiatu choszczeńskiego

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
mężczyźni	2,1	2,9	2,3
kobiety	3,3	3,4	3,0
ogółem gmina	5,4	6,3	5,3
ogółem powiat	4,5	5,4	4,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Choszcznie

Na koniec 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Choszcznie zarejestrowanych było łącznie 233 mieszkańców gminy Bierzwnik. Oznacza to spadek w stosunku do roku poprzedniego o 17%, a w porównaniu do roku 2019 o 7%. Pod względem płci widoczna jest dysproporcja – pozostających bez pracy kobiet było w 2021 roku więcej niż mężczyzn (liczba kobiet – 134, liczba mężczyzn – 99). Wzrost liczby osób pozostających bez zatrudnienia w 2020 roku może mieć związek z pandemią koronawirusa, która wpłynęła znacząco na rynek pracy.

Wykres 41. Mieszkańcy gminy Bierzwnik zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2019–2021

Źródło: Informacja na temat działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Choszcznie za okres I-XII 2021 r.

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych osób z podziałem na grupę wiekową można zauważyć, że w stosunku do 2019 roku nastąpił wzrost udziału osób mających mniej niż 25 lat w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy. Różnica pomiędzy rokiem 2021 a 2019 dla tej grupy kształtuje się na poziomie 1 pp. Wahania dostrzegalne są natomiast w przypadku udziału osób poniżej 30 roku życia – w odniesieniu do osób mających mniej niż 30 lat wartość ta spadła o 1 pp w 2021 roku w porównaniu do roku ubiegłego. Natomiast udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy powyżej 50 roku życia z roku na rok spada.

W całej Polsce udział bezrobotnych mieszkańców powyżej 50 roku życia wyniósł w 2021 roku 27%, a więc więcej niż w gminie Bierzwnik, udział osób do 30 roku życia kształtował się na poziomie 23%, a osób poniżej 25 roku życia – 11%, co daje wartości wyższe niż w Gminie.

Tabela 33. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Bierzwnik w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2019-2021

Kategoria wiekowa	31 grudzień 2019r.		31 grudzień 2020r.		31 grudzień 2021r	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
do 25 roku życia	39	16	43	15	40	17
do 30 roku życia	74	30	88	31	71	30
powyżej 50 roku życia	67	27	69	25	55	24

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Ze zjawiskiem długotrwałego bezrobocia mamy do czynienia w przypadku osoby zarejestrowanej w urzędzie pracy jako bezrobotnej przez okres powyżej 12 miesięcy. Jest to zjawisko niekorzystne z punktu widzenia rynku pracy, ponieważ najczęściej świadczy o tym, że bezrobotny nie ma zamiaru czy możliwości podjęcia zatrudnienia bądź uzyskuje dochody z nielegalnych źródeł. Poniższa tabela przedstawia liczbę długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Bierzwnik oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy, w porównaniu do danych z powiatu choszczeńskiego i województwa zachodniopomorskiego. Dynamika zmian w omawianych latach w Gminie prezentuje się następująco: w 2021 roku nastąpił wzrost udziału osób długotrwale bezrobotnych z 58% w 2020 roku do 67%, z kolei w 2019 roku zauważalny jest spadek w stosunku do roku poprzedniego o 2 pp. Taka sama tendencja wystąpiła w przypadku powiatu choszczeńskiego. Pomimo wahań w tym zakresie warto zwrócić uwagę na fakt, że wartość ta utrzymuje się mimo wszystko na wysokim poziomie.

W całej Polsce udział osób długotrwale bezrobotnych wyniósł w 2021 roku 57%, w województwie zachodniopomorskim na poziomie 58% , natomiast w powiecie choszczeńskim kształtował się na poziomie 65%, a w gminie Bierzwnik na poziomie 67% . Wobec powyższego sytuacja w gminie Bierzwnik jest pod tym względem najgorsza.

Tabela 34. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Bierzwnik oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu choszczeńskiego i województwa zachodniopomorskiego na przestrzeni lat 2019-2021

Wyszczególnienie		2019	2020	2021
Gmina	liczba osób	140	162	157
	udział (%)	56	58	67
Powiat choszczeński	liczba osób	1202	1445	1418
	udział (%)	55	58	65
Województwo zachodniopomorskie	liczba osób	20 506	25 022	24 984
	udział (%)	49	48	58
Polska	liczba osób	432 438	515 776	506 454
	udział (%)	50	49	57

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W zakresie aktywizacji osób pozostających bez pracy, Powiatowy Urząd Pracy w Choszcznie podejmuje stałe, kompleksowe działania na rzecz aktywizacji osób pozostających bez pracy w powiecie. Osoby bezrobotne mają możliwość skorzystania z szeregu instrumentów aktywizacji zawodowej oferowanych przez Urząd, wśród których znajduje się m.in. podjęcie zatrudnienia przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych, odbycie szkolenia, stażu lub prac społecznie użytecznych.

Bezrobotni mieszkańcy gminy Bierzwnik mogą skorzystać z programów i projektów aktywizacyjnych oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Choszcznie. Do tego rodzaju programów zaliczyć można m.in. projekt „Aktywizacja osób pozostających bez pracy w wieku 30 lat i więcej, w szczególności znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie choszczeńskim”, skierowany do bezrobotnych osób powyżej 30 roku życia, znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, tj. kobiet, osób powyżej 50 roku życia, osób z niepełnosprawnością, długotrwale bezrobotnych i osób o niskich kwalifikacjach, zarejestrowanych w PUP. W ramach tego Projektu oferowane jest pośrednictwo pracy lub poradnictwo zawodowe, dotacje na podjęcie działalności gospodarczej, refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy, prace interwencyjne, szkolenia oraz staże.

Dla osób do 30 roku życia pozostających bez zatrudnienia kierowany jest projekt pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Powiecie Choszczeńskim (V)”.

7.2. Diagnoza problemów społecznych (badania społeczne)

Poniższa tabela przedstawia najważniejsze wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2022 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Bierzwnik dotyczące promocji zatrudnienia i problemu bezrobocia.

Tabela 35. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2022 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Bierzwnik dotyczące problemu bezrobocia

Obszar tematyczny	Wnioski
Skala bezrobocia	<ul style="list-style-type: none"> + Tylko 40% badanych zauważa problem bezrobocia, jako dotkliwy dla gminy Bierzwnik; + Zdaniem 20% respondentów osoby bezrobotne są grupą najbardziej zagrożoną marginalizacją i wykluczeniem społecznym na terenie Gminy;
Przyczyny bezrobocia	<ul style="list-style-type: none"> + Większość badanych stwierdziła, że główną przyczyną bezrobocia na terenie Gminy jest trudna sytuacja na lokalnym rynku pracy (54%); + Co drugi badany, z kolei uważa, że jest to niechęć do podjęcia pracy (53%); + Respondenci wymienili również, że ich zdaniem przyczyną braku zatrudnienia jest brak odpowiednich kwalifikacji do potrzeb lokalnego rynku pracy (51%);
Działania na rzecz przeciwdziałaniu bezrobociu	<ul style="list-style-type: none"> + Wśród najczęściej wskazywanych przez badanych mieszkańców działań skierowanych na przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia, które należałoby podjąć w Gminie, znalazły się: udzielanie profesjonalnej pomocy w poszukiwaniu ofert pracy, organizacja prac interwencyjnych, robót publicznych i prac społecznie użytecznych na terenie Gminy, organizowanie spotkań z pracodawcami, szkolenia umożliwiające podnoszenie kwalifikacji oraz stwarzanie korzystniejszych warunków do założenia działalności gospodarczej;

Źródło: Analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego w 2022 roku wśród mieszkańców gminy Bierzwnik

7.3. Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy oraz badania ankietowego wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- wzrost liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych oraz udziału osób bezrobotnych w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców,
- znaczny udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców,

- bezrobocie jako jeden z głównych powodów korzystania z pomocy społecznej w Gminie,
- ryzyko wykluczenia osób bezrobotnych, a także pojawienia się niekorzystnych następstw, spowodowanych długotrwałym pozostawaniem bez zatrudnienia (uzależnienia, zaburzenia psychiczne, ubóstwo).

8. Wsparcie osób z problemem ubóstwa

8.1. Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

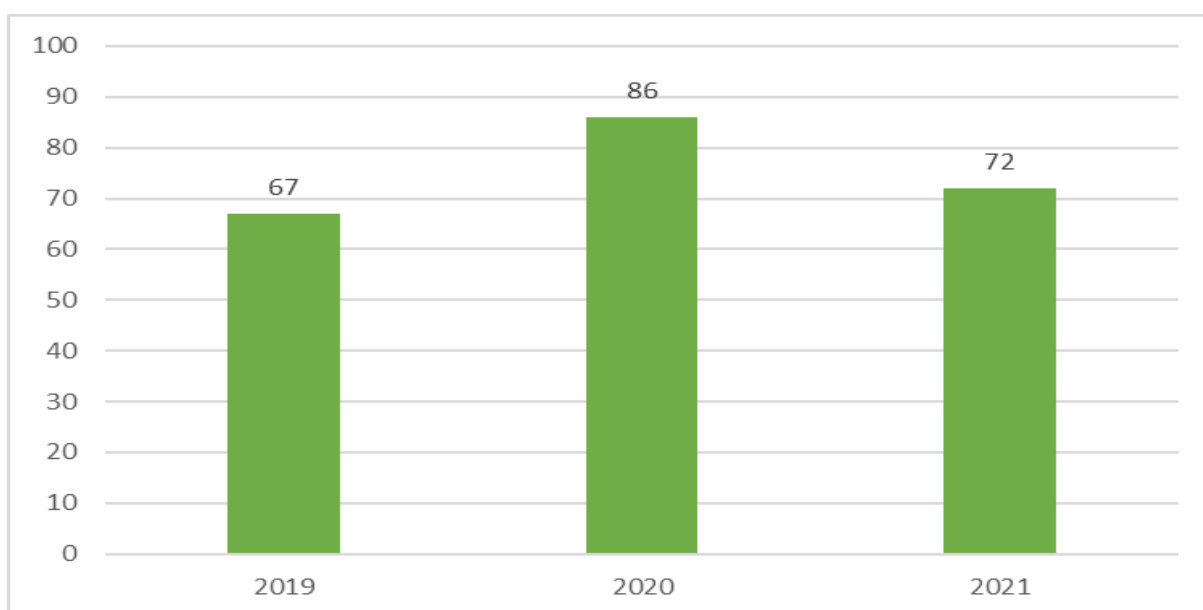
Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń z pomocy społecznej. Ich zakres umożliwił zarówno opis stanu najbardziej aktualnego, jak również porównanie dynamiki zachodzących procesów poprzez porównanie zmian na przestrzeni lat. W tym celu analizie poddano liczbę osób, które uprawnione były do korzystania ze świadczeń ogółem oraz tych, które uprawnione były do pomocy z tytułu ubóstwa

U b ó s t w o

w 2021 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowało się na pierwszym miejscu pod względem ogólnej liczby rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia.

Dane źródłowe pokazują, że ogólna liczba rodzin zamieszkujących Gminę, którym zostały udzielone pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2019-2021 ulegała wahaniom. W 2019 roku z tego powodu z pomocy skorzystało 67 rodzin, w 2020 roku – 86, natomiast w 2021 roku – 72.

Wykres 42. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

W 2021 roku zasiłki stałe pobierały 31 osoby, natomiast zasiłek okresowy – 49 osoby. Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba świadczeniobiorców zasiłku stałego i zasiłku okresowego ulegały wahaniom. Zasiłek celowy z kolei, został przyznany w 2019 roku 12 osobom, a w roku 2020 i 2021 roku został wypłacony 6 rodzinom.

Tabela 36. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2019-2021

Rodzaj zasiłku	2019		2020		2021	
	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń
Zasiłek stały	33	198 364	34	201 854	31	192 690
Zasiłek okresowy	54	105 081	64	142 477	49	119 246
Zasiłek celowy	12	10 500	6	4 250	6	3 650

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwnik od stycznia 2019 roku realizuje program „Posiłek w szkole i w domu”, który zastąpił realizowany w latach poprzednich program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, osób samotnych, w podeszłym wieku i osób z niepełnosprawnością. W 2021 roku świadczenie pieniężne w ramach tego Programu przyznane zostało 65 osobom, natomiast niepieniężne w formie posiłku – 57 osobom. W ciągu ostatnich trzech lat liczba osób otrzymujących świadczenie pieniężne jak i niepieniężne ulegała spadkowi

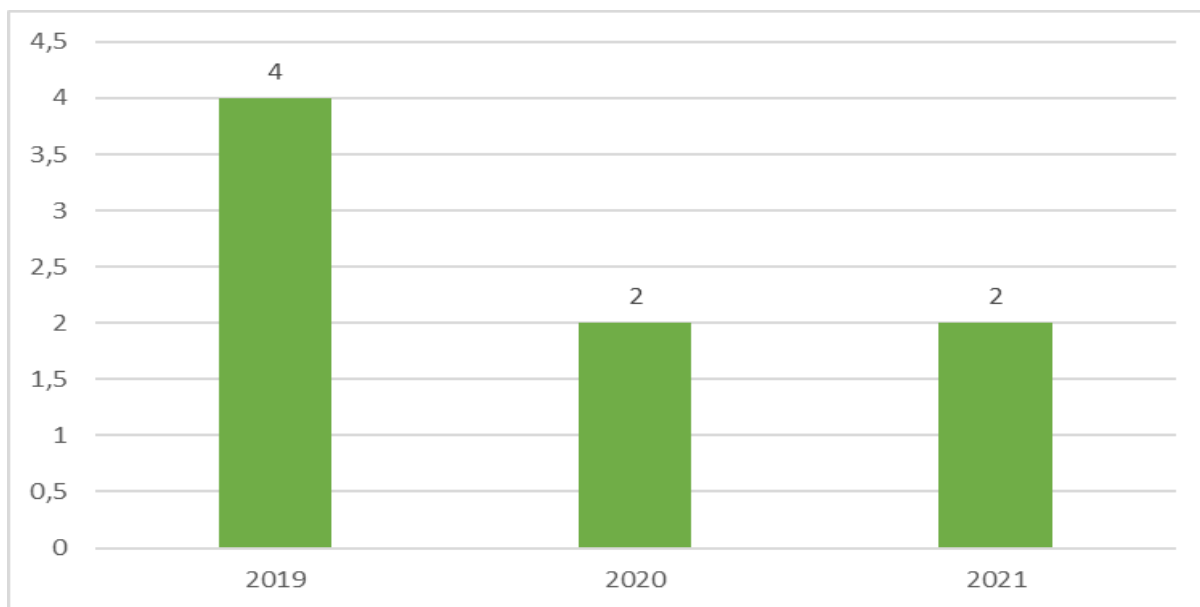
Tabela 37. Liczba osób korzystających ze świadczenia pieniężnego i niepieniężnego przyznanego w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Świadczenie pieniężne	101	95	65
Świadczenie niepieniężne	30	63	57

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

Osoby uzyskujące niskie dochody lub pozbawione dochodów mają możliwość ubiegania się o dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. W 2019 roku świadczenie pieniężne w formie dodatków mieszkaniowych otrzymało 4 gospodarstwa domowych. A ostatnie dwa lata tj. 2020 i 2021 rok ilość korzystających utrzymuje się na stałym poziomie – 2 osoby.

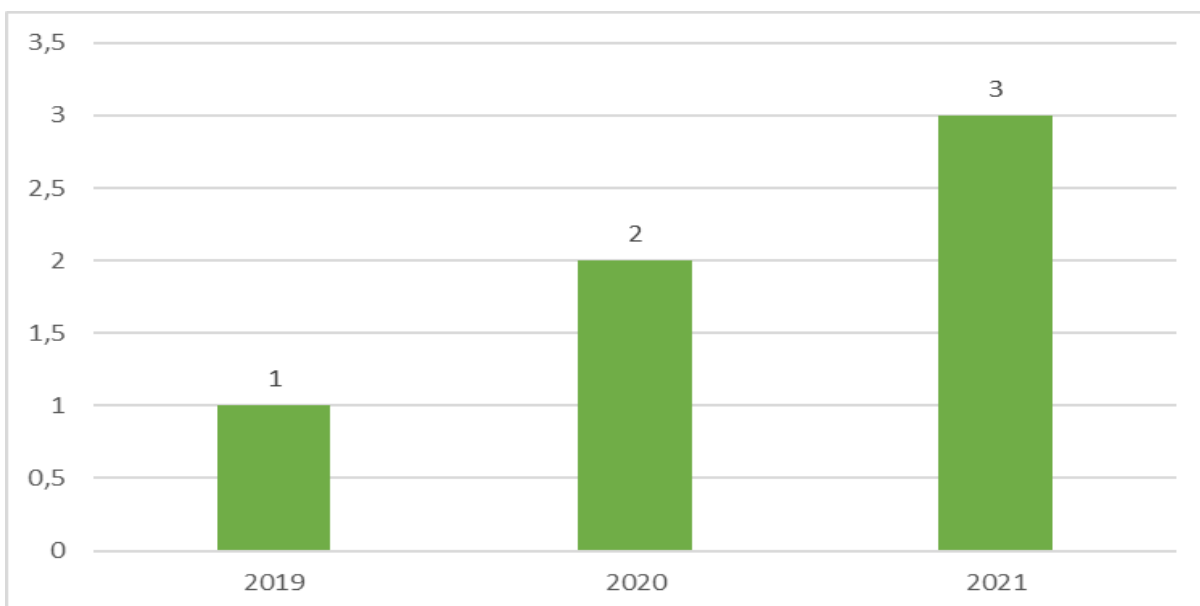
Wykres 43. Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatki mieszkaniowe w latach 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

Bezpośrednio z ubóstwem wiąże się problem bezdomności – jest często zarówno przyczyną ubóstwa jak i jego skutkiem. W 2021 roku z pomocy i wsparcia GOPS z powodu bezdomności skorzystały 3 osoby. Na przestrzeni lat 2019-2021 liczba rodzin ulegała wzrostowi, jednakże utrzymywała się na niskim poziomie.

Wykres 44. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

Zadanie własne gminy w zakresie udzielania schronienia osobom tego pozbawionym jest na terenie gminy Bierzwnik realizowane na podstawie stosownego porozumienia. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku podpisał porozumienie z Pilskim Centrum Pomocy Bliźniemu: MONAR. W placówce tej udzielane jest wsparcie w postaci zapewnienia miejsca noclegowego, możliwości umycia się, zjedzenia ciepłego posiłku oraz terapii. W 2021 roku w schronisku dla bezdomnych osób w Pile przebywała 1 osoba – która obecnie ze względu na pogorszenie stanu zdrowia przebywa w Domu Pomocy Społecznej. 1 osoba bezdomna zamieszkuje w przyczepie kempingowej, gdzie nie wyraża zgody na umieszczenie jakiegokolwiek placówki a trzecia osoba bezdomna, która w 2021 roku korzystała ze świadczeń pomocy społecznej zamieszkiwała w pustostanie a obecnie przebywa w Zakładzie Karnym.

8.2. Diagnoza problemów społecznych (badania społeczne)

Poniższa tabela przedstawia najważniejsze wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2022 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Bierzwnik dotyczące problemu ubóstwa.

Tabela 38. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2022 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Bierzwnik dotyczące ubóstwa

Obszar tematyczny	Wnioski
Skala ubóstwa	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Odpowiedzi ankietowanych pokazują, że na terenie gminy Bierzwnik zamieszkuje osoby ubogie. Co trzeci badany określił, że rodziny i osoby o niskim statusie materialnym są najbardziej zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym (62%); ✚ Co szósty respondent uważa, że ubóstwo to najważniejszy problem na terenie gminy Bierzwnik;
Poziom życia	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Prawie połowa respondentów stwierdziła, że należy zwiększyć pomoc osobom najuboższym poprzez wsparcie finansowe, rzeczowe, usługowe; ✚ 48% badanych ankietowanych gminy Bierzwnik określiło, że bardzo ważne jest wspieranie rodziny w sprawowaniu jej funkcji a 45 % badanych ankietowanych określiło, że bardzo ważne jest rozwijanie i doszkadzanie pracowników jednostki organizacyjnej pomocy społecznej celem wykonywania prawidłowo obowiązków zawodowych;

Źródło: Analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego w 2022 roku wśród mieszkańców gminy Bierzwnik

8.3. Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ograniczenie możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb bytowych w wyniku niedoboru środków finansowych, skutkujące funkcjonowaniem w sytuacji zagrożenia egzystencji;
- ograniczona aktywność zawodowa i społeczna wśród osób dorosłych; przyjmowanie pozycji społecznej „osoby ubogiej” jako stałej formy funkcjonowania społecznego, która prowadzi do zjawiska wyuczonej bezradności,
- ubóstwo jako jeden z głównych powodów korzystania z pomocy społecznej przez mieszkańców Gminy,
- występowanie zjawiska bezdomności na terenie Gminy

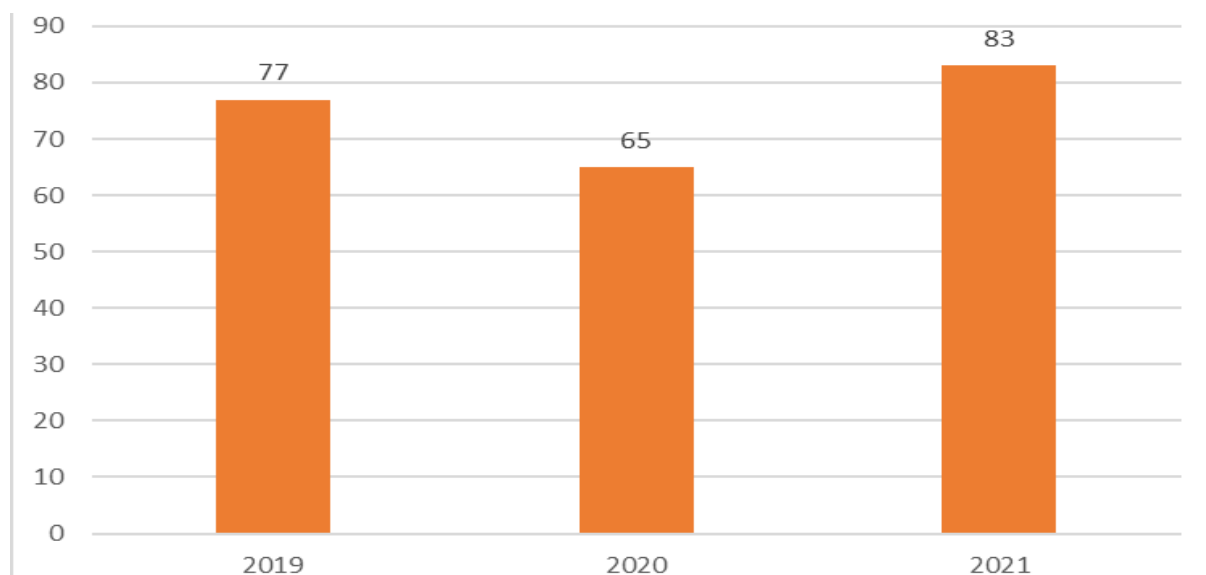
9. Problem przestępczości

9.1. Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

W 2021 roku na terenie gminy Bierzwnik wszczęto ogółem 79 postępowań. Natomiast stwierdzono 83 czynów tj. 18 przestępstw więcej aniżeli w okresie 2020 roku. Wykrywalność ogólna ukształtowała się na poziomie 85,71%. Zaznaczyć należy, iż powiat choszczeński uzyskał najwyższą średnią wykrywalności w województwie zachodniopomorskim.

Na przestrzeni ostatnich trzech lat zauważalne są wahania w zakresie liczby stwierdzonych przestępstw na terenie Gminy –w 2021 roku nastąpił wzrost w stosunku do 2020 roku o 22% a w stosunku do 2019 roku wzrost o 7%.

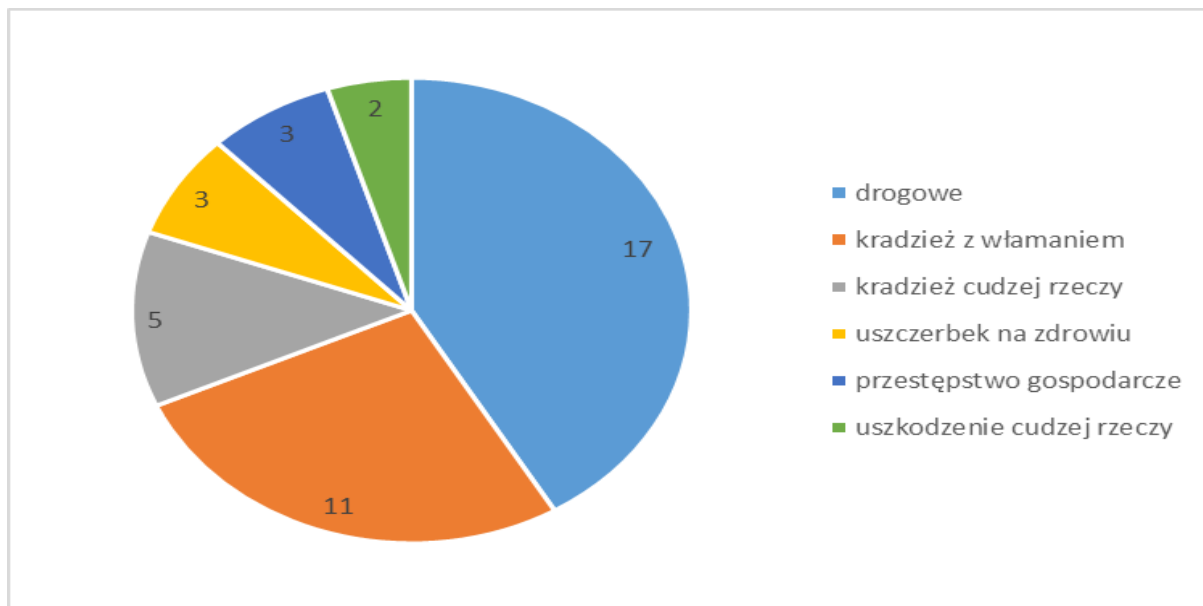
Wykres 45. Liczba przestępstw stwierdzonych w gminie Bierzwnik na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego w roku 2019, 2020 i 2021 na terenie Gminy Bierzwnik.

Rozpatrując kwestie rodzajów najbardziej uciążliwych społecznie przestępstw stwierdzonych na terenie gminy Bierzwnik, najczęściej odnotowywanym czynem zabronionym na przestrzeni lat 2019-2020 okazała się przestępstwa drogowe. Na drugim miejscu znalazła się kradzież z włamaniem, a na trzecim – kradzież cudzej rzeczy.

Wykres 46. Liczba najbardziej uciążliwych społecznie przestępstw stwierdzonych na terenie gminy Bierzwnik w roku 2021

Źródło: Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego w roku 2021 na terenie Gminy Bierzwnik.

Funkcjonariusze Policji Posterunku Policji w Bierzwniku corocznie realizują programy naprawcze, skierowane w szczególności na dzieci i młodzież. W 2021 na terenie gminy Bierzwnik przeprowadzono następujące działania profilaktyczne:

- ❖ „Bezpieczne wakacje”, „Bezpieczne Ferie” (spotkania w szkołach na temat umiejętności właściwego zachowania się podczas letniego i zimowego wypoczynku);
- ❖ „Bezpieczna droga do szkoły”, „Kaski i odblaski”, „Bezpieczny pieszy” (działania prowadzone na rzecz poprawy bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w drodze do i ze szkoły oraz zwiększające bezpieczeństwo wśród pieszych);
- ❖ „Dopalam się sobą” (program dotyczący skutków użytkowania środków odurzających);
- ❖ „Kręci mnie bezpieczeństwo nad wodą” (działania skierowane do uczniów szkół podstawowych, dotyczące odpowiedzialnych zachowań w trakcie przerwy wakacyjnej).

Funkcjonariusze Posterunku Policji w Bierzwniku prowadzą ponadto działania profilaktyczne na obszarze całej gminy Bierzwnik, skierowane do różnych grup docelowych. Poza dziećmi przedszkolnymi, dziećmi ze szkół podstawowych, adresatami działań są również uczestnicy

festynów, seniorzy i rodzice. W 2021 roku łączna liczba przeprowadzonych działań profilaktycznych jak i ich uczestników była zdecydowanie niższa niż w latach poprzednich, co było spowodowane trwającą pandemią.

9.2. Diagnoza problemów społecznych (badania społeczne)

Poniższa tabela przedstawia najważniejsze wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2022 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Bierzwnik dotyczącego bezpieczeństwa publicznego.

Tabela 39. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2022 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Bierzwnik dotyczące bezpieczeństwa publicznego

Obszar tematyczny	Wnioski
<p style="text-align: center;">Poziom Bezpieczeństwa</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="651 757 1399 925">✚ badani mieszkańcy Gminy w większości oceniają poziom bezpieczeństwa publicznego pozytywnie – 44% jest z niego zadowolonych, a 2% bardzo zadowolonych, 30% nie ma zdania w tym zakresie; <li data-bbox="651 925 1399 1014">✚ 62% respondentów czuje się bezpiecznie w miejscu swojego zamieszkania; <li data-bbox="651 1014 1399 1193">✚ potwierdzając powyższą opinię badanych, nikt z ankietowanych nie określił, że problem przestępczości stanowi główną dolegliwość społeczną Gminy; <li data-bbox="651 1193 1399 1406">✚ do najważniejszych problemów społecznych w obszarze bezpieczeństwa ankietowani określili, spożywanie w miejscu publicznym alkoholu (66%) i zagrożenia na drodze spowodowane piractwem drogowym, nietrzeźwym kierowcą (67%); <li data-bbox="651 1406 1399 1615">✚ co drugi badany mieszkaniec gminy Bierzwnik określił, że budowa przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenie oraz modernizacja dróg przyczyni się do zwiększenie bezpieczeństwa na terenie gminy Bierzwnik.

Źródło: Analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego w 2022 roku wśród mieszkańców gminy Bierzwnik

9.3. Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- stosunkowo wysoka liczba odnotowywanych przestępstw na terenie gminy Bierzwnik,
- widoczny problem prowadzenia pojazdów w stanie nietrzeźwości, kradzieży z włamaniem

oraz kradzieży cudzej rzeczy, w porównaniu do pozostałych odnotowywanych przestępstw na terenie Gminy,

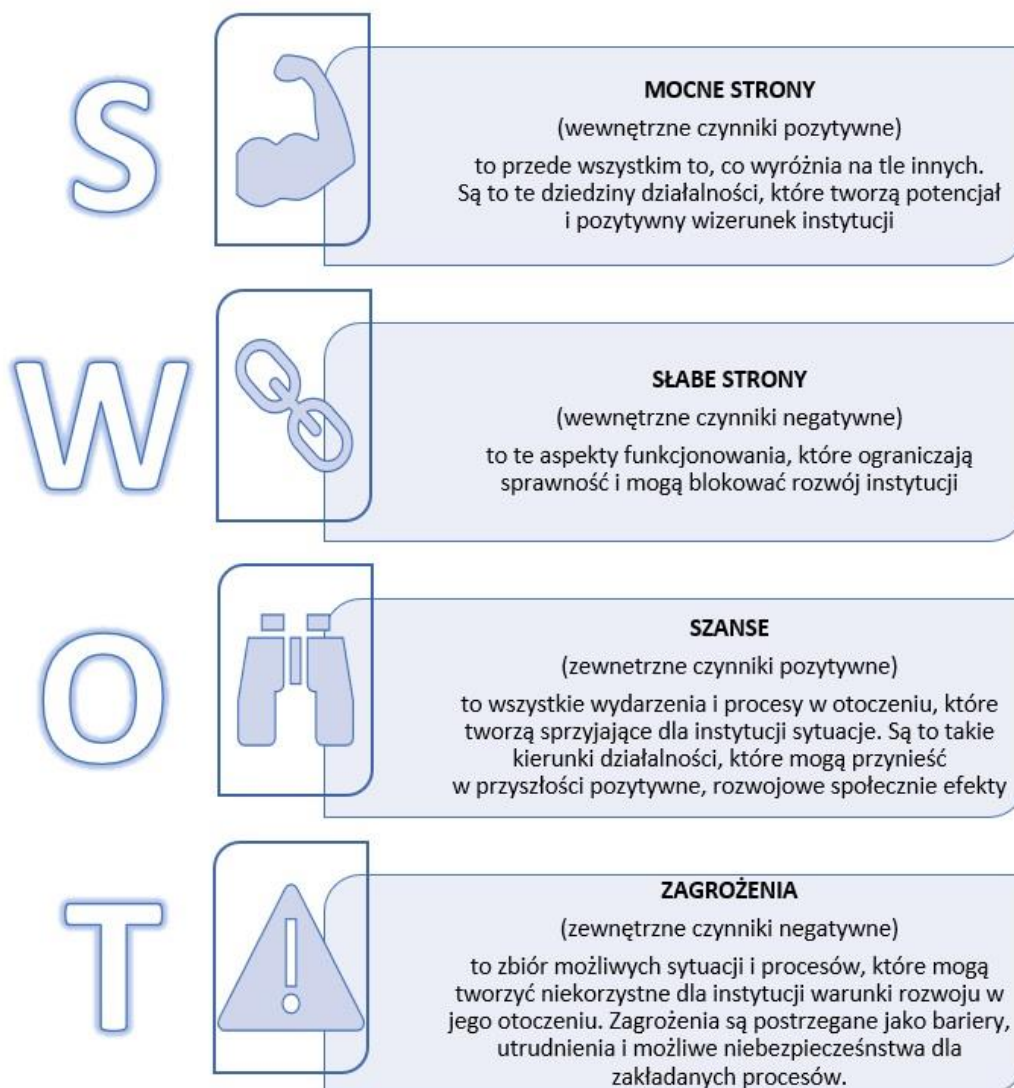
-wzrost liczby prowadzonych działań profilaktycznych przez funkcjonariuszy Policji.

IV. Analiza SWOT

Jedną z powszechnie stosowanych metod i technik służących budowaniu strategii jest analiza SWOT. Analiza SWOT polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dany podmiot

GRUPY CZYNNIKÓW W METODZIE SWOT SĄ DEFINIOWANE

W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB:

MOCNE STRONY

1. Atrakcyjne położenie Gminy pod kątem turystyczno-rekreacyjnym.
2. Stosunkowo dobrze rozwinięta baza sportowo-rekreacyjna.
3. Wzrastająca liczba podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy.
4. Funkcjonowanie średnich oraz dużych przedsiębiorstw na terenie Gminy.
5. Dostępność szkół podstawowych oraz przedszkoli.
6. Baza instytucji prowadzących działalność w zakresie polityki

SŁABE STRONY

1. Spadek liczby mieszkańców na przestrzeni ostatnich lat.
2. Negatywna tendencja w zakresie salda migracji wewnętrznych i zagranicznych w porównaniu do powiatu i województwa.
3. Ujemny przyrost naturalny oraz jego spadek na przestrzeni ostatnich lat.
4. Starzejące się społeczeństwo.
5. Bezrobocie, ubóstwo oraz długotrwała i ciężka choroba i niepełnosprawność jako najczęstsze powody korzystania z pomocy społecznej.

- społecznej oraz innych działań wspierających mieszkańców: GOPS, GKRPA, GOK, GBP
7. Dostępność do oferty kulturalnej za sprawą działania GOK oraz Gminnej Biblioteki Publicznej.
  8. Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego za sprawą funkcjonującego na terenie Gminy Posterunku Policji
  9. Stabilny poziom zatrudnienia w zakresie kadry GOPS.
  10. Spadek wskaźnik deprywacji lokalnej oraz ogólnej liczby rodzin korzystających ze wsparcia GOPS.
  11. Działalność placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży „Płomyk” w formie opiekuńczej
  12. Funkcjonowanie na terenie Gminy organizacji pozarządowych, również o profilu działalności skierowanym na pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych.
  13. Prowadzenie warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w szkołach.
  14. Świadczenie przez GOPS specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
  15. Stosunkowo niewielka liczba rodzin korzystających ze wsparcia GOPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, potrzeby ochrony macierzyństwa oraz przemocy w rodzinie.
  16. Współpraca międzyinstytucjonalna i międzysektorowa w zakresie rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców.
  17. Funkcjonowanie nieformalnego Klubów Seniora, wspierających aktywność i integrację najstarszych mieszkańców Gminy.
  18. Spadek wskaźnika bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej.
  6. Brak rodzin wspierających.
  7. Wysoki odsetek rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa oraz bezrobocia.
  8. Wzrost zapotrzebowania na zasiłki pielęgnacyjne dla osób po 75 roku życia.
  9. Wzrost liczby mieszkańców Gminy przebywających w DPS.
  10. Występowanie problemu prowadzenia pojazdów w stanie nietrzeźwości na terenie Gminy.
  11. Nierealizowanie w okresie badanym programów profilaktycznych rekomendowanych wśród dzieci i młodzieży.
  12. Wzrost wartości sprzedanego alkoholu na przestrzeni ostatnich lat.
  13. Brak działających klubów samopomocowych dla osób współuzależnionych, DDA oraz osób doznających przemocy.
  14. Wzrost liczby podjętych procedur „Niebieskie Karty”.
  15. Występowanie zjawiska bezrobocia zwłaszcza wśród kobiet i osób do 30 roku życia.
  16. Stosunkowo wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych mieszkańców.
  17. Występowanie problemu bezdomności na terenie Gminy

19. Znacząca rola sołectw, jako jednostek pomocniczych w rozwiązywaniu problemów społecznych.
20. Dobrze wyposażone i zadbane świetlice wiejskie w każdym sołectwie gminy Bierzwnik
21. Wysoka aktywność sołtysów i rad sołeckich
22. Wzrost liczby podjętych procedur „Niebieskie Karty”, wynikający z intensyfikacji działań w kierunku przeciwdziałania przemocy

SZANSE

1. Rozwój gospodarczy i turystyczny Gminy.
2. Pozyskanie środków unijnych na rozwój Gminy.
3. Utworzenie nowych miejsc pracy.
4. Zwiększona aktywność zawodowa wśród grup najbardziej dotkniętych bezrobociem.
5. Aktywizacja społeczna mieszkańców, rozwój fizyczny i sportowy.
6. Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
7. Zewnętrzne źródła finansowania, między innymi z Unii Europejskiej.
8. Zintensyfikowana polityka senioralna oraz prorodzinna.
9. Rozwój usług społecznych na rzecz osób starszych oraz osób z niepełnosprawnością.
10. Szkolenia podnoszące kompetencje kadry działającej w obszarze rozwiązywania problemów społecznych.
11. Dostęp mieszkańców do informacji na temat możliwych form pomocy.
12. Skuteczność w rozwiązywaniu problemów społecznych oraz przeciwdziałaniu im dzięki współpracy

ZAGROŻENIA

1. Starzejące się społeczeństwo.
2. Przepisy prawne utrudniające wprowadzanie nowych rozwiązań.
3. Wykluczenie cyfrowe części mieszkańców, przede wszystkim osób starszych.
4. Wzmożony odpływ ludzi młodych z terenu Gminy.
5. Wzrost zapotrzebowania na ośrodki wsparcia (m.in. Klub seniora) dla osób starszych i osób z niepełnosprawnością.
6. Pojawienie się negatywnych konsekwencji długotrwałego korzystania z pomocy społecznej.
7. Narastanie zjawiska wyuczonej bezradności.
8. Zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych.
9. Zwiększenie skali problemu przemocy w rodzinie.
10. Wzrost problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach, zaburzenie więzi rodzinnych.
11. Podejmowanie zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.
12. Ryzyko wzrostu zaburzeń zdrowia psychicznego wśród mieszkańców Gminy.

międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej.

13. Rozwój infrastruktury pomocowej, dostępnej na terenie Gminy.

14. Podniesienie stopy życiowej mieszkańców.

15. Zintegrowana i aktywna społeczność lokalna, podejmująca inicjatywy na rzecz rozwoju Gminy.

16. Wzrost świadomości dzieci i młodzieży, rodziców oraz wychowawców w zakresie zagrożeń związanych z podejmowaniem zachowań ryzykownych.

13. Wzrost liczby popełnianych przestępstw, w tym wypadków komunikacyjnych wynikających z prowadzenia pojazdów w stanie nietrzeźwości.

14. Wzrost liczby osób spożywających alkohol w sposób problemowy.

15. Konsekwencje gospodarcze i zdrowotne spowodowane pandemią koronawirusa.

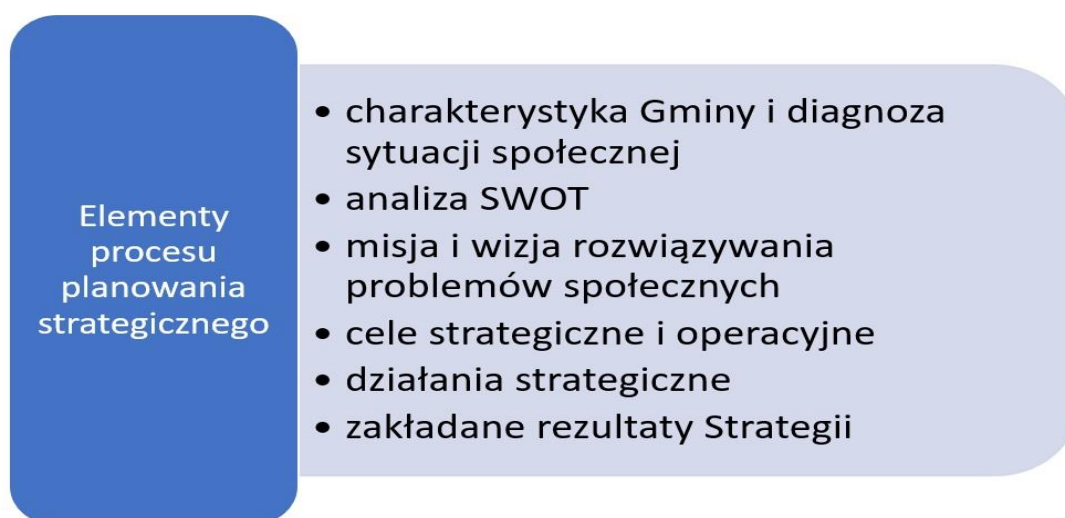
16. Rozwój problemów uzależnień behawioralnych wynikających z długotrwałej izolacji i ograniczeń spowodowanych pandemią COVID-19.

17. Wzrost liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

V. Część programowa

Część programowa Strategii składa się z następujących elementów: misji i wizji rozwiązywania problemów społecznych, celów strategicznych i operacyjnych, zaplanowanych do realizacji działań, zakładanych rezultatów Strategii, sposobów aktualizacji, monitorowania i ewaluacji, ram finansowych oraz przepisów dotyczących wdrażania. Punktem wyjściowym dla przedstawionych w tej części prognoz, jest diagnoza sytuacji społecznej oraz analiza SWOT, będąca skutecznym narzędziem oceny uwarunkowań strategicznych. Przeprowadzona analiza przyniosła informacje niezbędne do podjęcia decyzji planistycznych i sformułowania kierunków rozwiązywania problemów społecznych.

Rysunek 4. Elementy procesu planowania strategicznego

Źródło : opracowanie własne

1. Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych

Wizja Strategii służy do opisu obrazu Gminy w relatywnie odległej przyszłości. Przedstawia stan, który chcemy uzyskać w najbardziej korzystnych warunkach rozwoju. Wyznacza ona określony punkt orientacyjny. **Wizja** rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy Bierzwnik została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów problemowych w części diagnostycznej. Sformułowanie wizji pozwala na zdefiniowanie **misji**, czyli ogólnego celu, który pokazuje kierunek, w którym Gmina zmierza

WIZJA

Bierzwnik gminą zapewniającą bezpieczeństwo socjalne swoim mieszkańcom, w oparciu o partnerstwo publiczno-społeczne. Działania ukierunkowane na rozwój kapitału społecznego wspierają inicjatywy społeczne mieszkańców, a także prowadzą do integracji grup marginalizowanych, bądź narażonych na wykluczenie.

MISJA

Gmina Bierzwnik dąży do wzmocnienia rodzin, przeciwdziałania różnym formom marginalizacji i wykluczenia społecznego, podniesienia jakości życia mieszkańców i stwarzania im warunków do rozwoju oraz integracji społeczności lokalnej

2. Kierunki rozwiązywania problemów społecznych

W oparciu o wnioski wynikające z analizy danych dotyczących poszczególnych dziedzin sformułowano cele strategiczne, których realizacja da możliwość zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych. Dla każdego z celów strategicznych, wyznaczono cele operacyjne, przy których zaprezentowane zostały planowane zadania (kierunki działań). Przyczynią się one do realizacji celów strategicznych. Określone zostały także podmioty odpowiedzialne, podmioty współpracujące, wskaźniki realizacji zadań, termin realizacji poszczególnych zadań, zakładane rezultaty oraz źródła finansowania.

Cel strategiczny nr 1

- Doskonalenie systemu wspierania rodziny, przeciwdziałanie występującym w niej dysfunkcjom oraz promowanie pozafinansowych form pomocy rodzinie.

Cel strategiczny nr 2

- Poprawa warunków społecznego funkcjonowania osób starszych i osób z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej.

Cel strategiczny nr 3

- Ograniczenie negatywnych konsekwencji spożywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, poprzez systematyczną profilaktykę oraz podnoszenie poziomu usług pomocowych dla osób uzależnionych oraz ich rodzin.

Cel strategiczny nr 4

- Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności ochrony osób jej doświadczających.

Cel strategiczny nr 5

- Wspieranie osób bezrobotnych w zdobyciu zatrudnienia oraz przeciwdziałanie i ograniczanie negatywnych skutków psychospołecznych bezrobocia.

Cel strategiczny nr 6

- Ograniczanie zjawiska ubóstwa, w tym zjawiska dziedziczenia ubóstwa oraz tworzenie warunków do adaptacji społecznej grup wykluczonych społecznie i zagrożonych marginalizacją.

Cel strategiczny nr 7

- Ochrona zdrowia psychicznego mieszkańców Gminy oraz prowadzenie działań profilaktycznych w tym zakresie.

CEL STRATEGICZNY NR 1

Doskonalenie systemu wspierania rodziny, przeciwdziałanie występującym w niej dysfunkcjom oraz promowanie pozafinansowych form pomocy rodzinie

Cel operacyjny nr 1					
Wspieranie rodzin we wzmacnianiu kompetencji rodzicielskich, motywowanie jej członków do ograniczania dysfunkcji występujących w środowisku rodzinnym oraz promowanie instytucji rodziny					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty Odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze pomocy asystenta rodziny	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	2023-2032	GOPS	Budżet Gminy dotacje z urzędu wojewódzkiego
Inicjowanie działań mających na celu utworzenie rodzin wspierających na terenie Gminy	Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze dzięki pomocy rodziny wspierającej.	Liczba podjętych działań mających na celu utworzenie rodzin wspierających.	2023-2032	GOPS	Budżet Gminy
Rozpowszechnianie informacji dla rodzin na temat możliwości poradnictwa rodzinnego, psychologicznego oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów	Wzrost świadomości mieszkańców na temat możliwości uzyskania wsparcia na terenie Gminy.	Liczba rozpowszechnionych informacji	2023-2032	GOPS, UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Organizowanie warsztatów dla rodziców wzmacniających kompetencje wychowawcze	Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców z terenu Gminy	Liczba rodziców biorących udział w warsztatach wzmacniających kompetencje wychowawcze. Liczba zorganizowanych warsztatów	Rok: 2025 2028 2030 2032	GOPS GKRPA	Budżet Gminy
Zabezpieczenie pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.	Poprawa sytuacji dzieci znajdujących się w rodzinach zastępczych.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.	2023-2032	GOPS, PCPR.	Budżet Gminy
Zapewnienie miejsc w publicznych przedszkolach, funkcjonujących na terenie Gminy	Zapewnienie dostępu do nieodpłatnej edukacji i wychowania dla dzieci z terenu Gminy.	Liczba miejsc w publicznych przedszkolach. Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	2023-2032	UG, GOPS	Budżet Gminy

Cel operacyjny nr 2					
Wyrównywanie szans życiowych dzieci i młodzieży, poprzez wspieranie systemu wsparcia rodzin z dziećmi, a także podejmowanie szeroko pojętych działań profilaktycznych					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin dysfunkcyjnych poprzez współpracę z placówkami oświatowymi.	Poprawa sytuacji życiowej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych poprzez pomoc ze strony placówek oświatowych	Liczba placówek oświatowych, z którymi podejmowano współpracę w celu monitorowania sytuacji dziecka.	2023-2032	GOPS, placówki oświatowe	Bez kosztów
Wspieranie działalności Placówki Wsparcia Dziennego oraz świetlic wiejskich na terenie Gminy	Poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży, a także zagospodarowanie ich czasu wolnego, zapewnienie alternatywnych form spędzania czasu wolnego	Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach Placówki Wsparcia Dziennego oraz świetlic wiejskich.	2023-2032	GOPS, GOK	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Współpracowanie z placówkami oświatowymi w celu dostosowywania podejmowanych działań do występujących wśród dzieci, młodzieży oraz ich rodzin problemów	Poprawa jakości i stopnia dostosowania usług skierowanych do dzieci i młodzieży	Liczba placówek, z którymi podjęto współpracę	2023-2032	GOPS, placówki oświatowe	Bez kosztów
Systematyczne doposażanie placówek oświatowych w profesjonalny sprzęt	Wzrost poziomu edukacji w szkołach.	Liczba działań podjętych w celu doposażenia placówek oświatowych.	2023-2032	UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Organizowanie, wspieranie i promocja imprez/wydarzeń adresowanych do rodzin z dziećmi.	Wzrost integracji rodzin z dziećmi	Liczba zorganizowanych imprez. Liczba uczestników	2023-2032	UG, GOPS, placówki oświatowe, GOK, GBP, GCSIR	Budżet Gminy Budżet Państwa
Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży, podejmowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez uczniów.	Liczba dostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych	2023-2032	UG, GOPS, placówki oświatowe, GOK, GBP, GCSIR.	Budżet Gminy Budżet Państwa

CEL STRATEGICZNY NR 2

Poprawa warunków społecznego funkcjonowania osób starszych i osób z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej.

Cel operacyjny nr 1 Zapewnienie dostępności do odpowiednich usług pomocowych i opiekuńczych osobom starszym i osobom z niepełnosprawnością z terenu Gminy oraz tworzenie warunków do ich samodzielnego funkcjonowania					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Inicjowanie działań mających na celu dostosowywanie infrastruktury gminnej (punktów handlowych, usługowych, kulturowych, sportowych itp.) do potrzeb osób z niepełnosprawnością	Zwiększenie możliwości przemieszczania się osób z niepełnosprawnością po obiektach infrastruktury gminnej.	Liczba obiektów infrastruktury gminnej dostosowanych do potrzeb tej grupy osób.	2023-2032	UG, GOPS	Budżet Gminy PFRON Fundusze Europejskie
Współpraca z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnością oraz wspieranie ich działalności.	Zintensyfikowanie działań mających na celu współpracę z NGO.	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi	2023-2032	GOPS, NGO	Budżet Gminy
Organizowanie wolontariatu na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnością	Udzielanie wsparcia, w tym wsparcia emocjonalnego oraz dążenie do przełamywania barier społecznych	Liczba wolontariuszy. Liczba osób objętych wolontariatem.	2023-2032	GOPS, NGO	Budżet Gminy
Kierowanie osób z niepełnosprawnością z terenu Gminy do środowiskowych domów samopomocy, zlokalizowanych w sąsiednich gminach	Aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnością, poprzez udział w zajęciach organizowanych przez środowiskowy dom samopomocy	Liczba uczestników środowiskowego domu samopomocy	2023-2032	GOPS, UG	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa
Podniesienie jakości i dostępności usług	Poprawa jakości usług	Liczba osób	2023-2032	GOPS, placówki ochrony	Budżet Gminy

opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych.	opiekuńczych i stopnia ich rozpowszechnienia	objętych usługami opiekuńczymi. Liczba zrealizowanych godzin usług opiekuńczych		zdrowia	Budżet Państwa
Zapewnienie miejsc w Domach Pomocy Społecznej.	Poprawa warunków bytowych osób wymagających całodobowej opieki.	Liczba mieszkańców przebywających w Domach Pomocy Społecznej	2023-2032	GOPS	Budżet Gminy
Udzielanie pomocy materialnej osobom z niepełnosprawnością i osobom starszym.	Poprawa warunków bytowych osób z niepełnosprawnością i osób starszych	Liczba osób objętych pomocą materialną	2023-2032	GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa

Cel operacyjny nr 2					
Promowanie społecznej akceptacji i integracji osób z niepełnosprawnością oraz starszych w miejscu zamieszkania					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Organizacja zajęć promujących zdrowy i aktywny tryb życia mających na celu integrację społeczną, a także rozwijanie kompetencji i umiejętności seniorów oraz osób z niepełnosprawnością	Poprawa dostępności do zajęć sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnością, wzrost ich aktywności społecznej oraz umiejętności.	Liczba seniorów oraz osób z niepełnosprawnością uczestniczących w zajęciach	2023-2032	GOPS, UG, kluby seniora, GBP, GOK, NGO	Budżet Gminy Fundusze Europejskie
Promowanie pozytywnego wizerunku osoby starszej i osoby z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej.	Zmiana postaw i zachowań środowiska lokalnego wobec seniorów oraz osób z niepełnosprawnością	Liczba podjętych działań promujących	2023-2032	GOPS, UG, GBP, GOK, NGO, kluby seniora, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Prowadzenie akcji informacyjnych/ warsztatów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych	Wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród osób starszych	Liczba podjętych akcji informacyjnych/ przeprowadzonych warsztatów	2023-2032	GOPS, UG, GBP, GOK, kluby seniora, NGO, KP	Budżet Gminy
Promowanie utworzenia klubów seniora na terenie	Zagospodarowanie czasu wolnego osób starszych oraz ich integracja społeczna.	Liczba uczestników klubów seniora. Liczba dostępnych zajęć.	2023-2032	GOPS, UG, kluby seniora	Budżet Gminy Budżet Państwa

Gminy oraz rozwijanie ich oferty					
Stworzenie warunków do integracji społecznej osób starszych i osób z niepełnosprawnością poprzez realizację projektów socjalnych i programów adresowanych do tych osób.	Zwiększenie liczby realizowanych projektów na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnością, w stosunku do lat poprzednich.	Liczba zrealizowanych projektów/ programów. Liczba uczestników	2023-2032	GOPS, UG, NGO, GOK, GBP, kluby seniora	Budżet Gminy Budżet Państwa
Rozwój podmiotów ekonomii społecznej na terenie Gminy oraz inicjowanie powstawania kolejnych.	Zapewnienie osobom z niepełnosprawnością możliwości pełnego uczestnictwa w życiu zawodowym i społecznym	Liczba nowo utworzonych podmiotów ekonomii społecznej.	2023-2032	UG, GOPS, NGO	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa

CEL STRATEGICZNY NR 3

Ograniczenie negatywnych konsekwencji spożywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, poprzez systematyczną profilaktykę oraz podnoszenie poziomu usług pomocowych dla osób uzależnionych oraz ich rodzin

Cel operacyjny nr 1 Ograniczenie skali uzależnień na terenie Gminy, poprzez zwiększenie skuteczności systemu wsparcia oraz ochrony osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnień					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej rodzinom z problemem uzależnienia	Poprawa warunków bytowych rodzin z problemem uzależnienia	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna i niematerialna	2023-2032	GOPS	Budżet Gminy
Wspieranie rozwoju grup samopomocowych skierowanych do osób uzależnionych od alkoholu (AA), dorosłych dzieci alkoholików (DDA) oraz osób współuzależnionych.	Zapewnienie wsparcia emocjonalnego oraz psychologicznego osobom z problemem uzależnień i ich rodzinom	Liczba osób uczestniczących w grupach samopomocowych	2023-2032	GOPS, GKRPA, NGO	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych	Wzrost liczby osób podejmujących terapię	Liczba osób wobec, których podjęte zostały rozmowy	2023-2032	GOPS, GKRPA	Środki pochodzące z opłat za

do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego	w placówkach leczenia odwykowego.	motywujące.			wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu; kierowanie wniosków do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia oraz kierowanie wniosków do sądu	Zwiększenie liczby osób kończących leczenie odwykowe	Liczba wniosków skierowanych do sądu. Liczba wydanych opinii.	2023-2032	GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Wspieranie działań placówek lecznictwa odwykowego poprzez finansowanie programów terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych uzupełniających ofertę świadczeń zdrowotnych NFZ.	Zwiększenie dostępności do udziału w programach terapeutycznych	Liczba sfinansowanych programów. Liczba uczestników programów.	2023-2032	GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Cel operacyjny nr 2					
Rozwój gminnego systemu profilaktyki uzależnień, w szczególności skierowanego na dzieci i młodzież, ograniczającego podejmowanie przez nich zachowań ryzykownych					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Realizacja w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych przez KCU, ORE, KBdsPN, IPiN związanych z tematyką uzależnień	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień, rozwój psychospołeczny uczniów	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki. Liczba przeprowadzonych programów.	2023-2032	GKRPA, GOPS, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Realizacja w szkołach warsztatów i innych form edukacyjnych uwzględniających zagadnienia dotyczące uzależnień oraz	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień, rozwój psychospołeczny uczniów	Liczba uczestników warsztatów i innych form edukacyjnych.	2023-2032	GKRPA, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

pozalekcyjnych zajęć z elementami profilaktyki.					
Organizowanie wycieczek z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami uzależnień	Ograniczenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży.	Liczba dzieci biorących udział w wycieczce z programem profilaktycznym	2023-2032	GOPS, GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Realizacja szkoleń dla właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i dla sprzedawców dotyczącego konsekwencji prawnych, moralnych i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu	Spadek dostępności alkoholu dla dzieci.	Liczba właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz sprzedawców objętych szkoleniami.	2023-2032	GKRPA, GOPS	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Cel operacyjny nr 3					
Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej w zakresie szkód wynikających z nadmiernego spożywania alkoholu oraz narkotyków i dopalaczy, utrwalanie postaw abstynenckich i promowanie zdrowego stylu życia					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Realizowanie działań profilaktycznych wśród mieszkańców mających na celu uświadomienie konsekwencji spożywania alkoholu, a przede wszystkim prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu.	Zmniejszenie skali prowadzenia pojazdów przez osoby nietrzeźwe	Liczba zorganizowanych działań profilaktycznych. Liczba uczestników	2023-2032	GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizowanie szkoleń dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych grup zawodowych (m.in. pedagogów, nauczycieli, wychowawców, pracowników socjalnych, asystentów	Wzrost wiedzy specjalistów z zakresu profilaktyki uzależnień, zwiększenie skuteczności oddziaływań profilaktycznych.	Liczba uczestników zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień	2023-2032	GKRPA, GOPS, KP, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

rodziny, policjantów) z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień					
Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień	Zmiana postaw mieszkańców względem używania substancji psychoaktywnych	Liczba ogólnopolskich i lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych.	2023-2032	GKRPA, GOPS, UG, KP	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizowanie imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia przy współpracy międzyinstytucjonalnej	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości zdrowotnych oraz korzyści zdrowego stylu życia	Liczba zorganizowanych imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia. Liczba uczestników	2023-2032	GKRPA, GOPS, UG, KP, NGO, GBP, GOK, GCSiR.	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

CEL STRATEGICZNY NR 4

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności ochrony osób jej doświadczających.

Cel operacyjny nr 1 Regularne podnoszenie jakości i dostępności wsparcia specjalistycznego, świadczonego w zakresie przemocy domowej, ochrona ofiar przemocy oraz promowanie konstruktywnych sposobów rozwiązywania konfliktów rodzinnych.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Pomoc rodzinom doświadczającym przemocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”	Spadek liczby rodzin, w których występuje przemoc.	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”. Liczba wszczętych procedur. Liczba zakończonych procedur	2023-2032	GOPS, GKRPA, KP, ZI, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na dostępnych stronach internetowych oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji	Zwiększenie dostępu do informacji na temat pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Liczba działań informacyjnych. Liczba rozpowszechnionych informacji.	2023-2032	GOPS, GKRPA, ZI	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

wystąpienia przemocy w rodzinie					
Organizacja szkoleń dla pracowników instytucjonalnych w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy w rodzinie oraz procedury „Niebieskie Karty”.	Poszerzenie wiedzy pracowników instytucji pomocowych z zakresu realizacji procedury „Niebieskie Karty”	Liczba uczestników szkoleń	2023-2032	GOPS, GKRPA, ZI, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Udzielanie poradnictwa osobom i rodzinom doświadczającym problemu przemocy domowej.	Osoby oraz rodziny objęte profesjonalnym wsparciem w zakresie przemocy w rodzinie	Liczba udzielonych porad. Liczba osób, którym udzielono porad.	2023-2032	GOPS, GKRPA, ZI	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.	Dostosowanie oferty pomocowej do potrzeb mieszkańców i skali problemu	Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie.	2023-2032	GOPS, GKRPA, ZI, KP	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Cel operacyjny nr 2					
Podnoszenie świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej oraz uwrażliwianie na konieczność reagowania na zaobserwowane sytuacje przemocowe.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach społecznych przeciw przemocy w rodzinie	Wzrost poziomu wiedzy mieszkańców na temat przemocy w rodzinie oraz możliwości pomocy, a także wzrost wrażliwości społeczności lokalnej na jej przejawy	Liczba działań podjętych w ramach kampanii. Liczba osób uczestniczących w kampanii.	2023-2032	GOPS, GKRPA, ZI, KP, UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Realizacja warsztatów dla uczniów dotyczących przemocy w rodzinie, komunikacji interpersonalnej, umiejętności rozwiązywania	Podniesienie umiejętności psychospołecznych uczniów, wzrost wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie przemocy.	Liczba uczniów biorących udział w warsztatach, liczba zorganizowanych warsztatów	2023-2032	GKRPA, ZI placówki oświatowe	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

konfliktów bez użycia przemocy.					
---------------------------------	--	--	--	--	--

CEL STRATEGICZNY NR 5

Wspieranie osób bezrobotnych w zdobyciu zatrudnienia oraz przeciwdziałanie i ograniczanie negatywnych skutków psychospołecznych bezrobocia.

Cel operacyjny nr 1					
Zmniejszenie społecznych skutków pozostawania bez zatrudnienia, poprzez organizowanie różnych form wsparcia osób i rodzin w kryzysie bezrobocia oraz pracę metodą aktywizacji społeczności lokalnej.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Stąła współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie: poradnictwa zawodowego, organizacji szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych oraz zwiększających szanse na podjęcie zatrudnienia	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych w Gminie	Liczba zorganizowanych szkoleń. Liczba osób biorących w nich udział.	2023-2032	GOPS, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie: organizowania prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych	Wzrost liczby bezrobotnych mieszkańców Gminy biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych i pracach społecznie użytecznych.	Liczba osób biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych oraz pracach społecznie użytecznych.	2023-2032	GOPS, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa
Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych	Wzrost wiedzy wśród osób bezrobotnych na temat dostępnych form wsparcia.	Liczba podjętych działań informacyjnych	2023-2032	GOPS, PUP, UG	Budżet Gminy

Wykorzystanie w pracy socjalnej kontraktów socjalnych służących aktywizacji zawodowej i zwiększeniu szans na podjęcie zatrudnienia, szczególnie osób długotrwale bezrobotnych.	Zwiększenie liczby kontraktów socjalnych w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.	Liczba beneficjentów pomocy społecznej, z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne	2023-2032	GOPS, PUP	Budżet Gminy
Organizacja opieki nad dziećmi do lat 3, w celu umożliwienia kobietom podjęcia zatrudnienia.	Zmniejszenie bezrobocia wśród kobiet zamieszkujących Gminę.	Liczba dzieci korzystających z oferty żłobka/przedszkola na terenie Gminy. Liczba dostępnych miejsc w żłobkach/przedszkolach na terenie Gminy.	2023-2032	UG, placówki oświatowe.	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie

CEL STRATEGICZNY NR 6

Ograniczanie zjawiska ubóstwa, w tym zjawiska dziedziczenia ubóstwa oraz tworzenie warunków do adaptacji społecznej grup wykluczonych społecznie i zagrożonych marginalizacją

Cel operacyjny nr 1 Wspieranie działań na rzecz poprawy sytuacji ekonomiczno-bytowej rodziny, przy jednoczesnym motywowaniu i włączaniu beneficjentów w proces pomocowy					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie dostępu do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych z uwzględnieniem współpracy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji	Zaspokojenie potrzeb bytowych mieszkańców Gminy	Liczba osób/rodzin objętych pomocą materialną	2023-2032	GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Udzielanie pomocy	Zwiększenie dostępności do	Liczba osób, którym	2023-2032	GOPS, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet

w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej – posiłku.	pomocy w zakresie dożywiania.	udzielono pomocy w formie zasiłku. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie posiłku.			Państwa
Udzielanie uczniom pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych	Poprawa funkcjonowania dzieci z rodzin o ograniczonych środkach materialnych	Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów i zasiłków szkolnych	2023-2032	GOPS, UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Realizacja działań mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych lub zagrożonych problemem ubóstwa	Zniwelowanie nierówności edukacyjnych dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem.	Liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami mającymi na celu wyrównywanie szans edukacyjnych.	2023-2032	GOPS, UG, placówki oświatowe, świetlice wiejskie	Budżet Gminy Budżet Państwa
Podjęcie działań w celu rozpoczęcia inwestycji budownictwa mieszkaniowego	Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych społeczności lokalnej gminy Bierzwnik	Liczba wybudowanych/ wyremontowanych mieszkań	2023-2032	UG	Budżet Gminy Budżet Państwa Europejskie środki zewnętrzne, programy rządowe,

CEL STRATEGICZNY NR 7

Ochrona zdrowia psychicznego mieszkańców Gminy oraz prowadzenie działań profilaktycznych w tym zakresie.

Cel operacyjny nr 1

Rozwój infrastruktury pomocowej w zakresie wsparcia psychologicznego oraz stwarzanie osobom chorym psychicznie, bądź z zaburzeniami psychicznymi sprzyjających warunków życiowych w odpowiedzialnym i tolerancyjnym społeczeństwie

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Prowadzenie działań Informacyjno-edukacyjnych o dostępnych formach pomocy dla osób mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego.	Zwiększenie liczby mieszkańców zgłaszających się po pomoc w przypadku problemów natury psychicznej.	Liczba przeprowadzonych działań. Liczba osób korzystających ze wsparcia	2023-2032	GOPS, UG	Budżet Gminy
Wczesna profilaktyka szkolna dotycząca kwestii zdrowia psychicznego – prowadzenie programów profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego	Zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego	Liczba przeprowadzonych programów/ warsztatów. Liczba uczestników	2023-2032	GOPS, UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Udzielanie pomocy Psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży.	Poprawa dobrostanu psychicznego dzieci i młodzieży	Liczba osób, którym udzielono pomocy psychologiczno-pedagogicznej.	2023-2032	GOPS, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Inicjowanie utworzenia bezpłatnego poradnictwa psychologicznego dla mieszkańców Gminy	Wzrost poczucia bezpieczeństwa w zakresie zdrowia psychicznego wśród mieszkańców.	Liczba udzielonych porad. Liczba osób korzystających	2027-2032	GOPS, UG	Budżet Gminy
Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi	Poprawa funkcjonowania osób z zaburzeniami psychicznymi	Liczba działań podjętych we współpracy z PCPR oraz PUP	2027-2032	GOPS, PCPR, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa

3. Ramy finansowe Strategii

Potrzeba określenia ram finansowych Strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z treści art. 16b. ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, z późn. zm.). Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jej finansowanie.

Podstawowym źródłem finansowania powyższej Strategii będą środki pochodzące z budżetu gminy Bierzwnik. Zaplanowane zadania w niniejszej Strategii będą finansowane także przez:

- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- Fundusz Pracy,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii.

Ramy finansowe Strategii uzależnione są od możliwości finansowych gminy Bierzwnik. Realizacja poszczególnych celów i zadań wymienionych w Strategii uzależniona będzie od środków posiadanych przez Gminę oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bierzwnik przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2020-2021, która została opracowana na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej. Prognoza uwzględnia także ryzyka finansowe tj. zmianę przepisów, wzrost wydatków, inflację.

W prognozie na lata 2023-2032 zastosowano średnią wzrostu 30% w skali roku wydatków na pomoc społeczną przewidywanego na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierzwniku.

Tabela 40. Ramy finansowe Strategii

rok	ochrona zdrowia (dział 851) zł	pomoc społeczna (dział 852) zł	pozostałe działania w zakresie polityki społecznej (dział 853) zł	edukacyjna opieka wychowawcza (dział 854) zł	rodzina (dział 855) zł	ogółem zł
2020	68 841	1 481 780	72 999	112 787	8 473 860	10 210 267
2021	83 161	1 483 804	31 722	115 928	8 027 090	9 741 705
PROGNOZA						
2022	91 477	1 632 184	34 894	127 521	8 829 799	10 715 876
2023	100 625	1 795 403	38 384	140 273	9 712 779	11 787 463
2024	110 687	1 974 943	42 222	154 300	10 684 057	12 966 209
2025	121 756	2 172 437	46 444	169 730	11 752 462	14 262 830
2026	133 932	2 389 681	51 089	186 703	12 927 709	15 689 113

2027	174 111	2 628 649	56 197	205 374	14 220 480	17 284 811
2028	191 522	2 891 514	61 817	225 911	15 642 528	19 013 292
2029	210 674	3 180 666	67 999	248 502	17 206 780	20 914 621
2030	231 742	3 498 732	74 799	248 502	18 927 458	22 981 233
2031	254 916	3 848 605	82 279	273 352	20 820 204	25 279 357
2032	280 408	4 233 466	90 507	300 687	22 902 225	27 807 292

Źródło: opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 i 2021rok

4. System wdrażania Strategii

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bierzwnik to wprowadzenie w życie zintegrowanego modelu polityki społecznej. Z uwagi na fakt, że opracowana Strategia jest dokumentem długookresowym i zawiera podstawowe cele perspektywiczne, musi być poddana okresowej weryfikacji, a także niezbędnym zmianom.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bierzwnik zawiera zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji publicznych oraz niepublicznych, które działają na polu polityki społecznej w Gminie. Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Jednak wdrażanie Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji, a także współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze zależała będzie od instytucji zarządzającej jej wdrażaniem – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierzwniku.

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bierzwnik na lata 2023-2032 obejmować będzie pięć etapów, przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 41. Harmonogram wdrażania Strategii

Etap	Wyszczególnienie	Termin realizacji
Etap I	Podjęcie przez Radę Gminy w Bierzwnik uchwały o przyjęciu do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bierzwnik na lata 2023-2032”	III kwartał 2023 r.
Etap II	Koordinacja realizacji działań objętych Strategią	2023r. – 2032r.
Etap III	Monitoring	Na koniec każdego roku : 2023r.- 2032r.
Etap IV	Ewaluacja Strategii	IV kwartał 2032r.

Źródło: opracowanie własne

5. System aktualizacji, monitoringu i ewaluacji Strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Bierzwnik 2023-2032 obejmuje zasięgiem czasowym okres dziesięciu lat i zakłada ciągłość w realizacji wytyczonych kierunków działań z zachowaniem możliwości ich modelowania i wprowadzania nowych zadań dostosowanych do aktualnej sytuacji ekonomicznej i społecznej. Wyznaczone w niniejszym opracowaniu cele strategiczne dotyczą najistotniejszych problemów występujących na terenie gminy.

Zgodnie z art. 110 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bierzwnik na lata 2023-2032 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku.

Proces monitoringu Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Będzie on polegał na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą między innymi przedstawione wskaźniki monitoringowe określone przy celach strategicznych. Dla oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów czasu). Dane do monitoringu pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UG, Policji, PUP, ze sprawozdań GOPS, GKRPA, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych.

Informacja na temat realizacji Strategii przygotowywana będzie przez GOPS i zawarta w corocznie składanych sprawozdaniach z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierzwniku.

Końcowa ewaluacja (ex-post) posłuży samorządowi gminy Bierzwnik do oceny realnej sytuacji i stanu rozwiązywania problemów społecznych w Gminie, a także będzie pomocnym narzędziem pomagającym w podejmowaniu właściwych decyzji dotyczących kształtu polityki i pomocy społecznej Gminy w kolejnych latach. W ramach końcowej ewaluacji Strategii zostanie przygotowany raport ukazujący kumulatywne osiągnięcie założonych celów strategicznych. Końcowa ewaluacja Strategii pozwoli ocenić w jakim stopniu założone wartości w zestawieniu kumulatywnym, kilkuletnim zostały zrealizowane oraz ukaże realne nakłady finansowe, a w efekcie końcowym pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy założone kierunki działań były odpowiednio zaplanowane.

Wskaźniki monitoringowe, czyli policzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, określone zostały w oparciu o przewidywane rezultaty zadań, a także przewidywane dane, zaplanowane do osiągnięcia w całym okresie realizacji działań. Zostały one szczegółowo przedstawione w oparciu o aktualny stan faktyczny. Zarówno monitoring jak i ewaluacja prowadzone będą między innymi w oparciu o niżej przedstawione wskaźniki monitoringowe. Katalog wskaźników może być uzupełniany bądź modyfikowany w zależności od dostępnych źródeł informacji i zasobów. Wartości bazowe oznaczają dane dla roku poprzedzającego

wdrożenie Strategii, natomiast wartości docelowe wskazują pożądane wartości, oznaczające osiągnięcie poszczególnych celów.

Tabela 42 Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych

Lp.	Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa (w 2022 roku)	Wartość docelowa (w 2032 roku)
1.	Integralny system wsparcia rodzin	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	7	15
		Liczba asystentów rodziny	1	1
		Liczba rodzin wspierających	0	1
		Liczba publicznych żłobków	1	1
		Liczba miejsc w publicznych przedszkolach.	100	100
2	Sieć wsparcia dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością i osób starszych	Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych	9	12
		Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności (%)	24,85	25,00
		Liczba osób w DPS, za których Gmina ponosi odpłatność.	9	9
		Liczba Klubów Senior+ na terenie Gminy.	0	1
3	Gminny system profilaktyki uzależnień	Liczba uczestników nieustrukturyzowanych działań profilaktycznych.	540	600
		Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktycznych.	110	150
		Średni dochód otrzymany z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przypadający na jednego mieszkańca (zł)	16,29	15,00
		Liczba grup samopomocowych dla osób uzależnionych, ich rodzin, dorosłych członków rodziny z problemem alkoholowym	0	1
		Liczba osób dotkniętych problemem przemocy w rodzinie objętych procedurą „Niebieskie Karty	13	15
4	Profesjonalizacja działań podejmowanych na rzecz osób doznających przemocy w rodzinie	Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty	8	9
		Liczba osób dotkniętych problemem przemocy w rodzinie objętych procedurą „Niebieskie Karty	13	15
5	Poprawa jakości życia	Wskaźnik bezrobocia wśród	59	55

osób bezrobotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym	beneficjentów pomocy społecznej (%)		
	Udział bezrobotnych mieszkańców w ogólnej liczbie ludności Gminy.	8,97	9,00
6	Liczba osób, z którymi zawarto kontrakty socjalne.	32	40
	Liczba uczestników zajęć/warsztatów profilaktycznych dot. zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży	0	20
	Liczba osób korzystających z bezpłatnego poradnictwa psychologicznego na terenie Gminy	8	15
Poprawa dobrostanu psychicznego mieszkańców			

Źródło: opracowanie własne

VI. Podsumowanie

Opracowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych ma za zadanie w sposób systematyczny i planowy osiągnąć zamierzone cele, aby poprawić jakość życia mieszkańców Gminy Bierzwnik. Jednocześnie ma na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu pewnych grup ludności oraz pomocy w przewyciężaniu problemów społecznych. Realizacja wyznaczonych celów wymaga dużej aktywności i zaangażowania całej społeczności lokalnej, jednostek i samorządu gminnego.

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bierzwnik na lata 2023-2032 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd gminy i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, w tym tych, które działają na wyższym szczeblu administracyjnym.

VII. Spis tabel

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.....	8
Tabela 2. Wykaz sołectw i miejscowości w obrębie sołectw w Bierzwnik	13
Tabela 3. Przyrost naturalny na 1000 ludności w gminie Bierzwnik w porównaniu do powiatu choszczeńskiego i województwa zachodniopomorskiego na przestrzeni lat 2019-2021.....	16
Tabela 4. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2019-2021 (w procentach)	16

Tabela 5. Saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych na 1000 ludności w gminie Bierzwnik w porównaniu do powiatu choszczeńskiego oraz województwa zachodniopomorskiego w latach 2019-2021	17
Tabela 6. Rodzaj prowadzonej działalności osób fizycznych w gminie Bierzwnik (stan na koniec 2021 roku) ..	20
Tabela 7. Liczba uczniów szkół podstawowych, oddziałów i zajęć pozalekcyjnych w gminie Bierzwnik w roku szkolnym 2019/2020 , 2020/2021, 2021/2022.....	23
Tabela 8. Obiekty sportowo – rekreacyjne na terenie gminy	28
Tabela 9. Główne imprezy sportowo - rekreacyjne organizowane i współorganizowane przez GCSiR.	30
Tabela 10. Dane statystyczne dotyczące publicznej opieki zdrowotnej w gminie Bierzwnik w porównaniu do powiatu choszczeńskiego w 2021 roku	31
Tabela 11. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2019-2021.....	42
Tabela 12. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2019-2021	43
Tabela 13. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2019-2021.....	43
Tabela 14. Rodzaje świadczeń, z których korzystały poszczególne typy rodzin z dziećmi w 2021 roku	48
Tabela 15. Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2019-2021	49
Tabela 16. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców gminy Bierzwnik w 2021 roku dotyczące rodzin.....	53
Tabela 17. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2019-2021.....	56
Tabela 18. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2019-2021	57
Tabela 19. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2019-2021	57
Tabela 20. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2019-2021	57
Tabela 21. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców gminy Bierzwnik w 2022 roku dotyczące osób z niepełnosprawnością	58
Tabela 22. Liczba osób korzystających ze specjalistyczne usługi opiekuńczych dla osób	60
Tabela 23. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców gminy Bierzwnik w 2022 roku dotyczące zdrowia psychicznego	60
Tabela 24. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Bierzwnik wobec osób uzależnionych w latach 2019-2021	63
Tabela 25. Liczba uczestników nieustrukturyzowanych działań profilaktycznych w gminie Bierzwnik na przestrzeni lat 2019-2021	64
Tabela 26. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2021 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Bierzwnik dotyczące problemu uzależnień	68
Tabela 27. Dane statystyczne dotyczące procedury „Niebieskie Karty” w latach 2019-2021	73
Tabela 28. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2022 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Bierzwnik dotyczące przemocy	74
Tabela 29. Liczba sędziwych starców, tj. osób powyżej 80 roku życia w gminie Bierzwnik.....	76
Tabela 30. Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2019-2021.....	78
Tabela 31. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2022 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Bierzwnik dotyczące osób starszych	79
Tabela 32. Udział bezrobotnych mieszkańców gminy Bierzwnik zarejestrowanych w PUP w ogólnej liczbie ludności wg płci w latach 2019-2021 (w procentach), w porównaniu do powiatu choszczeńskiego	82
Tabela 33. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Bierzwnik w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2019-2021	83
Tabela 34. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Bierzwnik oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu choszczeńskiego i województwa zachodniopomorskiego na przestrzeni lat 2019-2021.....	84
Tabela 35. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2022 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Bierzwnik dotyczące problemu bezrobocia.....	85
Tabela 36. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2019-2021	87
Tabela 37. Liczba osób korzystających ze świadczenia pieniężnego i niepieniężnego przyznanego w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	87

Tabela 38. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2022 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Bierzwnik dotyczące ubóstwa	89
Tabela 39. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2022 roku wśród dorosłych mieszkańców gminy Bierzwnik dotyczące bezpieczeństwa publicznego	92
Tabela 40. Ramy finansowe Strategii	113
Tabela 41. Harmonogram wdrażania Strategii.....	114
Tabela 42 Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych	116

VIII. Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Bierzwnik w latach 2019-2021.....	15
Wykres 2. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących gminę Bierzwnik na przestrzeni lat	15
Wykres 3. Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w gminie Bierzwnik w porównaniu do powiatu choszczeńskiego i całej Polski na przestrzeni lat 2019-2021 (stan na koniec roku, w procentach).....	17
Wykres 4. Liczba osób pracujących na 1000 ludności w gminie Bierzwnik w porównaniu do powiatu choszczeńskiego oraz województwa zachodniopomorskiego na przestrzeni lat 2019-2021	18
Wykres 5. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach	19
Wykres 6. Ludność gminy Bierzwnik według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2021 roku	22
Wykres 7. Liczba dzieci w przedszkolu publicznym oraz placówkach wychowania przedszkolnego na terenie gminy Bierzwnik na przestrzeni lat 2019-2022	23
Wykres 8. Współczynnik skolaryzacji netto dla szkolnictwa podstawowego na terenie gminy Bierzwnik (w procentach) na przestrzeni lat 2019-2021	24
Wykres 9. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2021 roku uczniów z terenu gminy Bierzwnik, powiatu choszczeńskiego i województwa zachodniopomorskiego	25
Wykres 10. Liczba uczestników imprez kulturalnych na 1000 ludności w gminie Bierzwnik powiecie choszczeńskim oraz województwie zachodniopomorskim w latach 2019-2021	27
Wykres 11. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności w gminie Bierzwnik, powiecie choszczeńskim oraz województwie zachodniopomorskim w latach 2019-2021	28
Wykres 12. Główne ograniczenia dotyczące możliwości rozwoju organizacji pozarządowych i świadczenia usług społecznych.....	34
Wykres 13. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierzwnik na przestrzeni lat 2020-2022	40
Wykres 14. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Bierzwnik w latach 2019-2021	41
Wykres 15. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2019-2021.....	41
Wykres 16. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w gminie Bierzwnik, powiecie choszczeńskim i województwie zachodniopomorskim na przestrzeni lat 2017-2019 (w procentach).....	42
Wykres 17. Powody udzielania świadczeń w 2021 roku (liczba rodzin).....	44
Wykres 18. Liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe na przestrzeni lat 2019-2021 ...	45
Wykres 19. Liczba małżeństw na 1000 ludności w gminie Bierzwnik w porównaniu do powiatu choszczeńskiego i województwa zachodniopomorskiego w latach 2019-2020.....	47
Wykres 20. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2019-2021	48
Wykres 21. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2019-2021.....	50
Wykres 22. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2019-2021	51
Wykres 23. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2019-2021	52
Wykres 24. Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2019-2021 (w złotych)	53
Wykres 25. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2019-2021	56
Wykres 26. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2019-2021	62
Wykres 27. Średni dochód otrzymany z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przypadający na jednego mieszkańca w gminie Bierzwnik i całej Polsce w 2021 r.....	65

Wykres 28. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Bierzwnik na przestrzeni lat 2019-2021	66
Wykres 29. Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Bierzwnik, województwie zachodniopomorskim i całej Polsce	67
Wykres 30. Liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierowców pojazdów mechanicznych oraz innych niż mechaniczne w Gminie na przestrzeni lat 2019-2021	67
Wykres 31. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z powodu przemocy w rodzinie na przestrzeni lat 2018-2020.....	71
Wykres 32. Dane statystyczne dotyczące grup roboczych w latach 2019-2021	71
Wykres 33. Liczba podjętych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2019-2021.....	72
Wykres 34. Liczba stwierdzonych przestępstw oraz interwencji domowych związanych z przemocą w rodzinie na terenie gminy Bierzwnik na przestrzeni lat 2019-2021	73
Wykres 35. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Bierzwnik na przestrzeni lat 2019-2021	75
Wykres 36. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w latach 2019-2021..	77
<i>Wykres 37. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2018-2020 .....</i>	<i>77</i>
Wykres 38. Liczba osób korzystających z zasiłku pielęgnacyjnego przysługującego osobie, która ukończyła 75 lat na przestrzeni lat 2019-2021	78
Wykres 39. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2019-2021	81
Wykres 40. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni 2019-2021	81
Wykres 41. Mieszkańcy gminy Bierzwnik zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2019-2021	82
Wykres 42. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2019-2021	86
Wykres 43. Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatki mieszkaniowe w latach 2019-2021	88
Wykres 44. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2018-2020	88
Wykres 45. Liczba przestępstw stwierdzonych w gminie Bierzwnik na przestrzeni lat 2019-2021	90
Wykres 46. Liczba najbardziej uciążliwych społecznie przestępstw stwierdzonych na terenie gminy Bierzwnik w roku 2021	91

VIII. Spis rysunków

Rysunek 1. Mapa przedstawiająca położenie gminy Bierzwnik	14
Rysunek 2. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Bierzwnik według klas wielkości (stan na koniec 2021 roku).....	21
Rysunek 3. Łączna wartość sprzedanego na terenie gminy Bierzwnik alkoholu w latach 2019 - 2021	65
Rysunek 4. Elementy procesu planowania strategicznego	98